

10

מדינת ישראל

משרד הממשלה

משרד הארץ

סמל לויט

ועדה בינממשלתית לטיפול בדמוגרפיה והמרכז לרפואה

מס' - 56/21-48/7

סימל הקומי - 13/01/77

זרעל - 13

מחלקה אגף תעבורה

תיק מס'

10

שם תיק: ועדה בינממשלתית לטיפול בדמוגרפיה והמרכז לרפואה

מס' תיק: 54733/10-גל

מס' פרוטוקול: 000225

מס' פרוטוקול: 3-305-1-8-3

תאריך הדפסה: 01/11/2018

מס' תעבורה: 3-305-1-8-3

17/01/13 א"י

מדינת ישראל

משרד העבודה והרווחה

המרכז לדמוגרפיה

28.12.95

383-ד

המועצה הציבורית לדמוגרפיה

ד"ר ברוך לוי - יו"ר

גבי עליזה אהרן

ד"ר צבי אייזנבך

פרופ' זלמן אינסלר

גבי טומנה ארבל

מר אלי בן-גרא

ד"ר צמח בלוטנסקי

מר ברוך בן-עמי

פרופ' רוברטו בקי

פרופ' סרגיי זלמן

גבי יהודית היבט

מר מנחם הכרז

גבי שולמית חיימסון

מר עסקן יאיר

גבי רות ינסט

מר שלמה כהן

ד"ר אלי טיש

גבי דבורה טאיר

גבי מיכל מרדכי

מר אריה מרדכי

מר גבי מלכה

ד"ר משה מנחם

פרופ' משה סיקרון

פרופ' יודי מר

מר אהרן עזרא

ד"ר אפרת עידן

גבי עפרה מרדכי

פרופ' יוחנן פרס

מר רון צור

גבי זהר קרתי

ד"ר אלי רכס

פרופ' אלחנן שני

ד"ר מאיר שטרית

פרופ' יוסף שנקר

גבי דליה טריינצק

ד"ר יוסף תמיר

זכרון דברים משיבת המועצה הציבורית שהתקיימה ביום 25.12.95

נוכחים: ד"ר ברוך לוי (יו"ר), הגב' שושנה ארבל, אלמוזלינו, הגב' יסכה בירנשטוק, גב' ריטה גור, פרופ' סרג'יו דלה פרגולה, הגב' שרה מלצר, ד"ר משה משיח, גב' ברכה בן-צבי, מר רון צור, פרופ' משה סיקרון, הרב ג'ו ורניק, גב' דליה שפרינצק, גב' אלה בר-גיא, גב' מיכל מודעי, מר שמעון יאיר, מר אהרן עזרא, מר אלי בן-גרא, פרופ' יוסף שנקר.

אורחים: ד"ר אילנה ציגלר

1. כללי

בפתח הישיבה העלה ד"ר ברוך לוי קוים לזכרם של חברי המועצה שהלכו לעולם: פרופ' רוברטו בקי ז"ל, פרופ' עוזיאל שמלץ ז"ל, ד"ר איתן שבטאלו ז"ל; יהי זכרם ברוך.

2. צעדים בתחום המדיניות הדמוגרפית

- א. הגב' שושנה ארבל, אלמוזלינו - יו"ר הצוות המאוחד - הציגה בפני הנוכחים מיסמך ראשוני בנושא זה שהוכן ואושר פה אחד ע"י חברי הצוות.
- ב. חברי המועצה העירו הערותיהם והציעו להכניס למיסמך את השינויים הבאים:

1. לפרק "חינוך לגיל הרך" יש להוסיף: מומלץ להמשיך בהשתתפות הממשלה בהחזקת הילדים במעונות היום (כולל מעונות יום במקומות העבודה); אין לסבסד את ההורים ישירות מחשש שהדבר מאפשר להם לבחור מסגרות חינוכיות לא מתאימות; כמו כן מומלץ לסייע לארגוני הנשים על מנת להמשיך ולקיים מעונות יום ולמנוע סגירת מעונות שמביאים לפליטת ילדים מהמערכת דבר שיפגע בהם בצורה חמורה, יש לתגבר את מערך הטיפול לילדים בגילאי מעונות יום ע"י שירותים פסיכולוגיים בדומה לנעשה בגילאי בית-ספר.
2. לפרק "מס הכנסה" יש להוסיף: מומלץ להכיר בהוצאות ההורים הנובעות מהחזקת ילדיהם במעונות- ובמשפחתונים, ולזכותם בכנוי ממש הכנסה.

3. פרק ההסברה: יהיה הפרק הראשון.

מדינת ישראל

משרד העבודה והרווחה

המרכז לדמוגרפיה

- 2 -

המועצה הציבורית לדמוגרפיה

ד"ר ברוך לוי - יו"ר

3. נקודות עיקריות שהועלו ע"י המשתתפים בדיון :
(לפי הסדר שנאמרו) :

גבי עמדה אהן

ד"ר עמי אייזנבך

מינצ' ונגב איזנבר

גבי שושנה ארבלו אלמזלוט

מר אלי בן-טרא

ח"כ נטלי בלומנטל

מר אברהם בן-ששן

מר צבי רובינאו בן

מר צבי שרגי דהה ברוכה

גבי יהודית חובור

מר טחם הכהן

גבי שילי חיימון

מר שמעון יואל

גבי רעיה יצחק

מר שלמה כהן

ד"ר אלי לבט

גבי דבורה מאיר

גבי מיכל נירדעו

מר אריה מורח

מר גבי מלכה

ד"ר טיה טמיר

מר צבי טעה סוקרון

מר צבי דוד סר

מר אהרן עזרא

ד"ר אשר עידן

גבי ענדה מייזנץ

מר צבי זרחק פרט

מר דן צור

גבי זוהר קרתי

ד"ר אמי רבט

מר צבי אליס טייטל

ח"כ מאיר טמיר

מר צבי יוסף שוקר

גבי דליה שפרונק

ד"ר יוסף תמיר

1. מאז מאי 1986, מועד בו הצהירה הממשלה על קוי המדיניות הדמוגרפית, לא הוגשו לממשלה המלצות בתחום המדיניות הדמוגרפית והגיע הזמן לעשות זאת.

2. יש לשקול אם להגיש את המיסמך - לשרה אורה נמיר - כאשר 2 דברים עיקריים חסרים : א. עלות ההטבות המוצעות ב. האימפקט של ההטבות המומלצות על ילודה ופריון. בעזרת האימפקט נוכל להחליט גם על סדרי עדיפויות.

3. הובעה פסימיות לגבי האפשרות של העברת נושא הגיל הרך (מעונות וכו') למשרד החינוך.

4. מוצע שבמיסמך שיוגש לממשלה יהיה צורך לציין סדרי עדיפויות שייקבעו על סמך מימצאי המחקרים.

5. בנושא מעונות היום היתה אמנם הליכה חיובית של הממשלה לקראת הארגונים, אבל במקביל היתה הכבדה על ההורים, והמטרה לא הושגה במלואה.

6. אין לחכות למימצאי מחקר, ועקרונית יש לאשר את המיסמך, וכאשר יגיעו מימצאי המחקר, הם יסייעו לנו לדרג את ההמלצות לפי הסיכוי.

7. יש לשקול בכובד ראש איך להעביר את המסר לציבור; חשוב במיוחד ההיבט ההסברתי - "פוליטי", וזה באחריות המועצה הציבורית.

8. מוצע להעביר את הנושא "מענק לידה" ו-"מס-הכנסה" משלב ב' לשלב א', בניגוד להנחיות השרה.

9. לאחר מסירת המיסמך לשרה הגב' אורה נמיר, מוצע לצאת לציבור (הסברה, מסיבת עיתונאים וכד').

10. העליה הרוסית הגדולה בשנים האחרונות היא בבחינת נעלם וע"כ מומלץ כבר לבצע מחקר נוסף שיבדוק את אוכלוסיית הרוסים.

11. סקר בקרב הנוער שטרם פורסם ויפורסם בעתיד הקרוב מאד - מגלה נתון חיובי מדהים : הערך של "הקמת משפחה" נשאר הערך העליון ביותר בקרב בני הנוער - מסקנה: שהתחושות שהיו קיימות עד כה כאילו הנוער מסתייג וכו' אינן מדויקות.

12. מוצע מעקב מטעם הממשלה שיעקוב אחר יישום ההמלצות שבמיסמך.

13. מוצע להקצות תקציבים קטנים למעקב אחר נושאים דמוגרפיים בהיקף קטן.

מדינת ישראל

משרד העבודה והרווחה

המרכז לדמוגרפיה

3 -

המועצה הציבורית לדמוגרפיה

14. חיוב כרוך לוי - חיוב חשוב שהמשפחות ינצלו את התמריצים החמריים שיקבלו לצורך עידוד הילודה וחיזוק המשפחה ולא לצורך דברים אחרים לא רלוונטיים.

15. מוצע לחשוב פעם נוספת על דיור בשכירות חדשית, שיקל על זו"צ במצוקה.

16. מוצע להפוך חלק מהמשכנתא למענק - בעיקר למשפחות במצוקה.

17. נקודת הזיכוי היום היא 2.4% מהשכר הממוצע : מומלץ להגדיל ל-5% כמו בהצעת ועדת בן-שחר.

18. מומלץ לתת טיפולי פוריות (עקרות) גם לילד שני ושלישי.

4. סקירה דמוגרפית על מחקרים שנערכו בישראל בנושא "ילודה ופריון"

ד"ר אילנה צינגר - המכינה דו"ח גם בכתב בנושא הנ"ל - הציגה בפני חברי המועצה חלק מהמצאים הראשוניים העיקריים כדלקמן:

- א. הטבות לעידוד ילודה עשויות לסייע רק אם הן יציבות; כי עד כה כל שנה כמעט חלו שינויים למשל בקיצבאות הילדים פעם ביטלו את הקיצבה ל-2 הילדים הראשונים וכעבור שנה החזירו למשפחות את הקיצבה וכו'.
- ב. 50% מהנשים העובדות יושפעו לשנות את מס' הילדים המתוכנן אם יחול שינוי בתנאי עבודתן (גם אם תהיה הטבה וגם אם תהיה הרעה) לדוגמא: מעבר ל-5 ימי עבודה בשבוע במקום 6 ימים שהיה בעבר וכד'.
- ג. 70% מהנשים העובדות אמרו שתלדנה פחות ילד אם ההטבות והתנאים יושחקו.
- ד. לנשים המשכילות חשובים מאד התנאים הכלולים לעבודה.
- ה. הדברים הכולטים ביותר במסגרת התמריצים החמריים - למשפחה המתכננת ילד נוסף-הם תנאים במקום העבודה של האמהות ונושא הדיור 50% מהנשאלות נחננו לנושא הדיור עדיפות ראשונה. לפי הממצאים יש לתת את הדעת לחלוקה הפנימית של הדירה.
- ו. 70% מהנשים הנשואות רוצות באמת יותר ילדים ממה שהן מתכננות בפועל והן השיבו שמוכנות לחשוב על ילד נוסף אם יקבלו תמריצים חמריים מתאימים וסבירים.
- ז. הסיבה המרכזית לזה שהנשים הגיעו למס' הילדים המקובל היתה הנורמה החברתית; ז"א שהנשים מתייחסות לשאיפות והתנהגות של חברי קבוצות ההתייחסות שלהן.

מדינת ישראל

משרד העבודה והרווחה

המרכז לדמוגרפיה

- 4 -

המועצה הציבורית לדמוגרפיה

ד"ר ברוך לוי - יו"ר

גבי עליזה אהן

ד"ר צבי אייזנבך

פרופ' זלמן אהסלר

גבי שושנה ארבל ⁵ סוכומים והחלטות

ד"ר אלי בן-טרא

ח"כ נעמי בלומנטל

מר אברהם בן-שושן

פרופ' רוברט בקי

רופ' שרגיאו דלה פרנולה

גבי יהודית חיבני

מר מנחם הכהן

גבי שולו חיימון

מר שמעון יאיר

גבי רימה יולוס

מר שלמה כהן

ד"ר אלי לזם

גבי דבורה מאיר

גבי מיכל מרדכי

מר אריה מורח

מר נבי סלכה

ד"ר משה מטיח

פרופ' משה טיקרון

פרופ' דוד סר

מר אהרן עזרא

ד"ר אשר עידן

גבי עפרה פרדמן

פרופ' יוחנן פרס

מר רון צור

גבי זוהר קרתי

ד"ר אלי רכס

פרופ' אליהו שליו

ח"כ מאיר שטרית

פרופ' יוסף טנקר

גבי רליה שפרנצק

ד"ר יוסף תמיר

א. חברי המועצה הציבורית - עקרונית תמימי דעים עם המיסמך הראשוני והוא מקובל עליהם. לאחר שיובאו בחשבון ההערות של המשתתפים וכן ישולבו בו המימצאים הרלוונטיים מהמחקרים יוגש המיסמך באמצעות השרה נמיר לממשלה.

ב. ד"ר ציגלר תגיש דו"ח מסכם בכתב על מימצאי המחקרים והמשתמע מהם למדיניות דמוגרפית, בתוך חדש ימים.

ג. עד סוף ינואר יופץ בקרב חברי המועצה מיסמך בו תמצית המימצאים מתוך דו"ח ציגלר.

ד. ועדת המחקר - בראשותו של פרופ' סיקרון - תבחן את הדו"ח ובמידת האפשר תצליב את הדו"ח עם ההמלצות המובאות במיסמך, ולאחר מכן תקיים המועצה הציבורית דיון מסכם במיסמך לקראת הגשתו לממשלה כאמור לעיל.

ה. הצוות הכלכלי חברתי בראשותה של הגב' שושנה ארבל אלמוזלינו יתכנס בשבועות הקרובים וימשיך את דיוניו לקראת הכנת שלב ג' של המיסמך שיכלול גם את ההיבטים התקציביים.

רשם: שמעון יאיר

ירושלים, כח' בחשון תשנ"ו
21 בנובמבר 1995
67392

17/01/13

לכבוד
מר אבי גפן

הנדון: כתב מינוי

הנני מתכבדת למנותך כחברת המועצה הציבורית שליד המרכז לדמוגרפיה.
המרכז לדמוגרפיה פועל במסגרת משרד העבודה והרווחה מכח החלטת הממשלה,
ובאישור הכנסת.
המועצה הינה גוף ציבורי מייעץ בכל הנוגע לקביעת מדיניות דמוגרפית חברתית.
כיוור המועצה הציבורית מכחן דיר ברוך לוי.
הנני מאחלת לך עבודה פוריה בקידום הפעילות הדמוגרפית.

בברכה,
אורה נמיר

העתק: מר שמעון יאיר - המרכז לדמוגרפיה

17/01/93

צעדים בתחום המדיניות הדמוגרפית

מחשבות והמלצות העשויות לתרום לקידום המדיניות הדמוגרפית של הממשלה

שלב א'

1. פתח דבר

הממשלה בישיבתה ביום 11.5.86 קיבלה החלטות בכל הקשור למדיניות הדמוגרפית של ישראל בהחלטות אלו הובעה - למעשה-הערכה מחדש של המדיניות הדמוגרפית שנקבעה על ידי הממשלה עוד באפריל 1967.

המועצה הציבורית לדמוגרפיה שהוקמה מחדש ומונתה אשתקד על ידי שרת העבודה והרווחה הגב' אורה נמיר, ישבה בחדשים האחרונים על המדוכה, ודנה בדרכים שונות ליישום המדיניות הדמוגרפית והיא מניחה בזה על שולחן הממשלה - באמצעות השרה, הגב' אורה נמיר, מסמך ובו הצעות לפעולה בתחום המדיניות הדמוגרפית וקביעת סדרי עדיפויות בה.

2. מבוא

במסגרת תכנון השירותים החברתיים בנושא הדמוגרפי, יש חשיבות לאומית רבה להתפתחותה של חברה, שבה איכות הסביבה, איכות חיים טובה, בריאות, פרויקט ורווחה למשפחה וליוולדת. לכל הדעות-המשפחה ורווחתה הם המפתח לקידום המשפחה כיחידה בריאה ומתקדמת. כמו כן ישנה חשיבות רבה בהכנת תשתית מתאימה, כגון שינויים מבניים במשק העשויים לחזק את המשפחה. בכך המדיניות הדמוגרפית עשויה לחזק גם את המישורים השונים של המדיניות הכלכלית, לרבות מדיניות פיזור האוכלוסין.

מטבע הדברים רווחות בציבור בכלל ובמועצה הציבורית בפרט דעות וגישות שונות בנושא הדמוגרפי, ולכן חשוב לנסח עקרונות כלליים הזוכים לתמיכה רבה. עקרונות אלו המובאים להלן ישמשו בסיס להצעות המפורטות להלן המגמה היא לשמור על הקיים, למנוע קיצוץ, ולשפר את התנאים הקיימים:

1. יש לעודד הורות אחראית וחיזוק המשפחה. המגמה היא לסייע למשפחות עם ילדים ולילדים עצמם, כאשר האחריות הראשונית לרווחת הילד היא בידי הוריו. הצלחת ההורים בטיפוח ילדיהם תביא גם לעתיד טוב יותר לחברה ולמדינה. מוטלת על המדינה החובה לדאוג לתנאים הולמים שיבטיחו גידול ילדים ברמה נאותה.
2. יש לעזור להורים להנשים את שאיפותיהם בנוגע למספר הילדים שירצו להביא לעולם ובנוגע למרווחים בין הלידות. יש להשאיר את ההחלטה בידיהם באופן בלעדי, אך המדינה חייבת לתת להם את התנאים הדרושים כדי לממש את רצונם, עקרון זה תורם לאיכות החיים ולרווחה החברתית.
3. על פי ממצאי מחקר שיש המרכז לדמוגרפיה מספר הילדים הרצוי הוא 3.5 ילדים בממוצע למשפחה, והוא גבוה בהשוואה לממוצע הנוכחי שהוא 2.7 ; לכן יש לעזור להורים הרוצים להגדיל את המשפחה ועומדים מול קשיים כלכליים. שילוב תיקונים בתחומים שונים כגון תעסוקה, דיור, קצבאות ילדים, הקלות במיסוי, חינוך לגיל הרך עשויים לשפר את המצב הקיים. חשובים לא רק השינויים התקציביים, אלא גם אופן הצגתם כ"חבילה דמוגרפית". קיימת הנחה שאם תיעשה פעולה כלשהי ליישום מדיניות דמוגרפית, מספר הילדים הממוצע למשפחה יגדל. חייבת שתהיה לכל ילד שבא לעולם הזדמנות שווה לגדול ולהתפתח במשפחה בריאה ובחברה בריאה.

4. כיוון שבישראל בחלק גדול של המשפחות האב והאם עובדים, יש ליצור תנאים שיאפשרו לשני בני הזוג לעבוד ולגדל את ילדיהם בו זמנית ולהעניק להם את הדרוש. יש לחוקק חוקים ולהתקין תקנות כדי להעניק שירותים התורמים לשילוב תחום העבודה ותחום המשפחה; כמו כן מדיניות מסוי נכונה תחרום לחברה בכלל ולהגברת הילודה בפרט.

3. חינוך לגיל הרך

1. מומלץ להעביר את נושא החינוך- לגיל הרך הנמצא היום בתחום טיפולו של משרד העבודה והרווחה- למשרד החינוך; משרד החינוך-המופקד על החינוך בכללו - חייב לטפל בחינוך לגיל הרך כי בגיל זה מתרחשת ההתפתחות השכלית והחינוכית הנותנת אח"כ את אותותיה ומטביעה את חותמה לאורך כל מהלך חייו של הילד.
2. מומלץ להנהיג טרום בן חובה ללא תשלום כפי שנהוג בגן חובה; יש לקחת בחשבון כי פעולה זו - ללא ספק - תגביר את הביקוש לגני טרום חובה, על חשבון הפרטיים.
3. בשיתוף עם משרד הבנוי והשיכון יהיה צורך לבנות מעונות יום ופטרונות נוספים לילדים בגיל הרך, וזאת בישובים שבהם זוגות צעירים ומשפחות מרובות ילדים. יאוי ין אינעו יאם איג קואל- גזזולל.

4. המלצות בנושא הטבת תנאי-דיור

1. מומלץ לעדכן ולהגדיל את המשכנתאות בעיקר לזוגות צעירים ולהנהיג החזר חדשי נוח יותר.
- עם הרחבת המשפחה מוצע להקטין את ההחזר החודשי על-ידי הפיכת חלק מהמשכנתא למענק או על-ידי דחיות התשלום, וזאת כדי להקל בעומס המוטל על המשפחה בתקופה זו.
- יש להכניג מסלול של משכנתאות מיוחדות למשפחות בנות ארבעה ילדים ומעלה.
2. מומלץ שמשרד הבנוי והשיכון יבנה לזוגות צעירים דירות בשכירות חודשית.
3. למשפחות המתגורות ב-3 חדרים עם 3 ילדים, לקראת ילד רביעי, המעוניינות לרכוש דירה בת 4 חדרים או הרחבת דירה בת 3 חדרים, יש לתת הלוואות נוחות עם החזר חדשי נוח כמו כן יש לתת הלוואות מיוחדות- למשפחות המעוניינות בכך-לבצע חלוקה פנימית של החדרים בדירה (או סגירת מרפסת) על מנת להתאימה למשפחתן המתרחבת.

5. המלצות בנושא קיצבאות - ילדים לגילאי 18-21

יש להמשיך (נתינת קיצבאות הילדים) גם אחרי גיל 18 ועד גיל 21 ורק לאלה המשרתים בצה"ל; מומלץ לבצע זאת בהדרגה במשך 3 שנים כאשר בשנה הראשונה תינתן הקיצבה לגילאי 19, בשנה השניה לגילאי 20 ובשנה השלישית לגילאי 21. *אמ"ל עם המועדף לשווג אמ"ל*

6. תכנון המשפחה וחינוך לחיי משפחה

יש להרחיב ולהעמיק את החכניות לחינוך לחיי משפחה במערכת החינוך והבריאות באמצעות יועצים מחנכים, אחיות ועובדים סוציאליים שעברו הכשרה מתאימה. התכניות יוכנו ע"י משרד החינוך.

לצורך זה יש לפעול בדרכים אלו :

- מתן סל שעות לחינוך לחיי משפחה במערכת החינוך, לרבות כתיבת תכניות מתאימות

- הגברת מערך המדריכים העומדים לרשות מערכת החינוך ופריסה ארצית של השתלמויות וכנסים, גם בישובי פיתוח

- הדרכת הורים ועבודה משותפת עם הורים ועם תלמידים

2. יש להרחיב ולצרף את הארגונים הוולנטריים למתן השירותים הייחודיים במגמה לחזק את המשפחה.

3. יש לשלב במרפאות הגניקולוגיות את ההיבט המניעתי והחיבט הפסיכו- חברתי (ראו טבלה פ"ד עמ' 4)

4. יש להחזיר נושא זה לתכנית הלימודים של הפקולטה לרפואה ולהכשיר את רופאי המשפחה, וכן לדאוג להזממות בתחום חשוב זה.

7. ה ס ב ר ה

1. ההסברה היא חיונית ליצירת אווירה מתאימה לעידוד הילודה ולשינוי חיובי בדימוי המשפחה הגדולה. (משפחה עם 4 ילדים ויותר) נושא זה חשוב לא רק מנקודת מבט דמוגרפית לאומית, אלא גם מתוך ראייה של איכות החיים של המשפחה ושל חברה בריאה.

2. יש לטפח את המודעות ולהשפיע על ההיבט הערכי של הנושא. כך יושג היעד העיקרי של חיזוק ערכי המשפחה בד בבד עם מתן הזדמנויות שוות לבני הזוג למימוש עצמי. יש להציב גם יעד לפיו יש להגיע לאיזון בהרכב הגילים - איזון זה הוא תוצר של רמת פריון נאותה העשוי לשמור על חברה בריאה ויציבה וגם נוחה מבחינה כלכלית. על מנת להגיע לאיזון בהרכב הגילים יש להשקיע בילודה.

3. יש לכוון את פעולות ההסברה בקרב משפחות בגיל הפריורן.

שלב ב'

המלצות בנושאים שלהלן :

1. קצבאות הילדים

מוצע להנהיג הגדלת קצבה משמעותית בין הילד השני לילד השלישי כפי גודל ההפרש הקיים כיום בין הילד ה-3 לילד ה-4. וזאת כדי לעודד משפחות עם 2 ילדים לתכנן ילד שלישי.

2. חופשת-לידה בתשלום (דמי-לידה)

מוצע להגדיל את תקופת חופשת הלידה בתשלום בצורה משמעותית.

3. מענק לידה

יש להתאים את "סל התינוק" לצרכים השונים בחודשים הראשונים לאחר הלידה, ולהתאימו למחירים הקיימים.

4. סל הבריאות

1. אמצעי מניעה: יש לכלול אוחם בסל הבריאות, כדי להבטיח את המימון הדרוש, וזאת כדי להקל בעיקר על נשים שאין ידן משגח.
2. מומלץ לכלול מימון הפסקות-הריון בסל הבריאות ולהוציא הנחיות חדשות לכל קופות החולים שחממנה את ההוצאות הכרוכות בביצוע הפסקות-הריון (אשפוז, וכד').
3. יש לשפר את ההסברה בוועדות להפסקת הריון וכן בתחנות לפני הפניה לוועדות, וזאת כדי להבטיח ידע מלא ומודעות מלאה לכל ההבטים של הפסקת הריון.
4. לגבי הפסקות הריון בקרב קטינות: מומלץ להוציא הנחיות חדשות - חוץ מתן דגש לבעיות המיוחדות של קטינות.
5. בחוק ביטוח בריאות ממלכתי יש לבחון שלא להגביל את מספר הילדים בטיפולי פוריות.
6. יוזם על א"ק מ"י 6 (31)

5. מס-הכנסה

1. יש להחזיר לנקודת הזיכוי את הערך הריאלי המקורי היינו 5% מהשכר הממוצע במשק.
2. מומלץ להגדיל את מספר נקודות הזיכוי לאשה עובדת בהתאם למספר הילדים במשפחה.
3. מוצע להעביר את נקודות הזיכוי הניתנות לאשה עובדת לבן הזוג, כאשר האשה נאלצת להפסיק את עבודתה עקב לידה/החזירה לאשה עם שובה לעבודה.

מדינת ישראל

משרד העבודה והרווחה

המרכז לדמוגרפיה

347-ד

16.8.1995

אורה
מדינת ישראל
משרד העבודה והרווחה
מרכז לדמוגרפיה
13/10/95

המועצה הציבורית לדמוגרפיה

ד"ר ברוך לוי - יו"ר

נבי עליה ארון

ד"ר נבו איוונבך

פרופ' זעם אהרן

נבי שושנה ארבל

מר אלי בייטא

ח"כ נעם בלומנטל

מר אביהם בן-ששן

פרופ' רוברטו בקו

פרופ' פרנאו דלה סרגולה

ד"ר רובי

מר מנחם הכהן

נבי טובי חיימזון

מר עמנואל יאיר

נבי רינה יעקוב

מר שלמה כהן

ד"ר אלי טייב

נבי דבורה מאיר

נבי מיכל סודרו

מר אריה סורתי

מר נבי מלכה

ד"ר יערה קציר

פרופ' מאה סוקולוב

פרופ' יו"ר

מר אהרן עזרא

ד"ר אשר עזרן

נבי עפרה פרדסני

פרופ' יחזקאל פרס

נבי צור

נבי אהרן קרתי

ד"ר אלי רבס

פרופ' אהרן טקור

ד"ר מאיר שטרית

פרופ' יוסף טננברג

נבי דליה שפירנצק

ד"ר יעקב תמיר

לכבוד
שרת העבודה והרווחה
הגב' אורה כמיר

שלום וברכה,

הנדון: צעדים בתחום המדיניות הדמוגרפית

במצורף מועבר אליך מסמך ראשוני שהוכן במשותף על ידי צוותים מיוחדים של המועצה הציבורית לדמוגרפיה.

שני הצוותים שעסקו בכך היו הצוות לעניני חברה ורווחה בראשות הגב' שושנה ארבל אלמוזלינו והצוות לעניני כלכלה בראשותו של ד"ר אלי לשם.

בצוותים - חברי המועצה הציבורית לדמוגרפיה מתחומים שונים שתרמו לבחינה ולראיה מקיפות של הנושאים כאשר גיבושו של מסמך זה נעשה ע"י צוות מאוחד בראשותה של גב' ארבל-אלמוזלינו.

המסמך המוגש בזה כולל מחשבות והמלצות כלליות העשויות לתרום לקידום המדיניות הדמוגרפית של הממשלה ברוח החלטה מיום 11 למאי 1986.

המועצה הציבורית לדמוגרפיה ממליצה בפניך להביא את המסמך המצורף לדיון ולסיכום בממשלה, ובעקבות כך למנות צוות פקידים בין משרדו לפרוט ההמלצות המובאות בו וליישומן.

המועצה תוסיף לפעול בתחומים הכלולים במסמך וכן בתחומים נוספים כגון גיבוש מידע וניתוח חהליכים ותכניות שלהם השלכה על מדיניות דמוגרפית, ותעביר אליך את המלצותיה והשגותיה.

ב ב ר כ ה ,

[Signature]
ד"ר ברוך לוי

מדינת ישראל

משרד העבודה והרווחה

צעדים בתחום המדיניות הדמוגרפית

א. פתח דבר

*****

הממשלה בישיבתה ביום 11.5.86 קיבלה החלטות בכל הקשור למדיניות הדמוגרפית של ישראל (ראה נספח). בהחלטות אלו הוכעה - למעשה-הערכה מחדש של המדיניות הדמוגרפית שנקבעה על ידי הממשלה עוד באפריל 1967.

המועצה הציבורית לדמוגרפיה שהוקמה מחדש ומונתה אשתקד על ידי שרת העבודה והרווחה, הגב' אורה נמיר, יושבה בחדשים האחרונים על המדוכה, ודנה בדרכים שונות ליישום המדיניות הדמוגרפית והיא מנוחה בזה על שולחן הממשלה - באמצעות השרה, הגב' אורה נמיר, מסמך ובו הצעות לפעולה בתחום המדיניות הדמוגרפית וקביעת סדרי עדיפויות בה.

ב. מבוא

****

במסגרת תכנון השירותים החברתיים בנושא הדמוגרפי יש חשיבות לאומית רבה להתפתחותה של חברה שבה איכות חיים טובה בריאות, פריון ורווחה למשפחה ולילודה. לכל הדעות-המשפחה ורווחתה הם המפתח לקידום המשפחה כיחידה בריאה ומתקדמת. כמו כן ישנה חשיבות רבה בהכנת תשתית מתאימה, כגון שינויים מבניים במשק העשויים לחזק את המשפחה. בכך המדיניות הדמוגרפית עשויה לחזק גם את המישורים השונים של המדיניות הכלכלית.

מטבע הדברים רווחות בציבור בכלל ובמועצה הציבורית בפרט דעות וגישות שונות בנושא הדמוגרפי ולכן חשוב לנסח עקרונות כלליים הזוכים לתמיכה רבה. עקרונות אלו המובאים להלן ישמשו בסיס להצעות המפורטות בפרק ג', והמנחה היא למנוע קיצוץ הטבות ולשפר את ההטבות הקיימות.

1. יש לעודד הורות אחראית וחיזוק המשפחה. המנחה היא לסייע למשפחות עם ילדים ולילדים עצמם כאשר האחריות הראשונית לרווחת הילד היא בידי הוריו. הצלחת ההורים בטיפוח ילדיהם תביא גם לעתיד טוב יותר לחברה ולמדינה. מוטלת על המדינה החובה לדאוג לתנאים הולמים שיבטיחו גידול ילדים ברמה נאותה.

2. יש לעזור להורים להגשים את שאיפותיהם בנוגע למספר הילדים שירצו להביא לעולם ובנוגע למרווחים בין הלידות. יש להשאיר את ההחלטה בידיהם באופן בלעדי אך המדינה חייבת לתת להם את התנאים הדרושים כדי לממש את רצונם, עקרון זה תורם לאיכות החיים ולרווחה החברתית.

3. על פי ממצאי מחקר מספר הילדים הרצוי הוא 3.5 ילדים במוצע למשפחה, והוא נבנה בהשוואה למוצע הנוכחי שהוא 2.7 לכן יש לעזור להורים הרוצים להגדיל את המשפחה ועומדים מול קשיים כלכליים, שילוב תיקונים בתחומים שונים כגון תעסוקה, דיור, קצבאות ילדים, הקלות במיסוי, מעונות יום ומשפחתונים וכו' עשויים לשפר את המצב הקיים.

חשובים לא רק השינויים התקציביים אלא גם אופן הצגתם כ"חבילה דמוגרפית". קיימת הנחה שאם תיעשה פעולה כלשהי ליישום מדיניות דמוגרפית, מספר הילדים הממוצע למשפחה יגדל. חיובת שתהיה לכל ילד שבא לעולם הזדמנות שווה לגדול ולהתפתח במשפחה בריאה ובחברה בריאה.

מדינת ישראל

משרד העבודה והרווחה

- 2 -

4. כיוון שבישראל בחלק גדול של המשפחות האב והאם עובדים, יש ליצור תנאים שיאפשרו לשני בני הזוג לעבוד ולגדל את ילדיהם בו זמנית ולהעניק להם את הדרוש. יש לחוקק חוקים ולהתקין תקנות כדי להעניק שירותים התורמים לשילוב תחום העבודה ותחום המשפחה; כמו כן מדיניות מסוי נכונה תתרום לחברה בכלל ולהגברת הילודה בפרט.

ג. שיפור המצב הקיים

1. קצבאות הילדים

א. מוצע להנהיג הגדלת קצבה בין הילד השני לילד השלישי כפי גודל הפרש הקיים כיום בין הילד ה-3 לילד ה-4. וזאת כדי לעודד משפחות עם 2 ילדים לתכנן ילד שלישי.

ב. מומלץ להמשיך את מתן הקצבאות גם אחרי גיל 18 ועד גיל 21, כל עוד הילד בשירות צבאי או לאומי (שרות חובה).

2. הטבת תנאי דיור

א. מומלץ לעדכן ולהגדיל את המשכנתאות בעיקר לזוגות צעירים ולהנהיג החזר חדשי נוח יותר.

ב. עם הרחבת המשפחה מוצע להקטין את ההחזר החודשי על-ידי הפיכת חלק מהמשכנתא למענק או על-ידי דחיית התשלום, וזאת כדי להקל בעומס המוטל על המשפחה בתקופה זו.

ג. יש להנהיג מסלול של משכנתאות מיוחדות למשפחות בנות ארבעה ילדים ומעלה.

ד. מומלץ שמשרד הבנוי והשיכון יבנה לזוגות צעירים דירות בשכירות חודשית.

3. תכנון המשפחה וחינוך לחיי משפחה

א. יש להרחיב ולהעמיק את התכניות לחינוך לחיי משפחה במערכת החינוך והבריאות באמצעות יועצים מחנכים, אחיות ועובדים סוציאליים שעברו הכשרה מתאימה.

לצורך זה יש לפעול בדרכים אלו:

1. מתן סל שעות לחינוך לחיי משפחה במערכת החינוך, לרבות כתיבת תכניות מתאימות

2. הגברת מערך המדריכים העומדים לרשות מערכת החינוך ופריסה ארצית של השתלמויות וכנסים, גם בישובי פיתוח

3. הדרכת הורים ועבודה משותפת עם הורים ועם תלמידים

מדינת ישראל

משרד העבודה והרווחה

- 3 -

ב. יש להרחיב ולחזק את השירותים היוחודיים הניתנים על-ידי הארגונים הוולונטריים.

ג. יש לשלב במרפאות הגניקולוגיות את ההיבט המניעתי וההיבט הפסיכו-חברתי.

ד. יש להחדיר נושא זה לתכנית הלימודים של הפקולטה לרפואה ולהכשיר את רופאי המשפחה וכן לדאוג להתמחות בחום חשוב זה.

4. חינוך וטיפול לגיל הרך

א. יש חשיבות רבה לביסוס החינוך בגיל הרך ולשיפור איכותו.

ב. יש לקבוע תקנים לבנית מעונות-יום ושירותים נוספים לילדים בגיל הרך בישובים שבהם זוגות צעירים ומשפחות מרובות ילדים

ג. יש ליישם במלואו את חוק חינוך חונם לילדים בניגילאי 3, 4 ולהגדיל את חלקה של הממשלה במימון חינוך פעוטות עד גיל 3.

5. של הבריאות

א. יש לבטל בחוק ביטוח בריאות ממלכתי את ההגבלה לגבי מספר הילדים בטיפול פרויות.

ב. אמצעי מניעה: יש לכלול אותם בסל הבריאות, כדי להבטיח את המימון הדרוש, וזאת כדי להקל בעיקר על נשים שאין ידן משגת.

ג. מומלץ לכלול מימון הפסקות-הריון בסל הבריאות ולהוציא הנחיות חדשות לכל קופות החולים שתממנה את ההוצאות הכרוכות בביצוע הפסקות-הריון (אשפוז, וכד').

ד. יש לשפר את ההסברה בוועדות להפסקת הריון וכן בחחנות לפני הפניה לוועדות, וזאת כדי להבטיח ידע מלא ומודעות מלאה לכל ההבטים של הפסקת הריון.

ה. לגבי הפסקות הריון בקרב קטינות: מומלץ להוציא הנחיות חדשות - חוך מתן דגש לבעיות המיוחדות של קטינות.

6. מס-הכנסה

א. יש להחזיר לנקודת הזיכוי את הערך הריאלי המקורי - 5% מהשכר הממוצע במשק.

ב. מומלץ להגדיל את מספר נקודות הזיכוי לאשה עובדת בהתאם למספר הילדים במשפחה.

ג. מוצע להעביר את נקודות הזיכוי הניתנות לאשה עובדת לבן הזוג, כאשר האשה נאלצת להפסיק את עבודתה עקב לידה, ולהחזירה לאשה עם שובה לעבודה.

מדינת ישראל

משרד העבודה והרווחה

- 4 -

7. הסברה

- א. ההסברה היא חיונית ליצירת אווירה מתאימה לעידוד הילודה ולשיכווי חיובי בדימוי המשפחה הגדולה. נושא זה חשוב לא רק מנקודת מבט דמוגרפית לאומית אלא גם מתוך ראיה של איכות החיים של המשפחה ושל חברה בריאה.
- ב. יש לטפח את המודעות ולהשפיע על ההיבט הערכי של הנושא. כך יושג היעד של חיזוק ערכי המשפחה בד בבד עם מתן הזדמנויות שוות לבני הזוג למימוש עצמי.
- ג. יש לכוון את פעולות ההסברה בקרב משפחות בגיל הפריורן.

8. א. חופשת-לידה בתשלום (דמי-לידה)

מוצע להגדיל את תקופת חופשת הלידה בתשלום.

ב. מענק לידה

יש להתאים את "סל החינוך" לצרכים השונים בחודשים הראשונים לאחר הלידה, ולהתאימו למחירים הקיימים.

מדינת ישראל
משרד האוצר - אגף התקציבים

הממונה על התקציבים

ד' באייר התשנ"ג
25/04/93
ת.93-24028

17/01/13
מ

אל:
ד"ר ברוך לוי
מנהל העמותה למדיניות דמוגרפית של העם היהודי
קרית בן-גוריון בנין מספר 3
ירושלים 91919

א.ג.

מכתבך לשר האוצר הועבר לטיפול ולהלן תשובתי.

משרד האוצר אינו המשרד היעודי האחראי לנושא ולפיכך אינו מתקצבו ישירות.

כמו כן ברצוני להבהיר כי החלטות הוועדה הציבורית לענייני עזבנות לטובת המדינה מתקבלות על פי שיקוליה תוך קבלת חוות דעת של המשרד היעודי של אגף התקציבים.

מוצע לכן כי תפנה ישירות למשרד העבודה והרווחה שהינו המשרד היעודי האחראי לנושא.

בברכה
חזי ברזט

העתק:
מר אברהם (בייגה) שוחט - שר האוצר
מר שי סלמון - ס' הממונה על התקציבים
מר יאיר כהן - רכז עבודה ורווחה ושרות התעסוקה אגף התקציבים

~~מחולק~~
~~102~~
~~102~~
~~102~~
~~102~~

יוקץ סר האוצר

ירושלים,
ח' בשבט התשנ"ד
20 בינואר 1994
ח.94-10678

17/01/13

לכבוד
מר שמעון יאיר
חבר הנהלת העמותה
למדיניות דמוגרפית של העם היהודי
רח' קפלן 3
הקריה ירושלים

הנדון: הקצבה שנתית בסך 450,000 ש"ח לעמותה
מכתבך מיום 13/01/1994

ראשית, אני מצטער על העיכוב בתשובה.
שור האוצר לא מאשר בקשתכם לתקציב המבוקש.

בכבוד רב,

הממונה על
בועז רדי

העתק:
שר האוצר
מר דוד ברודט - הממונה על אגף התקציבים ✓
מר שי טלמון - ס' הממונה על אגף התקציבים
לתיק: מעקב (שוטף/בועז)

מדינת ישראל
משרד האוצר - אגף התקציבים

י"ג באלול התשנ"ג
30 באוגוסט 1993
ת.93-47470

17/01/13

אל:
מר אברהם (ביינה) שוחט
שר האוצר

הנדון: העמותה לדמוגרפיה

בהמשך למכתבם של חברי הנהלת העמותה למדיניות דמוגרפית ולקראת פגישתך איתם להלן עמדתינו:

המרכז לדמוגרפיה שבמשרד העבודה והרווחה מתקצב בהיקף של כ-200 אלף ש"ח למימון 2.5 תקני כח אדם ופעולותיו.

העמותה לדמוגרפיה אשר הוקמה לפני כ-4 שנים הצליחה לגייס עד כה סך של 10 אלף \$ בלבד (כפי שהם מעידים במכתבם אליך).

איננו רואים מקום להרחבת תיקצוב העמותה ואו המרכז. אלא אם יעשה הדבר במסגרת סדרי עדיפויות ותקציבי הפעולות של משרד העבודה והרווחה שהוא המשרד היעודי האחראי לנושא, וגם אז יהיה צורך לקבוע קריטריונים שיוויוניים במסגרת ועדת התמיכות המשרדית לשם מתן תמיכה בעמותה.

ב ב ר כ ת,

שי טלמון
ס/ הממונה על התקציבים

העתק:
מר דוד ברוזט - הממונה על התקציבים
מר יאיר כהן - רכו משרדי העבודה ורווחה וקליטה אגף התקציבים
מר אבי גפן - רפרנט משרדי העבודה ורווחה וקליטה אגף התקציבים

תאריך: 09/08/93
תק מס:

מאת: ~~מ. א. א. א.~~
הנדן:

סימון:

א/ימאקס אקס

א

א/ימאקס

א/ימאקס
א/ימאקס
א/ימאקס

א/ימאקס
11 08 1993
ומקבל

א/ימאקס - 13

א/ימאקס א/ימאקס א/ימאקס

העמותה למדיניות דמוגרפית של העם היהודי
THE ASSOCIATION FOR DEMOGRAPHIC POLICY
OF THE JEWISH PEOPLE

כ" באייר תשנ"ג
11 במאי 1993

פירי קוז

לכבוד
שר האוצר
מר בייגה שוחט
משרד האוצר
ירושלים
כבוד השר,

הנדון: העמותה למדיניות דמוגרפית של העם היהודי

אנו הח"מ נציגי הממשלה בהנהלת העמותה פונים אליך בבקשה דחופה להכגש עם חברי הנהלה העמותה לדיון דחוף על גורל העמותה, הנמצאת בימים אלה בקשיי תקציב רציפים ביותר.

החלטה על הקמת העמותה נקבעה לפני 4 שנים בלשכת שר האוצר ע"י:

- שר האוצר לשעבר ח"כ משה נדב
- שר העבודה והרווחה לשעבר ח"כ משה קצב
- יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית מר שמחה דיניץ

הנ"ל נתנו לנו תמיכה מוסרית לאורך כל הדרך ואף דאגו לתקציב החלתי שהיה מיועד לפעילות העמותה בשנותיה הראשונות.

[ההשראה והרקע להקמתה היה ללא ספק החלטת ממשלה בראשות ראש הממשלה לשעבר השר שמעון פרס; הממשלה קיבלה את החלטה בישיבתה מיום 11 לחודש מאי 1986 ובה הוצהרה המדיניות הדמוגרפית של ישראל].

הכוונה והמחשבה היו לגייס - באמצעות העמותה - כספים בחו"ל, על מנת לקדם יעדים דמוגרפיים, הן באשר ליהודי התפוצות, והן ביחס ליהודי ישראל.

עתוי גיוס הכספים היה אומלל, כי העם-היהודי היה שקוע בתקופה זו - רובו ככולו - באיסוף כספים עקב זרם אדיר בלתי צפוי של עולים שהגיעו לישראל (פעולה ברוכה לכשעצמה), אך בכל הקשור לגיוס כספים לעמותה העלינו חרס, ובס"ה גייסנו סכום זעום ביותר של 10,000 דולר.

אנו פונים אליך פניית חירום של הרגע האחרון לאחר בדיחות - עבוד העמותה - מקורות מימון לפחות לשנתיים הקרובות על מנת שנוכל להערך מחדש ועל מנת שנוכל להשלים את בניית התשתית לפעילות העמותה לטווח הארוך, כאשר התקציב הבסיסי הנדרש לשנה אחת הוא 350 אלף ש"ח.

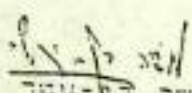
העמותה למדיניות דמוגרפית של העם היהודי
 THE ASSOCIATION FOR DEMOGRAPHIC POLICY
 OF THE JEWISH PEOPLE
 THE ASSOCIATION FOR DEMOGRAPHIC POLICY
 OF THE JEWISH PEOPLE

51234

פירוק העמותה יהיה בכייה לדורות, כי יעדיה הם לאומיים מהמעלה הראשונה, והיא העמותה הדמוגרפית היחידה והבלעדית בישראל ובתפוצות. על כן חשוב ביותר לנקוט בצעדים דחופים ומהירים, על מנת לקדם את הפעילות ויפה שעה אחת קודם.

דצ"ב נספח המתאר את פעילות העמותה בשנותיה הראשונות.

בכבוד רב,

 מ. הארל
 מנהל תפעול

 מ. הארל
 מנהל תפעול

 מ. הארל
 מנהל תפעול

 מ. הארל
 מנהל תפעול

העתקים : ראש הממשלה - מר יצחק דיין
 שרת העבודה והרווחה - הגב' אודת במיד
 יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית - מר שמחה דיבוצ
 הרב יוסף ורניק - יו"ר העמותה

העמותה למדיניות דמוגרפית של העם היהודי
THE ASSOCIATION FOR DEMOGRAPHIC POLICY
OF THE JEWISH PEOPLE

נספח

5747 י"ג

1. העמותה למדיניות דמוגרפית של העם היהודי נוסדה בשנת 1989 ע"י ממשלת ישראל, הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית בעקבות המלצות ועדה מיוחדת שמונתה קודם לכן ע"י שרי האוצר, העבודה והרווחה ויושב ראש הסוכנות היהודית.
2. החלטה זו נתקבלה בהתאם לעבודת צוות שפעל בהמשך לדיון שנערך בישיבת ממשלת ישראל בנושא הדמוגרפיה של היהודים ביום 11.5.1986, בראשות מר שמעון פרס.
3. העמותה הוקמה על רקע התחזיות הדמוגרפיות השליליות של היהודים בכל קהילות הגולה ואשר על פיהן מספר היהודים הולך ומתמעט. זאת מתוך כוונה להציע תכניות וקוי מדיניות שיביאו לשוניו בנטיית השליליות הקיימת.
4. בין המטרות המרכזיות של העמותה - גיבוש מדיניות וקביעת סדרי עדיפויות שיביאו לשינוי המצב הדמוגרפי הקיים בעולם היהודי. הפעילות נעשית בהאום וחוף שיתוף פעולה עם הארגונים והמוסדות היהודיים הנוגעים בדבר, בארצות בהן נמצאות הקהילות היהודיות.
5. העמותה אמורה - בין מטרותיה - גם לגבש כוונות למדיניות דמוגרפית ליהודים בישראל ולהציע אותם לגורמים הרלבנטיים.
6. במהלך שתי השנים הראשונות לפעילותה של העמותה, הונחו היסודות במסגרת איזורים של ועדות לדמוגרפיה וכן הוקמה ועדת היגוי המורכבת ממנהיגי קהילות ובעלי מקצוע בתחומי הדמוגרפיה והתכנון החברתי.
7. נושא הדמוגרפיה היהודית שולב ושובץ בסדר היום של רבים מן הארגונים היהודיים ברחבי העולם בעידודה של העמותה, שנציגיה השתתפו בכנסים שונים שעסקו בנושאים רלבנטיים לדמוגרפיה.
8. בכל הנוגע לדמוגרפיה של היהודים בישראל, הושלם לאחרונה סקר מקיף על דפוסי פריון וילודה והעמותה מתכננת לבחון הבטים של תכנון ומדיניות האמורים להיגזר מן הממצאים האחרונים.

אירי
מגיד

משרד העבודה והרווחה
תכנון ותקצוב

מ"מ
מ"מ
מ"מ

15 ביולי 1992

מגיד
17/01/13

לכבוד
מר ש. יאיר מנהל המרכז לדמוגרפיה

שמעון שלום רב,

מדי שנה חוזר אותו סיפור בנושא תקצוב יחידתך, בתחילת שנה
הינד צורך אותו ובהמשך השנה מקים צעקות "אין לי תקציב".

לצערי לא ניתן לשכנע את הממונים על הקצאת המשאבים במשרדים
השונים לתגבר דווקא את תקציב יחידתך ע"ח פעולות אחרות.

להזכירך משרדנו משתף בתחום הדמוגרפי המובהק של החזקת ילדים
במעונות יום בהיקף של כ-120 מיליון ש"ח לשנה. ובהחזקת ילדים
בפנימיות בסכום של כ-150 מיליון ש"ח - כך שיטתן דרכים שונות
לתיגבור הנושא.

בבהכה
מגיד
ד. ארטום
הממונה על התקציבים

העתקים: המנהל הכללי - כאן
מר ברנשטיין, לשכת המנכ"ל
מר כהן, אגף התקציבים, האוצר

מדינת ישראל

משרד העבודה והרווחה

9/7/91

אל: מר דוד ברוזס, ראש
אגף התקציבים
משרד האוצר,
ירושלים

הנדון: בקשה לתוספת תקציב למרכז לדמוגרפיה
בסך 50,000 ש' לש' הכספים 1992

דוד, שלום

בהמשך לפגישה עמך - בהשתתפות ד"ר ברוך לוי יו"ר הוועד הפועל של
המרכז לדמוגרפיה - ולפי בקשתך, להלן חלוקת הסכום הנ"ל.
התוספת תנותב לסקרים ולעיונים הסטטיסטיים הבאים:

- א. סקר אי-פוריות (עקרות). 20,000 ש'
עד כה לא בוצע בישראל סקר בנושא זה;
המטרה לבחון את התכונות הדמוגרפיות, החברתיות והכלכליות של
נשים עקרות.
- ב. סקר מרפאות נשים בהריון בסיכון גבוה. 15,000 ש'
המטרה להמליץ - בפני משרדי האוצר והבריאות -
להקמת מרפאות נוספות ו/או איחוד מרפאות.
המצב הנוכחי: המרפאות הקיימות לא עונות לצרכים.
- ג. שיפור הסטטיסטיקה בנושא "הפללות". 15,000 ש'
הנתונים מגיעים לשכה המרכזית לסטטיסטיקה בצורת שאלונים
מהועדות הרשמיות להפסקת הריון, ועובדים תהליך מורכב של
עיונים מכניים.

בכבוד רב,

שמעון יאיר
מנהל

אגף תקציבים
09-07-1991
נתקבל

העתק: ד"ר ברוך לוי

העמותה למדיניות דמוגרפית של העם היהודי

כ"ו בתמוז תשנ"א
8 ביולי 1991

[Handwritten signature]

*לבינה ג' אג
חייק בלוק*

לכבוד
מר דוד ברודס
הממונה על התקציבים
משרד האוצר

דוד שלום וברכה,

בהמשך לפגישתנו במשרדך אני ממציא לך בזה מספר מסמכים המשמשים רקע להקמתה של העמותה ע"י הממשלה והסוכנות.

בין המסמכים גם בקשתנו לתמיכה מקרן העזבונות באמצעות משרד העבודה והרווחה.

בקשותי אליך :

1. לסייע לנו לתקצב את העמותה לשנת 1992 בדרך ישירה ופחות מסורבלת מזו שנעשתה עקב טעות בשנת 1991.
2. שתצטרף להנהלת העמותה ובכך תתרום רבות להכוונת הפעילות שלה בצד נציגי הממשלה והסוכנות היהודית.

הנני מודה לך על הפגישה במשרדך, מאחל לך הצלחה בתפקידך החשוב ומצפה לתשובות חיוביות לבקשותי ממך.

ב ב ר כ ה ,

[Handwritten signature]
ד"ר ברוך לוי
מנהל

אגף תקציבים

09-07-1991

נתקבל

העתק: פרופ' ר. בקי - יו"ר העמותה
הרב יוסף זרניק - יו"ר עמית

RECEIVED

1987-03-08

12345

117

משרד האוצר
אגף התקציבים
28 יולי, 1908
16ג

סיכום ישיבת בנושא הדמוגרפיה של העם היהודי מיום 25.7.00

תמצומו:

<u>משרד האוצר</u>	<u>משרד העו"ר</u>	<u>הסוכנות היהודית</u>
שר האוצר נציגי אגף התקציבים	שר העבודה והרווחה מנכ"ל משרד העו"ר מנכ"ל הביטוח הלאומי נציגי המרכז לדמוגרפיה	יו"ר הסוכנות היהודית נציגי הסוכנות היהודית

ס ו כ ס:

1. הממצאים והסקימו על החשיבות העליונה של הבעיות הדמוגרפיות לעמידו של העם היהודי.
2. קיים רצון טוב ושיחוף פעולה כן בין הסוכנות היהודית, ההסתדרות הציונית וגורמים יהודיים אחרים לבין המשלה בנושאים הנוגעים לדמוגרפיה של העם היהודי.
3. הפעלת תוכניות לשיפור המאון הדמוגרפי בעם היהודי כולו ראוי שצבוע באמצעות גורם יהודי.
4. שר העו"ר ויו"ר הסוכנות היהודית ימנו צוות בתאום עם שר האוצר אשר ימליץ על המבנה הארגוני הרצוי לביצוע מדיניות כמוזכר בסעיף 3 לעיל.
5. הצוות הבינמשרדי שמינחה הממשלה ימשיך בפעולותיו בהרכב מצומצם שייקבע בהתאם להמלצות שר העו"ר ובתאום עם יו"ר הסוכנות היהודית.

6. הצוות כאמור בסעיף 5 לעיל יבחן ויברר את הפעולות האפקטיביות והאפשריות לשיפור המצב הדמוגרפי בישראל בדאחזק על נבחן עלות תועלת ולאור הנחמאים של הסקרים הנזכרים להלן.

7. יש להחיל בפעולות הכנה לביצוע מדיניות דמוגרפית:

א. בישראל יחבסס וחכנון על מחקרי פיריון שמומכו ע"י האו"מ ואשר יש להשלימם ולנצלם לכיוונים אופרטיביים ועל הניסיון שנעבר בארצות אחרות שנדרשו להגדלת הפיריון.

ב. בחפוצות חתבסס המדיניות בעיקר על סקר עולמי של האוכלוסיה היהודית שייערך בסביבות 1990.

ג. על חכנון לסקר יהודי אמריקה הוחלט ע"י יו"ג ויש לגשז ללא דיחוי להמרצח ארגונים יהודיים בארצות אחרות לבצע סקר דומה ולפעול לשווס בין קהילתי.

הנחיק:
למשחזמים

כא' באב תשמ"ט
22 באוגוסט 1989

ש/כ"ר 22.30

משרד העבודה והרווחה
לשכת השר
31-05
111

לכבוד
הרב שלום אבנר
120
הקריית

מכובדי,

תודה על מכתב מ- 2.8.89.

נציג משרדי בעמותה לענייני דמוגרפיה יהיה ברור
אסקרוב, יועצי.

אנו מאחל לעמותה עבודה פורוה והצלחה במילוי
תפקידה.

כבוד רב

שלום פרט

הצטקו ברור אסקרוב

הסוכנות היהודית לארץ ישראל

שמחה דיניץ
יו"ר הממשלה

905/1
כ"ו בתשרי תש"ו
25.10.89

לכבוד
מר יצחק שמיר
ראש הממשלה
ומ"מ שר העבודה והרווחה
ירושלים

אדוני ראש הממשלה,

אני כותב אליך בנוסף תפקידך כמ"מ שר העבודה והרווחה, הואיל וסגן שר
העבודה והרווחה, הרב משה זאב פלדמן, שהתפטר, ביקשני להודיעו את שלמות
נציגי הסוכנות וההסתדרות הציונית בהנהלת העמותה לענייני דמוגרפיה של העם
היהודי.

הנני להודיעך כי מיניתי את הרב יוסף ורניק ומר יעקב ניצו כנציגי ההסתדרות
הציונית ואת שר משה נתיב וגב' טובה פינטו כנציגי הסוכנות היהודית בעמותה
לענייני דמוגרפיה של העם היהודי.

בברכה

שמחה דיניץ

ליועץ: מר שמעון איד-מאן המיינס אצמוקאסיה

משרד ראש הממשלה
ירושלים

המנהל הכללי

ל' בחשוון תש"ן
28 בנובמבר 1989
סימוכין 2-דש-248-6

אל: רשם העמותות, משרד הפנים, י-ם

מאת: מנכ"ל משרד ראש הממשלה

הנדון: "העמותה לענייני דמוגרפיה של העם היהודי"

הנני מאשר בזה את הקמת העמותה הנ"ל.

בברכה,

י.ח. בן-אדרן

10/16, 12.12.89

העמותה לענייני הדמוגרפיה של העם היהודי

תכנון העמותה

על פי חוק העמותות, תש"ם - 1980

1. שם העמותה:

בעברית - העמותה לענייני הדמוגרפיה של העם היהודי
באנגלית - The Association for the Demography of the Jewish People

2. מען העמותה:

3. מטרות העמותה וסמכויותיה:

- (א) ליזום, לתכנן, לערוך, לנהל, לבצע, לקדם וליישם, בכל דרך או אופן שהם, בין בעצמה ובין ביחד או בשיתוף עם אחרים, מחקרים, סקרים, מנדקים, מיסאלים, בדיקות תוכניות, ניסויים וסקרים מדעיים, חברתיים, דמוגרפים, קהילתיים, כלכליים, סכיבתיים - מקיפים או מפורטים - או כל מחקר, בדיקה, תוכנית, ניסוי או סקר אחרים, מכל סוג או מין שהוא, בכל תחום שהוא, הנוגע, המתייחס או הקשור, במישרי או בעקיפין, לנושאי הדמוגרפיה של העם היהודי, בישראל או מחוצה לה.
- (ב) ליזום, לתכנן, לערוך, לנהל, לבצע, לקדם וליישם, בכל דרך ואופן שהם, בין בעצמה ובין ביחד או בשיתוף עם אחרים, פעולות תיכנון ופיתוח אורגני, קהילתי, חברתי וסכיבתי, וכן פעולות אירגון וחינוך של תושבים יהודיים, בין בישראל ובין מחוצה לה, בכל תחום שהוא, הנוגע, המתייחס או הקשור לנושאי הדמוגרפיה של העם היהודי, וכל פעולה, מעשה, דבר או ענין, אשר יש בהם כדי ליצור, לקדם ולהגביר את המודעו של היהודים בעולם, כפרטים או כקבוצות, לנושאי הדמוגרפיה של העם היהודי.
- (ג) ליזום, לסייע, לתכנן, לתמוך, לארגן, לנהל, לקדם ולבצע כל פעילות, מעשה, משימה יעד, דבר או ענין, אשר יש בהם כדי (i) לעודד, לקדם ולהגביר את הילודה בקרב העם היהודי, בישראל ובתפוצות, והתודעה לצורך בכך, (ii) לשמור על זכויות האם והילד היהודים, לטפחן ולהרחיבן, (iii) לעודד בקרב היהודים הרצון להקים משפחות וכן (iv) לסייע, בכל צורה ודרך שהו, בין כספית ובין אחרת, למשפחות יהודיות, המתקשות בגידול ילדיהן, בין היתר, בתחומי הרווחה, הכלכלה, החינוך והחברה.
- (ד) לסייע בכל צורה ודרך שהם לגופים, מוסדות, מפעלים ואנשים העוסקים בנושאי הדמוגרפיה של העם היהודי, בישראל ומחוצה לה, לעודדם, לקדםם ולתמוך בהם, בכל צורה ודרך שהם, בין כספית ובין אחרת.
- (ה) לתרום, להעניק, להלוות ו/או להשקיע כספים, לשם ייזומם, ייסודם, הקמתם, פיתוחם הרחבתם וציודם של מפעלים ומוסדות, בין בישראל ובין מחוצה לה, העוסקים בנושאי הדמוגרפיה של העם היהודי, או המטפחים אותו.

- (ו) לעודד, לסייע ולחמור, הן בדרך של מתן מענקים והלוואות הן בדרך אחרת, בעריכת מחקרים, בדיקות, תוכניות, ניסויים וסקרים למיניהם, בקשר או ביחס למוסדות העוסקים בנושאי הדמוגרפיה של העם היהודי.
- (ז) לתת מילגות ולהגיש סיוע כספי אחר לתלמידים ולסטודנטים המתמחים בנושאי הדמוגרפיה של העם היהודי.
- (ח) ליזום, ליצור, לייסד ולהקים קרנות עצמאיות, או ביחד או בשיתוף עם אחרים, אשר כספיהן ופירותיהן ישמשו למימון פעילות, משימה, יעד, מעשה, דבר או ענין, אשר לדעת העמותה עשויים לקדם או להשיג מטרת העמותה, כולן או מקצתן, וכן לממן, לסייע או להשתתף במימון הפעילויות, המשימות, היעדים, המעשים, הדברים או הענינים האמורים.
- (ט) לפרסם, להוציא לאור ולהפיץ ספרים, מאמרים וכתבי עת, העוסקים בתחום הדמוגרפי של העם היהודי, בישראל ובתפוצות, ולסייע, לעודד ולחמור בפירסומם, הוצאתם לאור והפצתם של ספרים, מאמרים וכתבי עת כאמור.
- (י) לפרסם עלונים, עתונים, חוברות ופירסומים אחרים, לשם הפצת מידע אודות העמותה ואודות פעולותיה ותוצאותיהן.
- (יא) לעודד התענינותם של אנשים, גופים ורשויות ממלכתיות וציבוריות במטרות העמותה ובפעולותיה, על ידי מתן פירסום נאות למטרות ולפעולות אלו.
- (יב) לקבל תרומות, מענקים והקצבות - כספיים ואחרים - מאנשים, מגופים ומרשויות כאמור, הן בישראל הן מחוצה לה, לשם קידום מטרות העמותה, כולן או מקצתן.
- (יג) להשקיע את כספי העמותה, שאינם דרושים לה מיד, ולהשתמש בהם באופן ובצורה, כפי שתחליט העמותה מפעם לפעם.
- (יד) לקבל במתנה, בכל דרך שהיא, בין בחיים ובין לאחר מות התורם, מטלטלין, מקרקעין וזכויות וכן לרכוש נכסים כאמור ולערוך בהם עסקאות בכל דרך שהיא.
- (טו) ליזום, לעשות ולבצע כל פעולה, מעשה או דבר, אשר יש בהם, לדעת העמותה, כדי לקדם, במישרין או בעקיפין, מטרותיה, כולן או מקצתן.

4. חברי העמותה:

- (א) יהיו חברים בעמותה:
(1) מייסדי העמותה החתומים על תקנון זה.
(2) אדם או חאגיד, אשר יתקבל לעמותה, בהתאם להוראות תקנון זה.

(ב) שמות חברי העמותה יירשמו בפנקס החברים.

5. נכסי העמותה והכנסותיה:

(א) נכסי העמותה והכנסותיה, יהא מקורם אשר יהא, ישמשו אך ורק את מטרת העמותה, ושום חלק מהם לא ישולם ולא יועבר לחברי העמותה או לחברי הועד, ככל דרך שהיא.

(ב) פורקה העמותה או התפרקה, ולאחר תשלום חובותיה ומילוי כל התחייבויותיה נותרו נכסים - לא יחולקו נכסים אלה בין חברי העמותה, אלא יועברו לעמותת בעלות מטרת דומה למטרות העמותה.

6. מעמדה המשפטי של העמותה:

העמותה הינה תאגיד כשר לכל זכות, חובה ופעולה משפטית.

7. חובות החברים וזכויותיהם:

חבר העמותה:-

א. ימלא אחר הוראות תקנון העמותה והחלטות מוסדות העמותה.

ב. ישלם מדי שנה סכום או סכומים, כפי שאלה ייקבעו על ידי ועד העמותה.

ג. רשאי להשתתף באסיפה הכללית של העמותה.

ד. רשאי למנות, כל פעם ומפעם לפעם, על פי הודעה בכתב לעמותה, בא כח, אשר ייצגו באסיפה הכללית של העמותה.

8. הפסקת חברות:

א. חבר העמותה רשאי להתפטר מחברותו בעמותה לאחר מתן הודעה מוקדמת בכתב של שלושי ימים לפחות לעמותה, בדבר כוונתו להתפטר, בכפוף למילוייה של כל התחייבות, אשר לא קויימה על ידו עובר להתפטרות.

ב. הועד יכול בהחלטה פה אחד, אך למעט החבר הנדון, להחליט על הוצאתו של חבר כל שהוא מהעמותה, לאחר שניתנה לו הזדמנות נאותה להשמיע טענותיו, מהטעמים הבאים, כולם או מקצתם:-

(א) החבר פעל באופן הנוגד את מטרת העמותה.

(ב) החבר לא קיים הוראות תקנון זה, כולן או מקצתן, או החלטות מוסדות העמותה.

ג. חברותו של חבר בעמותה תיפסק אם נשללה או הוגבלה כשרותו המשפטית על פי חוק או על פי פסק דין של בית משפט.

ד. חברותו של חבר בעמותה תיפסק כמותו של החבר, וכמקרה של תאגיד - כפירוקו או כחיסולו.

9. מוסדות העמותה:

מוסדות העמותה הם:

א. האסיפה הכללית.

ב. הועד.

ג. ועדת הביקורת, אלא אם כן החליטה האסיפה הכללית על מינוי רואה חשבון לעמותה.

10. האסיפה הכללית:

א. באסיפה הכללית זכות השתתפות שווה לכל חברי העמותה, כפי שהם רשומים, מפעם לפעם, כפנקס החברים.

ב. ואלה תפקידי האסיפה הכללית:-

(1) קבלת דינים וחשבונות על פעולות הועד ופעולות ועדת הביקורת, וכן

קבלת דין וחשבון כספי שיוגש לה ע"י הועד; דיון בדינים וחשבונות אלה והחלטה על אישורם.

(2) אישור תקציב העמותה השנתי.

(3) לקבוע, מפעם לפעם, מספר חברי הועד, אשר לא יפחת מ- 12 חברים.

(4) דיון בכל ענין, אשר ייקבע בסדר יומה של האסיפה הכללית על ידי הועד או כל חבר בו, וקבלת החלטות בענין זה.

(5) תיקונים וגם/או שינויים בחקנות העמותה.

(6) בחירת ועדת הבקורת או מינוי רואה חשבון לעמותה.

(7) בחירת יו"ר האסיפה הכללית.

ג. האסיפה הכללית הרגילה תכונס לפחות אחת לשנה על ידי הועד, בדרך של משלוח

הודעה אישית, לפחות עשרים ואחד ימים לפני מועד קיומה; ההודעה תכלול יומה,

שעתה ומיקומה של האסיפה הכללית והענינים אשר על סדר יומה.

ד. הועד רשאי בכל עת לזמן אסיפה כללית שלא מן המניין, והוא חייב לעשות כן, לפי

דרישתה בכח של ועדת הביקורת, של רואה החשבון (אם מונה כזה) או של $\frac{1}{10}$ לפחות

מכלל חברי העמותה. הדרישה חציין את מטרת האסיפה המוצעת.

הוראות סעיף קטן ג' לעיל, בדבר זימון אסיפה כללית רגילה, תחולנה על זימונה

של אסיפה כללית שלא מן המניין.

ה. המניין הדרוש בפתיחתה של אסיפה כללית יהא לפחות שליש חברי העמותה.

לא נחכנס המניין האמור תוך 30 דקות מהשעה הנקובה בהודעה, יראו את האסיפה

כנדחית, ללא צורך בהזמנה נוספת, ב- 30 דקות, ובאסיפה נדחית זו יהיו

הנוכחים רשאים לדון ולהחליט, יהא מספרם אשר יהא.

ו. האסיפה הכללית חכר, מבין חבריה הנוכחים, יושב ראש לאסיפה.

(1) הצבעה יכול שתהא אישית או על פי יפוי כח. יפוי הכח יהא ערוך בכתב כחתימתו של הסמך או של מורשים כדיון מטעמו, מיופה הכח אינו חייב להיות חבר בעמותה.

(2) יפוי הכח יופקד במען העמותה לפחות 24 שעות לפני מועד האסיפה או האסיפה הנדחית, שבה אמור מיופה הכח להצביע.

(3) יפוי הכח יהא בנוסח הבא או בנוסח דומה:-

"אנו הח"מ _____, החברים בעמותה לענייני הדמוגרפיה של העם היהודי, ממנים בזה מר/ת _____, מ- _____,

להיות בא כוחנו ולהצביע בשמנו ובמקומנו באסיפה הכללית הרגילה (או שלא מן המניין) של העמותה, האסורה להתכנס כיום _____ לחודש _____

שנת _____ או ככל אסיפה נדחית.

(ח) החלטות האסיפה שתקבלנה ברוב קולות החברים הנוכחים בישיבה. היו הקולות שקולים, יהא ליושב ראש האסיפה קול מכריע. כמנין הקולות לא יובאו כחשכון הנמנעים.

(ט) פרטיכל האסיפה הכללית יוחתם על ידי יו"ר האסופה.

(י) על אף כל האמור בסעיף זה לעיל, החלטה בכתב, עליה תבוא הסכמתם בכתב של כל חברי העמותה תהא תקפה כאילו היא נתקבלה באסיפה כללית שלא מן המניין אחר כוונה כדיון.

(יא) האסיפה הכללית הראשונה תכונס לאחר רישום העמותה על ידי רשם העמותות, כמועד שיקבע על ידי הועד.

(יב) האסיפה הכללית תקבע את נוהלי עבודתה.

11. הועד

א) כל עוד לא קבעה האסיפה הכללית אחרת, יהא ועד העמותה (להלן "הועד"). מורכב מ-12 אנשים (חברי הועד) אשר ימונו מחוץ חברי העמותה לתקופה שלא תעלה על 4 שנים, כמפורט להלן:

1) ארכעה חברי ועד ימונו על ידי ממשלת ישראל.

2) שני חברי ועד ימונו על ידי הסוכנות היהודית לארץ-ישראל.

3) שני חברי ועד ימונו על ידי ההסתדרות הציונית העולמית.

4) חבר ועד אחד ימונה על ידי המכון ליהדות זמננו.

5) חבר ועד אחד ימונה על ידי הקונגרס היהודי העולמי.

6) שני חברי ועד ימונו על ידי כל הגופים המנויים בסעיף קטן זה לעיל בהסכמה פה אחד.

(-) לא נתמנה חבר ועד כאמור בסעיף זה ימונה החבר באסיפה הכללית של העמותה.

ב) על אף האמור בסעיף קטן א' לעיל בדבר תקופת כהונתם של חברי הועד תהא האסיפה הכללית רשאית, כל פעם ומפעם לפעם, לפטר, עם או בלי סיבה, כל חבר ועד, ולמנות חבר אחר תחתיו.

ג) הועד ימנה מבין חבריו, יו"ר אשר יכהן לתקופה של ארבע שנים, יושב ראש הראשון, יהיה כמפורט בסעיף קטן ח' להלן.

ד) הועד רשאי למנות מנהל, אם לפי דעתו יהא צורך כדבר, בתנאי שמנהל כאמור, לא יהא חבר עמותה או חבר ועד.

ה) הוועד יקבע את סדרי עבודתו ומועדי קיום ישיבותיו.
ו) חברי הוועד יהיו זכאים לשיפוי מהעמותה בגין הוצאות אשר הוצאו על ידם בקשר לעניני העמותה.

ז) נתפנה מקום של חבר בוועד, יתמנה חבר חדש על ידי האסיפה הכללית אשר מינתה את החבר שמקומו נתפנה.

ח) הוועד הראשון יכהן 4 שנים החל ביום רישום העמותה.

ט) לא יכהן כחבר ועד:-

(1) מי שמכהן כחבר ועדת הביקורת או כרואה החשבון של העמותה.

(2) מי שאינו חבר העמותה.

(3) מי שאינו נציגו של תאגיד החבר בעמותה.

(4) מי שמסרת את העמותה בשכר שלא כחבר הוועד.

י) תפקידי הוועד הם:

(1) להשתמש בקרנות העמותה, בכספיה ובנכסיה, כולם או מקצתם, באופן הנראה כמועיל ביותר לקידום מטרות העמותה.

(2) להשקיע כל יתרת הכספים, אשר אינה דרושה, לדעתו של הוועד, להשגתן המידית של מטרות העמותה, באופן ובצורה שייראו לוועד.

(3) לקבוע סדרי עדיפויות, מכחנים, אמות מידה ותנאים למתן תרומות, מענקים, הקצבות, הלוואות, מילגות וכל סיוע אחר במסגרת מטרות העמותה.

(4) להכין ולערוך, מדי שנה, את תקציב העמותה השנתי ולהביאו לאישור האסיפה הכללית.

(5) להחזיק ולנהל בצורה תקינה את פנקסי העמותה המוזכרים בסעיפים 13 ו-14 להלן וכן כל פנקס או ספר עליו תחליט האסיפה הכללית.

(6) למנות פקידי העמותה, באם יהא צורך בכך, ולפטרם.

- (7) לבצע כל הפעולות, המעשים והדברים הדרושים, הנחוצים או המועילים לניהולה התקין של העמותה ולקידום מטרותיה.
- (8) לייצג את העמותה בכל ענין או דבר, לרבות עניניה הכספיים.
- (9) לדון בבקשות אנשים או גופים להתקבל לעמותה כחברים חדשים. החלטת הועד לקבל חבר חדש בעמותה תתקבל בהחלטה פה אחד של חברי הועד הנוכחים בישיבה.
- (10) להמליץ, בפני האסיפה הכללית, על מינויו של רואה חשבון לעמותה, באם תחליט האסיפה הכללית על מינוי, כאמור, חלף ועדת הביקורת.
- יא. הועד ינהל מו"מ עם אנשים וגופים אחרים, מואגדים או בלתי מואגדים, לשם שיתופם בקידום פעולותיה ומטרותיה של העמותה.
- יב. המנין הדרוש בישיבותיו של הועד יהיה מחצית חברי הועד.
- כל החלטת ועד תתקבל פה אחד, כשבעדה הצביע לפחות אחד מחברי הועד המנויים בכל אחד מסעיפי המשנה 1 עד 3 שבסעיף קטן א' לעיל.
- יג. החלטה בכתב עליה תבוא תסקמתם בכתב של כל חברי הועד, תהא תקפה כאילו נתקבלה בישיבת ועד אשר כונסה כדיון.
- יד. ניהול עניני העמותה על ידי הועד יהא בהתאם לכל דיון החל על העמותה.
- טו. הועד ינהל את עניני העמותה ובידיו תהיה כל סמכות שלא נחייחדה בחוק העמותות או בתקנון זה לאסיפה הכללית או למוסד אחר ממוסדות העמותה.
- טז. חבר הועד יפעל לטובת העמותה במסגרת מטרותיה ובהתאם להוראות חוק העמותות ותקנון זה ולהחלטות האסיפות הכלליות.
12. ועדת הבקורת
- (א) ועדת הבקורת או רואה החשבון של העמותה ייבחרו באסיפה הכללית הרגילה והם ישמשו בתפקידם זה עד שהאסיפה הכללית הרגילה תבחר בוועדת בקורת חדשה או כרואה חשבון אחר.
- (ב) ועדת הבקורת או רואה החשבון יבדקו את עניניה הכספיים והמשקיים של העמותה ואת פנקסי החשבונות שלה ויביאו לפני האסיפה הכללית את המלצותיהם לענין אישור הדיון וחשבון הכספי.
- (ג) פעולה של חבר ועדת הבקורת או של רואה החשבון, לא ייפגע תוקפה בשל פגם שהיה בבחירתו של אוחו חבר או רואה חשבון.
- (ד) לא יכהן כחבר ועדת הבקורת או כרואה החשבון של העמותה:-
- (1) מי שמכהן אותה עת כחבר הועד.
- (2) מי שמשרת את העמותה בשכר שלא כחבר ועדת הבקורת או כרואה החשבון.

- א. מינה הועד מנהל לעמותה, כאמור בסעיף 11 (ד') דלעיל, יהא המנהל אחראי בפניו להוצאתן לפועל של החלטותיו והחלטות האסיפה הכללית, וכך לניהולן התקין של פעולותיה השוטפות של העמותה, לרכות ניהול קרנותיה באם תהיינה כאלה, ותיאום עבודות הצוותים לתכנון לטווח ארוך, באם יוקמו כאלה על ידי הועד.
- ב. ומנהל יכהן לתקופה אשר תיקבע, כל פעם ומפעם לפעם, על ידי הועד.

14. פנקסי החשבונות

- א. העמותה תנהל פנקסי חשבונות שישקפו בשלמות ובנאמנות את עיסקותיה ומצבה הכספי.
- ב. הועד יהיה אחראי לניהולם התקין של פנקסי החשבונות של העמותה.
- ג. חבר הועד, חבר ועדת הבקורת או רואה החשבון רשאים עיין, בכל עת, בפנקסי החשבונות של העמותה ובמסמכים המתייחסים אל הרשום בהם ולקבל מכל חבר הועד ומכל עובד העמותה כל מסמך שברשותם וכל מידע הדרושים, לדעתם, למילוי תפקידם.
- ד. הועד יביא לפני כל אסיפה כללית רגילה מאזן ודין וחשבון של הכנסות העמותה והוצאותיה ("הדו"ח הכספי"); הדו"ח הכספי יוגש לוועדת הבקורת או לרואה החשבון, לא יאוחר מאשר חודש לפני יום האסיפה.

15. פנקסי העמותה הנוספים:

- א. בנוסף לפנקסי החשבונות המוזכרים בסעיף 14 לעיל, תנהל העמותה:-
- (1) פנקס החברים ובו יירשמו שמו של כל חבר, מענו, מספר זהותו, תאריך תחילת חברותו ותאריך פקיעתה.
  - (2) פנקס חברי הועד ובו יירשמו שמו של כל אחד מהם, מענו, מספר זהותו, תאריך תחילת כהונתו ותאריך פקיעתה.
  - (3) פנקס בו יוחזקו כל הפרטיכלים וההחלטות של האסיפות הכלליות של העמותה.
  - (4) פנקס בו יוחזקו כל הפרטיכלים וההחלטות של הועד.
- ב. כל פנקסי העמותה יהיו פתוחים, בכל עת סבירה, לעיונם של כל חברי העמותה.

16. זכות חתימה:

- א) הועד יסמין, מפעם לפעם, שניים או יותר מכין חבריו, לחתום בשם העמותה על מסמכים שיחייבו אותה, ולבצע בשמה פעולות שהן כחחוס סמכותו.
- ב) חתימתם של שני בעלי זכות חתימה, בתוספת חותמת העמותה, תחייב את העמותה.

העמותה רשאית, בהחלטת האסיפה כללית, להקים סניפים בישראל ומחוצה לה ולקבוע את אירגונם ואת סדר ניהול עניניהם, בכפוף להוראות כל דין החל במקום הקמתו של הסניף.

18. פירוק:

העמותה תתפרק על פי החלטת האסיפה הכללית, אשר תתקבל ברוב של שני שלישים מן המצביעים באסיפה, שעליה ניתנה לכל חברי העמותה הודעה 21 ימים מראש, שבה צויין שיוצע באסיפה להחליט על פירוק העמותה.

19. הגשת מסמכים לרשם העמותות

העמותה תגיש לרשם העמותות מסמכים אלה, חתומים בידי שניים מחברי הועד:

(א) הודעה על שינוי מענה של העמותה, על מינוי חבר של הועד ועל בחירת חבר של ועדת הבקורת או של רואה החשבון או על פקיעת כהונתו - תוך שבועיים לאחר האירוע.

(ב) העתק החלטת האסיפה הכללית על כל תיקון או שינוי בתקנון העמותה, במטרותיה או בשמה, או החלטת הועד בדבר הרשאים לחתום בשם העמותה - תוך שבועיים לאחר קבלת החלטה.

(ג) העתק הדו"ח הכספי, בצירוף המלצת ועדת הביקורת או אישורו והערותיו של רואה החשבון, תוך שבועיים לאחר האסיפה הכללית לפניה הובא הדו"ח.

(ד) מסמכים אחרים ששר הפנים קבע אותם בתקנות.

19. מבקר הסוכנות היהודית לא"י:

העמותה תעמוד לבקורת מבקר הסוכנות היהודית לא"י, על פי הקריטריונים, המבדקים והנוהלים שיקבעו על ידיו.

שם	מס' זהות	מייסדי העמותה	כחובת	מקצוע	חתימה

- .2
- .3
- .4
- .5
- .6
- .7
- .8
- .9
- .10

הצעת תקציב העמותה למדיניות דמוגרפיה
של העם היהודי

לשנה תשנ"א (1.9.90 - 31.8.91)
(בדולרים)

		הכנסות (לעת עתה)
150.000		מהסוכנות היהודית
125.000		מהמשלה

275.000		
		<u>הוצאות</u>
		1. לסקר העולמי של העם היהודי
	1.1	ארגון מרכזי, הדרכה מדעית וארגונית
36.000		למוסדות שיערכו את הסקר בארצות השונות
	1.2	סיוע לעריכת הסקר בארצות בהן המוסדות
30.000		היהודיים אינם מסוגלים לכסות באופן מלא
		את הוצאות הסקר
	1.3	הוצאות נסיעה ואחרות הקשורות לפעולות
4.000		הועדה המדעית העולמית של הסקר (ISAC)
	1.4	הכנת חומר על יהודי ישראל כחלק של
14.000		הסקר העולמי

84.000	סה"כ	

.2 הסברה והדרכה בתפוצות הגולה

15.000	פרסום של דו"ח הכנס על "הדמוגרפיה של יהדות העולם: מגמות ומדיניות"	2.1
10.000	איגרות הסברה והדרכה בעניינים הדמוגרפיים 3-4 גיליונות בשנה ב 3 שפות (Jewish Population Prospects)	2.2
30.000	פעולות אחרות בהדרכה וחינוך דמוגרפיים בתפוצות	2.3
4.000	הוצאות נסיעה ואחרות הקשורות לפעילות הנ"ל	2.4
59.000	סה"כ	

.3 הכנת תכנית כוללת ופרוייקטים מיוחדים למדיניות דמוגרפית בקרב יהודי ישראל

12.000	פרסום של הסקרים המוכנים על א. עמדות והתנהגות המשפחות בישראל ביחס לפריון ולמדיניות הדמוגרפית. ב. סקר מעקב על רמת הפריון של המשפחות לפי מצב סוציו-כלכלי, תנאי דיור, וכו' ג. חומר רלבנטי אחר	3.1
13.000	השתתפות בסקר על רווקות בישראל ועל מדיניות לעידוד הקמת משפחות.	3.2
10.000	ניתוח חומר על הפסקת הריון מהיבט של מדיניות	3.3

עזרה טכנית ומקצועית להכנתם של: 3.4

- א. תכנית כוללנית למדיניות לעידוד הקמת המשפחה והילודה בקרב יהודי ישראל.
 ב. בדיקת התוצאות הדמוגרפיות של המדיניות הכלכלית-החברתית השוטפת.
 ג. הכנת פרויקטים מיוחדים להסברה ולעידוד בשטח הדמוגרפי

35.000

 70.000

סה"כ

הוצאות מינהליות

31.000

מנהל העמוחה

4.1

- הוצאות דיור; הוצאות מינהליות אחרות;
 והוצאות לפעולות לאיסוף כספים (כולל
 נסיעות)

19.000

 50.000

סה"כ

12.000

רזרבה .5

 275.000

סה"כ

הסברים לתקציב ותכניות לפעולות

העמוחה לשנה תשנ"א

התכניות המוצעות מתאימות בקוויהן הכלליים לאלה שנידונו באופן עקרוני בישיבות של 19.12.89 ושל 9.1.90, של הנהלת העמותה. התכניות הועברו אז לסוכנות היהודית ולמשרד העבודה והרווחה ושימשו יסוד לבקשת ההקצבות שניחנו לעמותה.

תכניות לסקר העולמי הובהרו ע"י פרופ' גולדשטיין ופרופ' דלה פרגולה בישיבה של יום 10 ביוני 1990. באותה ישיבה גם הופצה התכנית לפרסום דו"ח של הכנס הדמוגרפי המוזכר בסעיף (2.1) של התקציב.

1. הסקר העולמי של העם היהודי

הרעיון של עריכת הסקר התקבל בכנס העולמי לדמוגרפיה של העם היהודי (ירושלים, אוקטובר 1987) ואושר ע"י הקונגרס הציוני ה"א". המטרות העיקריות של הסקר הן: לברר את המגמות הדמוגרפיות השוררות בעם היהודי; גורמיהן ותוצאותיהן, ולאסוף מידע שימשש יסוד למדיניות דמוגרפית בתפוצות הגולה (בשטחים כגון: חיזוק המשפחה היהודית, חינוך יהודי, הסברה, פעולות בקרב נוער, פעולות קהילתיות, הפצת תודעה וכו').

מצב ההכנות והפעולות לקראת הסקר, לפי דיווח שנתקבל מפרופ' דלה פרגולה ומפרופ' גולדשטיין בתחילת אוגוסט 1990, הוא כלהלן:

א. בארצות הברית הסקר נערך בחסותה ובמימונה של ה-Council of Jewish

Federations, ובהנהלה של ועדה מדעית אשר בראשה עומד פרופ' גולדשטיין. עד כה רואיינו יוחר מ-2000 משפחות יהודיות. מחכים לסיום איסוף החומר (עוד כ-500 משפחות) תוד מספר שבועות. יתכן כי כבר בסוף 1990, נקבל את התוצאות הראשונות. שאר העיבודים וחלק ניכר של הניתוח ייעשו כבר ב-1991. יש לצפות כי הממצאים יהיו בעלי משמעות רבה להבנת הדמוגרפיה בקהילה היהודית הגדולה בעולם. האפשרות של השוואות שיטתיות בין הסקר של 1990 והסקר של יהודי ארצות הברית שנערך ב-1971, תוסיף עניין רב למחקר כי אפשר יהיה לגלות את כיווני השינויים בשטחים כגון נישואין, נישואי תערובת, פרייוו, הזדקנות, מוביליות וכו', ונושאים רבים אחרים הרלבנטיים למדיניות.

חשוב ביותר גם מההיבט הפוליטי, כי הסקר האמריקאי לא ישאר בודד, אלא יהיה חלק של סקר עולמי מקיף ומתואם היטב הכולל גם את יהודי ישראל וחלק גדול של תפוצות הגולה מחוץ לארצות הברית, וייציג את כל העם היהודי.

ב. מצב העניינים באוגוסט 1990 בתפוצות הגולה מחוץ לארצות הברית הוא

כלהלן:

מוסדות יהודיים בקנדה, באפריקה הדרומית, באוסטרליה, במכסיקו ובונצואלה, - החליטו באופן עקרוני על עריכת הסקר. באחדות מהארצות האלה כבר ניגשו לעריכתו. לעת עתה לא התעוררו בעיות כספיות. המצב שונה בארצות גולה אחרות, כגון, ארגנטינה וצרפת, בהן קיימת נכונות עקרונית לעריכת הסקר, אבל דרוש סיוע כספי, כבר בשלב הראשון של תכנון וארגון. למטרה הזאת מיועדת ההקצבה המסומנת כ- (1.2).

ברור כי יהיה צורך להרחיב ולהעמיק את הפעולה להכנסת ארצות אחרות, כגון בריטניה הגדולה, תפוצות אירופיות אחרות ותפוצות אחרות באמריקה הדרומית לשלבי עריכה של הסקר. אגב, אפשר לציין כי ממש בימים האלה הוחל במו"מ הנראה כמבטיח ביחס לעריכת סקר באיטליה.

ג. חייבים להבטיח כי הסקרים הנ"ל יתנהלו לפי מתכונת עד כמה שאפשר אחידה, ועל בסיס מדעי. המכשירים העשויים להבטיח השגת היעדים הנ"ל הם:

* הדרכה מרכזית ע"י המדור לדמוגרפיה ולסטטיסטיקה של היהודים (המכון ליהדות זמננו, באוניברסיטה העברית). פרופ' דלה פרגולה, העומד בראש המדור מוכן להמשיך ולעבוד בהתנדבות, אולם דרושה עזרה טכנית וארגונית, על מנת לתת באופן שוטף הדרכה למוסדות ולאנשי מדע בתפוצות העוסקים בתכנון, ארגון ועריכה של הסקרים. סעיף (1.1) בחקציב, מיועד למטרה הזאת.

* הפעלת הועדה המדעית הבינלאומית (ISAC) לסקר. ועדה זו מורכבת מאנשי מדע מארצות שונות הקשורים בעריכת הסקר. הסעיף (1.3) בחקציב מתייחס לפעולה הזאת. הועדה פועלת וחמשיד לפעול לתיאום בין הארצות.

ג. הבטחת ההכנה של נתונים על יהודי ישראל, אשר ישלימו את הסקר ויתנו לו את האופי הנדרש של סקר של כלל העם היהודי. ממגעים שהתנהלו עם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, התברר עי מוסד זה מוכן לשתף פעולה להשגת היעד הרצוי.

ביחס לקבלת נתונים בשטחים הדמוגרפיים הכלכליים והחברתיים הניתנים להשוואה עם אלה הנוגעים ליהודי הגולה, נראה כי לא יהיו קשיים.

את הבעיה הקשה יותר של קבלת חומר השוואתי על עמדות והתנהגות בשטח הדתי, אפשר לפתור לפחות באופן חלקי, ע"י השחתפות בסקר מדגמי העומד להערך ע"י הל.מ.ס. (אם יושג מימון מספיק).

הסקר מכוון לבדוק את בעיית בילוי הזמן - ביחד עם נושאים רבים אחרים. ניתן לנצל 9 מתוך כ- 180 שאלות למטרות שלנו ולקבל עבודים המשלבים חומר זה עם משתנים רבים אחרים. הנטל שיפול על העמותה תמורת קבלת החומר, יהיה בסביבות 5% של המחיר הכולל של הסקר (כ- \$ 700.000). הסכום הנדרש בשנה התקציבית הראשונה יהיה כ- 35% של הסכום הכולל. סכום זה מופיע בסעיף (1.4) של התקציב, ותשלומו ידרש בסוף 1990. (לעת עתה דרושה התחייבות בלבד).

2. הסברה והדרכה בעניינים הדמוגרפיים בתפוצות הגולה

פעולות אלה נעשות בתיאום עם העמותה, ע"י מחלקת הארגון של ההסתדרות הציונית העולמית, בעיקר באמצעות האגף ללמודי ציונות ודמוגרפיה של העם היהודי.

הביטויים התקציביים של הפעולות האלה הם:

(2.1) פרסום של דו"ח הכנס על הדמוגרפיה של יהדות העולם - מגמות ומדיניות. על חשיבות ותוכן הפרסום הזה דנו בישיבה ביום 11.6.90, על סמך תכנית מאת לאה כהן, שהופצה בין חברי ההנהלה.

(2.2) המשך פרסום והפצת האיגרת - Jewish Population Prospects, שעוררה הדים חיוביים מאד בתפוצות השונות.

(2.3) ראה מסמך מצורף על הצעה לתוכנית פעולה להגברת המודעות לבעיית הדמוגרפיה היהודית בתפוצות.

3. הכנת חכנית כוללנית ופרוייקטים מיוחדים למדיניות דמוגרפית נשכיל
יהודי ישראל

יעדים כלליים למדיניות הדמוגרפית הרצויה לישראל, נקבעו ע"י ממשלת ישראל עוד ב-1986, ואושרו ע"י הקונגרס הציוני ה"א".

בין היתר נקבע כי יש לשאוף למדיניות מקיפה, מתואמת ולטווח ארוך, וכי מדיניות זאת צריכה להיות מכוונת לעודד הקמת משפחות ורצונו בילדים, לחזק אותן, להסיר מדרכן מכשולים, למנוע הפלות מיותרות באמצעות יעוץ והסברה מתאימים.

מחקרים והתייעצויות נרחבות בשטחים אלה, הביאו למסקנה כי מדיניות כזו היא אפשרית, אולם אינה מהווה משימה קלה.

קיימות דרכים רבות אפשריות לעידוד המשפחות ולהמרצת הילודה. אולם מדיניות ריאליסטית המתחשבת במגבלות המשאבים, חייבת לבדוק ולשקול את האלטרנטיבות הרבות, ולהעריך את מידת קבילותן על-ידי הציבור ולקבוע את הגורמים שצריכים להפעיל אותן, את מידת היעילות הצפויה ואת עלותן. כל זה דורש תשתית רחבה של מידע עובדתי. תשתית זו לא היתה קיימת בעבר, אולם היא נוצרה בשנים האחרונות על סמך מחקרים שנערכו במימון הקרן לאוכלוסייה של האומות המאוחדות - (UNFPA), ונערכו ע"י האוניברסיטה העברית (בי"ס לבריאות הציבור), הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, המרכז הדמוגרפי שליד משרד העבודה והרווחה וגורמים אחרים.

המחקרים האלה כוללים:

- א. מדגמים של נשים נשואות בישראל - יהודיות ומוסלמיות לחוד - המתייחסים לעמדות, להתנהגות ולהחלטות של המשפחות בדבר מספר הילדים, רווח בין הילדים, שימוש באמצעי מניעה, הפלות, גורמים דמוגרפיים כלכליים, פסיכולוגיים וחברתיים ואמצעי מדיניות המשפיעים על החלטות ועמדות.
- ב. מעקב על הילודה בשנים 86-1983, אצל מדגם רחב של משפחות ממוינות לפי חכנוחיהן - כלכליות, חברתיות, דמוגרפיות ואחרות, כפי שנרשמו במפקד 1983.

- ג. מחקר דינמי מבוסס על השוואה של הנתונים על הפריון ועל שכיחות הנישואין לפי המפקדים - 1961, 1973, 1983. כן נערכו -
- ד. במרכז הדמוגרפי, איסוף מקיף של מידע על דרכי המדיניות הדמוגרפית בארצות אחרות המוטרדות מירידה בנטיה להנשא ובפריון.
- ה. סקר הפריון וגורמיו בקיבוצים.
- ו. נמצא בהכנה סקר מדגמי לשם בירור הבעיה המדאיגה מאד של ירידת הנטיה להנשא בקרב יהודי ישראל (בשיתוף עם המוסד לביטוח הלאומי, המרכז הדמוגרפי והאוניברסיטה העברית).
- נוצרה, איפוא, הזדמנות מיוחדת במינה לנצל את המידע הרחב הזה למטרות של תכנון מעשי, אשר ישמש יסוד לפעולות העמותה ולגיוס משאבים לשנים הבאות. כיווני עבודה מוצעים הם:
1. בדיקה מעמיקה ואובייקטיבית של התוצאות הדמוגרפיות החיוביות והשליליות של המדיניות החברתית - הכלכלית הקיימת בכל השטחים הרלבנטיים למשפחה, לאמהות ולילדים.
  2. הכנת תכנית כוללנית לפיתוח מדיניות דמוגרפית מתאימה לאוכלוסייה היהודית בישראל, בציון דרכי הגשמה אפשריות, בדיקת העלות של הדרכים האלטרנטיביות האפשריות וכו'.
  3. הכנת פרויקטים מיוחדים ליעדים מסויימים בשטח הדמוגרפי, אשר אפשר יהיה לגייס עבורם משאבים מתאימים.
- הסעיפים התקציביים (3.2) (3.3) (3.4) - מיועדים להקל על העבודה בכיוונים הנ"ל.
- הסעיף (3.1) יאפשר להעמיד את המידע הקיים על בעיות הילודה לרשות ציבור המעוניינים, ולעורר עניין מסביב לבעיות הילודה.
- ניהול העבודה (1), (2), (3) - יהיה חלק אינטגרלי של התפקידים שיוטלו על מנהל העמותה.

לשם ביצוע התפקידים האלה הוא יצטרך לקבל עזרה טכנית ומקצועית מתאימה (סעיף 3.4).

איננו חוזים קשיים בהעברת כל החומר העובדתי והסטטיסטי שהוזכר לעיל לרשות מנהל העמותה.

עיבודים נוספים ידרשו אולי הוצאות מסויימות, אולם אפשר יהיה לספוג אותן בסעיף (3.4). לעומת זאת, הננו מציעים כי העמותה תשחף בהוצאות מסויימות להרחבת חשתית המידע בשני כיוונים מעשיים:

א. הסעיף (3.2) מיועד להבטיח שיתוף העמותה בסקר הרווקות שהוזכר לעיל. שיתוף העמותה יבטיח כי אכן הסקר יושלם ללא דיחוי רב. מצפים כי הסקר יספק חומר רלבנטי למדיניות לעידוד הקמת משפחות.

ב. הסעיף (3.3) מיועד להבטיח ניתוח (מההיבטים הרלבנטיים למדיניות) של חומר סטטיסטי על הפסקות הריונות שנאסף בשנים האחרונות.

4. הוצאות מינהליות

הסעיף (4.1) מתייחס להוצאות מינוי מנהל העמותה, אשר יוטלו עליו התפקידים הבאים: ניהול העמותה; חיפוש אמצעים כספיים לביסוס ולפיתוח העמותה; הכנה, בעזרה טכנית ומקצועית מתאימה, של התכנית לפעולות לעידוד הילודה ולחיזוק המשפחה בקרב יהודי ישראל (כולל פרויקטים מיוחדים; תכנית כללית; בדיקת התוצאות של מדיניות חברתית-כלכלית בשטח הדמוגרפי).

הסעיף (4.2) מתייחס (באופן ארעי וגולמי) להוצאות דיוור, להוצאות מנהליות אחרות, ולהוצאות לפעולות לגיוס הכספים. בירור הסעיף יבוא כהמשך פעולות העמותה.

על מנת לצמצם לעת עתה הוצאות משרדיות, מוצע כי באופן ארעי, בשלב הראשון של עבודת העמותה, האגף ללמודי הציונות ודמוגרפיה במחלקת הארגון, ימשיך לספק בינתיים שירותי מזכירות להנהלת העמותה.

מוכירות הממשלה

ירושלים, כ"ב בטבת ה'תש"ן
19 בינואר 1990

הג'ת"ל

לכבוד
פרופ' ר. בקי
רחוב חובבי ציון 19
ירושלים. 92225

שלום רב,

תודה על מכתבך מיום י"ד דנא (11.1.90).

כמבוקש שוחחתי עם ראש הממשלה ושר העבודה והרווחה ועוד לפני-כן עם מנכ"ל משרד העבודה והרווחה, מר ש. סלכין, המודע לנושא.

אני מאחל הצלחה רבה לעמותה במשימתה רבת-החשיבות.

בכרחה,

אליקים רובינשטיין

העתק: ראש הממשלה
מר ש. סלכין, מנכ"ל (בפועל),
משרד העבודה והרווחה

שמונה דיניץ
ד"ר המילה

י"ד באדר תש"ן
11.3.90

לכבוד
פרופ' רוברטו בקי
יו"ר העמותה
למדיניות הדמוגרפית של העם היהודי
רחוב חובבי ציון 19
ירושלים - 92225

פרופ' בקי הנכבד,

אני שמח להודיע שזכר הנאמנים של הסוכנות אישר בזקעיק הסוכנות היהודית
הקצבה בסך 150,000 דולר לעמותה למדיניות הדמוגרפית של העם היהודי, כפי
שזכרם בעת הקמת האגודה.

אני משאל לך ולעמותה שאננה עומד בראשה העלונה רבוייניה החשובה והערומת לפניכם.

הכרזה

שמונה דיניץ

עי/שמ-591

משרד העבודה והרווחה

ירושלים

המנהל הכללי

ב"ה, כ"ד בניסן תש"ן

19 באפריל 1990

S-40

לכבוד

פרופ' רוברטו בקי

יו"ר העמותה למדיניות הדמוגרפית

של העם היהודי

רח' חובבי ציון 19

ירושלים 92225

פרופ' בקי הנכבד,

אני שמח להודיעך כי בעקבות המלצתינו, אישרה ועדת השרים לענייני עזבוניות הקצבה בסך 250,000 ש"ח, לעמותה למדיניות הדמוגרפית של העם היהודי.

אני תקווה כי העמותה תתחיל לפעול עתה לאזור אישור ההקצבות מהממשלה ומהטכנות.

בברכה,

שמואל סלבין

המנהל הכללי

לשכת שר המשפטים

ירושלים, יח' בתשרי התשנ"א
6 בנובמבר 1990

(18871)

(103)

לכבוד
מר שמעון יאיר
העמותה למדיניות דמוגרפית של העם היהודי
משרד העבודה והרווחה
ירושלים

שלום רב,

הנדון: העמותה למדיניות דמוגרפית של העם היהודי

הריני מאשרת את קבלת מכתבך, מיום ו' בחשוון תשנ"א (25.10.90), אל שר המשפטים.

אם נפלה טעות בפרוטוקול ישיבת ועדת השרים לקביעת יעודם של עזבונות לטובת המדינה - צריך מנכ"ל משרד העבודה והרווחה להבהיר מהו הגוף שהומלץ על-ידו כד שאגף האפוסטרופוס הכללי יוכל להקצות את הכסף למוסד המצאים.

בברכה,
אסתר סלוחובסקי
עוזרת לשר
(אניג)

העתק : מר שמואל סלבין -
מנכ"ל משרד העבודה והרווחה

אשרת / איגור ז' אסתר
מיון / איגור ז' אסתר
25.12.90

העמותה למדיניות דמוגרפית של העם היהודי

13.12.90

לכבוד
מר שמשון הלפרין
ממונה על מוסדות צבור
משרד העבודה והרווחה

מר הלפרין הנכבד,

הנדון: בקשה למענק מקרן עזבונות לטובת המדינה
מכתב מיום 28.11.90

1. במצורף מועבר לך בזה סופס הבקשה בצרוף המסמכים המבוקשים הנמצאים בידנו.
2. ברצוני לציין שהעמותה עושה כעת את צעדיה המעשיים הראשונים ועל כן אין בידנו 2 המסמכים המבוקשים בסעיף 12 ה' ו'.
3. הסכום המבוקש שווה לזה המובטח ע"י הסוכנות היהודית, כמסכם בינה לבין ממשלת ישראל תוך שמירה על עקרון ההדדיות.
4. אשר על כן, התקציב לשנת 1991 הנו בהמשך ישיר ובאותם הנושאים של השנה הראשונה לפעילות העמותה. אלא שייערכו גם מפעלי ניסוי בתחומי הבריאות והחינוך ויתווספו קהילות נוספות בעולם לבצוע הסקרים.
5. הנני מודה לך על שתוף הפעולה.

בכבוד רב,

ר. בקי
יו"ר העמותה

הנדון: טופס בקשה לתשלום תמיכה - לשנת הכספים... 1991.

כא לא נתמך בשנים קודמות על ידי משרד זה,
כא נתמך על ידי משרד זה מאז... 1990.

פרטי המוסד:

- 1) השם המלא של המוסד: ... העמותה למדיניות דמוגרפית של העם היהודי
- 2) כתובת המרכז ל^{דמוגרפיה} דמוגרפיה הקריה 3 מ' קוד... 91919... טלפון... 02-699195
- 3) מקומות וסניפים בהם מתקיימות פעולותיו:

השם: ..... כתובת: ..... טלפון: .....

4) מהות הפעילות / מאיות עקירות...!!! זום נתכננן פעילות לעידוד הילודה בעם היהודי

פרטי בעלי התפקידים במוסד:

שמות בעלי התפקידים / תעודת זהוי / כתובת פרטית מלאה / מיקוד / טלפון

02-632410 /	— /	חובבי ציון 19 י-ם /		יר"ד : רוברטו בקי
03-471343 /	89085 /	הפרסה 48 תל-אביב /		סנהל : ברור לוי
02-344390 /	— /	רח' השושנה 29 מנשרת /		גזבר : טובה פינסו
— /	— /	— /		דריח : אין

פרוט משכונות בבנקים: (רשום בשורה הראשונה את הבנק אליו תועבר התמיכה)

שם הבנק	כתובת הסניף	מס' חשבון	מורשי הזמינה
בלי	רח' רמבן 21 י-ם	33670/77	רוברטו בקי / יוסף ורניק
—	—	—	נתן גרינברג / יחודה דומיניץ
—	—	—	— / —

א) פירוט הפעולות או פרויקטים עבורם מתבקשת התמיכה:

סקר עולמי של העם היהודי - הרחבה לקהילות נוספות: המסך הכנת תכנית

כוללנית למדיניות דמוגרפית ליהודי ישראל; מפעלי ניסוי ראשוניים בתחומי

הבריאות החנוך וההסברה.

ב) פירוט והוצאה הכספית לכל מטרה או פרויקט

מקורות עצמיים	:	_____	שיח
הלוואות	:	_____	"
תרומות ותמיכות	:	300,000	"
התמיכה המבוקשת	:	300,000	"
סה"כ תקציב הפרויקט:	:	600,000	"

ג) פרוט תרומות ותמיכות מכל מקום אחר הצפויות לפעולה או פרויקט הנ"כ האם יש פניות למשרדים אחרים כאותה מטרה כן/לא (מחזק המיומרי).

שם המשרד/המוסד התומך	/	נושא התמיכה	/	מובטח	/	בטפוח
הסוכנות היהודית	/	החלק שלה בפעילות העמותה	/	_____	/	X
_____	/	_____	/	_____	/	_____

ד) הנהלים הישירים מהפעולות שנתמכנה על ידי משרד זה.

קובעי מדיניות דמוגרפית בישראל ובקרוב יהדות הגולה, לרבות פעולות חנוך והסברה

ה) באיזו דרך ומיזיה משתמפים הנהלים הישירים במימון ההוצאה

הקמתה של העמותה ע"י הסוכנות היהודית וממשלת ישראל - במיסונו הראשוני

ו) אנו החתומים מאה מצהירים בזאת, כי כל האמור לעיל נכון לפי מיטב ידיעוננו ואמובתנו.

תאריך	13.12.1990	רוברטו בקי	נתן גרינברג
שם היריד	_____	שם מורשה	שם מורשה והחתימה
חתימה	_____	חתימה	חתימה

ז) מסמכים מצורפים

- א. כס אישור לגבי המעמד המשפטי של האגודה.
- ב. כס תקנון האגודה.
- ג. כס אישור מעמד האגודה במע"מ.
- ד. כס אישור מוסד ציבורי תקף של נציבות מס הכנסה, או אישור פקיד השומה על תיק ניכויים.
- ה. כס דוח כספי ומאזן מבוקר ומאושר ע"י דו"ח מוסמך לשנת התקציבית הקודמת כולל פירוט נכסים והשקעות.
- ו. כס דוח כספי (מאזן ברוח), לא מבוקר, של השנה השוטפת, עם פירוט נכסי הגוף, לרבות השקעות, פקדונות, ושבונות בבנקים ויתרותיהם.
- ז. כס תקציב מאושר או הצעת תקציב כולל פירוט מאי של הכנסות לפי מקורות, השתומפות משרדי המשלכה, מספר העובדים והוצאה הכוללת לשכר עבודה, לשגות הכספיים, עבודה מבוקשת התמיכה.

משרד ראש הממשלה
ירושלים

המנהל הכללי

ו' בשבט תשנ"א
21 בינואר 1991
סימוכין 7-185-2

לכבוד
ד"ר ברוך לוי
העמותה למדיניות דמוגרפית של העם היהודי
רח' חובבי ציון 19
ירושלים 92225

שלום רב,

לציון

המענה למכתבך מיום ט' בשבט תשנ"א (26 בדצמבר 1990) הנני לאשר:

- 1) שקבלתי את תקנון העמותה ואני מודה לך על כך.
- 2) שאישרת צירופי להנהלת העמותה.
- 3) שדברתי עם מנכ"ל משרד העבודה והרווחה שהבטיח להחיש הטפול בהעברת התקציב שאושר ע"י הועדה לעזבונות.

יגממ

בברכה,

י.ח. בן-אדרן

העתק: פרופ' ר' בקי - יו"ר העמותה
הרב יוסף ורניק - יו"ר עמית

ב"ה, ז' אדר התשנ"א
20 בפברואר 1991
MP-938

סגן שר העבודה והרווחה

אל: החשב
כ א 1

שלום וברכה

1. מצ"ב העתק טופס ייעוד תקציב מס' 068263 להעברת סכום של 250,000 ש"ח למרכז לדמוגרפיה שבמשרדנו לפי סעיף תקציב 2301110401007.
2. סכום זה אושר בשעתו ע"י ועדת חשרים לענייני עזבונו עבד העמותה למדיניות דמוגרפית של העם היהודי; ראה מכתב רצ"ב של מנכ"ל משרד העבודה והרווחה מיום 19.4.90.
3. כדי לתקן טעות זו, אבקשך להעביר מיד את הסכום הנ"ל (בסעיף 1) לחשבון העמותה למדיניות דמוגרפית של העם היהודי, בנק לאומי לישראל, סניף רמב"ן ירושלים, מס' חשבון - 33670-70.

ב ב ר כ ה
מנחם פרוש
סגן השר

העתק: שמואל סלבין - מנכ"ל
דני ארטום - סאן
ד"ר ברוך לוי - מנכ"ל העמותה
שמעון יאיר - מנהל המרכז לדמוגרפיה

כבר ד"ר גיורא לוטן
שדרות וייצמן 13
פקסימיליה 02-514002
סלפון 02-709525

המוסד לביטוח לאומי
לשכה לתפקידים מיוחדים
המשרד הראשי
ירושלים

בס"ד, כז בניסן תנש"א
11 באפריל 1991

אל: מר אלי יונס
החשב הכללי
משרד האוצר
ירושלים

הנידון: העברת תקציב לעמותה לדמוגרפיה
שיחתנו הטלפונית מיום 10 באפריל

נכבדי,

נתבקשתי ע"י סגן שר העבודה והרווחה, הרב מנחם פרוש, לפנות אליך
בנידון.

א. בתאריך 3.4.90, אישרה ועדת שרים לענייני עזבוניות סכום של
250,000 ש"ח עבור העמותה למדיניות דמוגרפית.

ב. מצ"ב מסמכים המצביעים על השתלשלות העניינים שהביאה - עקב טעות -
להעברת התקציב ליעד אחר (המרכז לדמוגרפיה שבמשרד העבודה
והרווחה).

ג. חשוב לציין, שעצם הקמתה של העמותה למדיניות דמוגרפית, היה,
כדי לשמור על עצמאותה ולאפשר חופש פעולה בהשגת מטרותיה,
לחיוזק המשפחה ולעידוד הילודה בקרב יהודי ישראל ובקרוב העם
היהודי בתפוצות, יתכן מאד, שבשל כך, אף אסור לכספי העמותה,
לעבור דרך מוסד ממלכתי.

ד. אשר ע"כ, יש להעביר את הסכום במלואו, ולאחר, לחשבון העמותה
למדיניות דמוגרפית של העם היהודי, בנק לאומי לישראל, סניף
רמב"ן ירושלים מס' חשבון: 33670-70, ע"מ לאפשר לה תקינות
הפעלה.

הסוכנות היהודית היקצתה סכום מקביל - המיועד לעמותה, והוא יועבר
לחשבון העמותה רק לאחר העברת הסכום הנ"ל, שאושר, כאמור, ע"י
ועדת השרים לענייני עזבוניות.

אנא, התערבותך, ע"מ שהקצבה תשוחרר מיד ותועבר לייעדה המקורי.

בברכה

נתן גורן
סגן מנהל כללי - תפקידים מיוחדים
חבר הנהלת העמותה

העתק: סגן שר העבודה והרווחה - הרב מנחם פרוש
מנכ"ל משרד העבודה והרווחה - מר ש. סלאבין
פרופ' ר. בקי - יו"ר הנהלת העמותה
הרב יוסף וירניק - יו"ר עמית הנהלת העמותה
ד"ר ברוך לוי - מנהל העמותה

13/3/90

דקדק בך טעם האבן בוסר האבן
סניט

לכל הנאמא שר כסדיג סר אבן

17/01/13

ל'א'ק

משרד האוצר

ירושלים

סוף

10.1.90

תאריך

~~5750~~

אלו

מאתו לשכת חשב

5325

הקרו

אגף תכנון

1990-02-04

בתקבל

אוריאל

~~133~~

בשם

אוריאל

1-1

אוריאל גבין אלמגור

שם

אוריאל גבין אלמגור

בנכחה

אוריאל גבין אלמגור

שם

אוריאל גבין אלמגור

שם

אוריאל

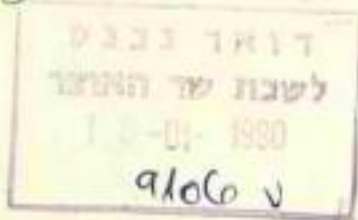

Prof. ROBERTO BACHI
19 HOVEVEI ZION STREET
JERUSALEM 92225 ISRAEL

טל. 632410 (02) תל.

פרופ' רוברטו בקי
רחוב חובבי ציון 19
ירושלים 92225

1326
ד"ר בטבת תש"ן
11 בינואר 1990

לכבוד
מר שמעון פרס
שר האוצר
משרד האוצר
רח' קפלן 1
הקריה, ירושלים

מר פרס הנכבד,

הנני מתכבד להודיע לך כי הנהלת העמותה למדיניות הרמוגרפית של העם היהודי, אשר על הקמתה הוחלט בזמנו על-ידיך, על ידי ראש הממשלה ושר העבודה, ועל-ידי יו"ר ההנהלה הציונית והסוכנות היהודית - החלה לפעול.

הנהלת העמותה קבעה כי בשנה הראשונה העמותה תפעל בכיוונים הבאים:

1. המרצת הסקר העולמי של העם היהודי.
  2. הרחבת הפעולות להסברה, לחינוך ולהחדרת התודעה בשטח הדמוגרפי בקרב תפוצות הגולה.
  3. הכנת חכנית מפורטת ומנומקת לכיוונים אפשריים של מדיניות לחיזוק המשפחה ולעידוד ילודה בקרב יהודי ישראל.
  4. כיסוס העמותה כמובן הארגוני והכספי.
- פעולות אלו מוסברות בנספח למכתב זה.

אנו סבורים כי ביצוע הצעדים הנ"ל יהיה לעזר רב לעם היהודי בשדה הרמוגרפי שהוא חיוני לעתידו.

על מנת להבטיח הפעלת העמותה בשנה הראשונה נחוצה הקצבה של 300,000 דולר (עיון פרטים בנספח). סכום זה צויין כבר בשלבים שקדמו להקמת העמותה, שהחליטו על הקמתה.

החכנית מתיישבת גם עם הקווים שציננת במכתב אלי מיום 8 ביולי 1989, בו אישרת את הקמת העמותה.

הנני פונה אליך ולראש הממשלה ושר העבודה מהרווחה, כי הממשלה תחרום את חלקה (150,000 דולר) להכטחת העבודה של העמותה בשנה הראשונה לפעילותה. הנני פונה בבקשה רומה למר דיניץ בבקשה כי גם הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית יתרמו מצידך 150,000 דולר.

בכבוד רב,

פרופ' רוברטו בקי
יו"ר העמותה

העתק: מר שמואל סלבין, מנכ"ל משרד העבודה
ונציג ראש הממשלה בעמותה

א. תכנית העבודה לשנה הראשונה

1. הסקר העולמי על הדמוגרפיה של העם היהודי

הרעיון של עריכת הסקר התקבל בכנס העולמי לדמוגרפיה של העם היהודי (ירושלים, אוקטובר 1987) ואושר ע"י הקונגרס הציוני ה"א". המטרות העיקריות של הסקר הן: לברר את המגמות הדמוגרפיות השוררות בעם היהודי; גורמיהן ותוצאותיהן ולאסוף מידע שימשש יסוד למדיניות דמוגרפית בתפוצות הגולה, (בשטחים כגון: חיזוק המשפחה היהודית, חינוך יהודי, פעולות בקרב נוער, פעולות קהילתיות, הפצת תודעה וכו').

בארצות הברית כבר עוסקים בהכנות לסקר מדגמי של האוכלוסיה היהודית, שיערך ב-1990, תחת חסותו של ה- Council of Jewish Federations ובמימונו, כשהאחריות המדעית על דרכי העריכה, היא בידי ועדה של דמוגרפים וסוציולוגים ממדרגה ראשונה.

כיוסם לארצות מערביות אחרות, נעשו הצעדים הבאים:

- א. הוקמה ועדה מדעית (ISAC) אשר מרכזת בירושלים, ומשתתפים בה דמוגרפים וסוציולוגים מישראל, ארצות הברית, אירופה, ואמריקה הלטינית. היא הגיעה למסקנה כי נכון לערוך סקרים מדגמיים על האוכלוסיה של תפוצות אחרות בתנאי שתעשה פעולה שיטתית של הכוונה ותיאום;
- ב. נערכו גישושים בתפוצות רבות והחברו כי בתפוצות שונות של אירופה, אמריקה הלטינית, אוסטרליה, אפריקה הדרומית וקנדה, קיימת אצל המוסדות היהודיים המחאימים הבנה ואף נכונות לעריכת סקרים, אולם נחוצים המרצה ותיאום, ובחלק מהארצות, הבטחת השתתפות מקרן מרכזית בהוצאות (שתיינה מחולקות על מספר שנים).

נראה כי לאחרונה נוצרה גם ההזדמנות החשובה ליזום סקרים סוציו-דמוגרפיים בכרית המועצות ובארצות אחרות של אירופה המזרחית, (אם יעמדו למטרה הזאת האמצעים הדרושים). בין היתר, זה יכול לסייע להערכת הפוטנציאל לעליה.

ברור כי גם מההיבט הפוליטי יש עניין רב לכך כי הסקר יהיה מקיף עד כמה שאפשר ויתן תמונה כוללת של העם היהודי, וישמש בסיס לתחזיות על המגמות הדמוגרפיות בעתיד.

2. הסברה בתפוצות הגולה

פעולות הסברה תעשינה בתיאום עם העמותה, ע"י מחלקת הארגון של ההסתדרות הציונית ותהליינה מופנות למוסדות יהודיים בתפוצות השונות.

מתכוננים לפרסום של ספר המסכם את החומר (המעודכן) שנדון בכנס העולמי לדמוגרפיה של העם היהודי; להמשיך כפרסום העלון 'Jewish Population Prospects' ולהקים ועדות לענייני הדמוגרפיה בתפוצות השונות.

3. הכנת תכנית למדיניות דמוגרפית ליהודי ישראל

ממשלת ישראל ערכה עוד ב-1986 דיון מקיף על המגמות הדמוגרפיות של העם היהודי, בו הביעה את דאגתה העמוקה עליהן, וקבעה בין היתר את העקרונות הבאים: יש להגיע למדיניות דמוגרפית מקיפה ומתואמת ולטווח ארוך; יש לתאם אותה עם מוסדות המייצגים את העם היהודי; בישראל יש לעורר הקמת המשפחות ורצונן בילדים, לחזק אותן, להסיר מדרכן מכשולים, למנוע הפלות מיותרות באמצעות יעוץ והסברה מתאימים וכו'.

הממשלה מינתה צוות בין-משרדי לבדיקת דרכים אפשריות למימוש העקרונות הנ"ל. הצוות הגיע למסקנה כי מדיניות מקיפה ולטווח ארוך היא משימה אפשרית, אם גם לא קלה. קיימות דרכים רבות אפשריות לעידוד המשפחות ולהמרצת הילודה. אולם מדיניות ראיסטית המתחשבת במגבלות המשאבים, חייבת לבדוק ולשקול את האלטרנטיבות הרבות, להעריך את מידת קבילותן על-ידי הציבור וע"י הגורמים שצריכים להפעיל אותן, את מידת היעילות הצפויה ואת עלותן. כל זה דורש תשתית רחבה של מידע עובדתי. תשתית זו לא הייתה עדיין קיימת בזמן בו הצוות הנ"ל חקר את הבעיה.

יש לציון בסיפוק רב כי תשתית זו קיימת כעת הודות לסיוע של מחקרים שנערכו ע"י האוניברסיטה העברית והלשכה המרכזית לסטטיסטיקה במימון של הקרן לאוכלוסיה של האומות המאוחדות.

המחקרים האלה כוללים:

- א. מדגמים של נשים נשואות בישראל - יהודיות ומוסלמיות לחוד - המתייחסים לעמדות, להחנהגות ולהחלטות של המשפחות בדבר מספר הילדים, רווח בין הילדים, שימוש באמצעי מניעה, הפלות, גורמים דמוגרפיים, כלכליים, פסיכולוגיים וחברתיים ואמצעי מדיניות המשפיעים על החלטות ועמדות.
- ב. מעקב על הילודה בשנים 1983-86, אצל מדגם רחב של משפחות ממדינות לפי תכונותיהן - כלכליות, חברתיות, דמוגרפיות ואחרות, כפי שנרשמו במפקד 1983.
- ג. מחקר דינמי (עדיין בהכנה) מבוסס על השוואה של הנתונים על הפרייון ועל שכיחות הנישואין לפי המפקדים - 1961, 1972, 1983.

כן נערכו -

- ד. במרכז הדמוגרפי, איסוף מקיף של מידע על דרכי המדיניות הדמוגרפית בארצות אחרות המוטרדות והירידה בנטיה להנשא וכפרייון.
- ה. סקר הפרייון וגורמיו בקיבוצים.
- ו. נמצא בהכנה סקר מדגמי לשם בירור הבעיה המדיאגה מאד של ירידת הנטיה להנשא בקרב יהודי ישראל.
- ז. בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה נאסף לצורכי הרוויזיה של המדד סקר רחב על ההוצאות המשפחתיות בישראל. ניתן לעבדו לפי מספר הילדים במשפחה.

העמותה מתכוונת ליזום עריכת תכנית שיטתית למדיניות הדמוגרפית ליהודי ישראל, על בסיס של המאגר העובדתי העצום הנ"ל. בויקות ראשונות מראות כי יש מקום לצפות כי אכן החומר שנצבר מתאים בהחלט למטרה הזאת.

יש לראות את המשימה כדחופה כי אין להרשות שהחומר הבסיסי יתיישן. ראייה כוללת של דרכים אפשריות למדיניות דמוגרפית והכנת תכנית ל"פרוייקטים" מסויימים - היא תנאי הכרחי לפעילות העמותה בעתיד.

ב. הצעה תקציב לשנה הראשונה של פעילות העמותה

<u>דולרים</u>	<u>1. פעולות המיועדות לתפוצות הגולה</u>
100.000	1.1 המרצת הסקר העולמי של העם היהודי, כולל: עבודה מדעית, טכנית וארגונית במרכז (ירושלים); סיוע להתחלת תכנון וארגון מדגמים בארצות אחדות; הוצאות להבטחת המגע בין מארגני הסקרים בארצות השונות והמרכז
15.000	1.2 הסברה והגברת החודעה בעניינים הדמוגרפיים בתפוצות כולל: הפרסום של הדו"ח של הכנס על הדמוגרפיה של העם היהודי 1987 (מעודכן); המשך הפרסום של Jewish Population Prospects וחומר חינוכי והסברתי אחר
35.000	1.3 מחצית ההוצאות המשרדיות ולניהול העמותה (כולל: ניהול כללי של העמותה וביסוס ארגוני וכספי שלה)

150.000 סה"כ

* * * * *

2. פעולות המיועדות לאוכלוסיה היהודית בישראל

115.000	2.1 הכנת התכנית למדיניות דמוגרפית בישראל, כולל: ניתוח של המחקרים על הפיריון בישראל שהוכנו במימון האומות המאוחדות, מההיבט של מדיניות דמוגרפית; פרסומים; ניתוח למטרות מדיניות של החומר של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על הוצאות המשפחות לפי מספר ילדיהן; נתוח חומר ישראלי אחר רלבנטי למדיניות; נתוח של תמציות הספרות (כבר מוכנות) על מדיניות דמוגרפית בארצות אחרות, מההיבט של יישומים אפשריים בישראל; השלמת המחקר על הרווקות והוצאת מסקנות מעשיות, סיכום כולל של כל העבודות הנ"ל בצורה של הצעות אלטרנטיביות למדיניות דמוגרפית בישראל, יעילותן הצפויה ועלותן.
35.000	2.2 מחצית ההוצאות המשרדיות ולניהול העמותה (כולל ניהול של הכנת התכנית למדיניות דמוגרפית ליהודי ישראל).

150.000 סה"כ -

הערה: ההצעה הנ"ל מהווה מסגרת תקציבית כללית. תתכן רויזיה בחלוקה הפנימית בין הסעיפים והמרכיבים.

מחזוריות

אברהם קצת הוסיף ועסק בו

המים שלו קרוי אלקוילוק (אנדרז)
גרין

② אלה 3 המספר - ליון טבה איהר

③ בני אלה לפי טבה איהר -

אכן אדיר זה לקבץ סדרה אפילו

פירוש ④ אלקוילוק איהר - איהר
גרין איהר - איהר

⑤ איהר איהר איהר איהר איהר
איהר איהר איהר איהר איהר

מספר דף: 1
תאריך הדפסה: 05/02/89

הודעה לוועדה
מספר בקשה: 19/006

ס י נ ו י י ס

הרשאה להתחייב | פיא בח אדם | כסויות

27 בפברואר 1990

משרד העבודה והרווחה
תכנון ותקצוב

לכבוד
מר ב. איסקרוב יועץ שר האוצר ומ"ע רוה"מ

שלום רב,

הנדון: העמותה לדמוגרפיה

הריני שמח לאשר בזאת שהנהלת המשרד גיבשה המלצה חיובית
לסיוע לעמותה הנ"ל, סיוע שיבוא ע"ח חלקו של המשרד בעזבוניות
המדינה.

הסכום המדוייק והמועדים לביצוע ייקבעו לאחר קבלת הפרוטוקול
הוספי והמאושר של ועדת השרים לעזבוניות.

ב ב ר כ ה

ד. ארמזים
מנהל המחלקה

העתק: מר ש. סלבין המנהל הכללי
מר י. מילגרם אגף התקציבים

17/06/86

ירושלים, יז' שבט תש"נ
12.2.1990

לכבוד
מר דניאל ארטום
מנהל המחלקה לתכנון ותקצוב
משרד העבודה והרווחה
ירושלים

שלום רב,

הנדון: העמותה לדמוגרפיה

מר ארטום - איזו מהירות! תודה על מכתבך המידי מ-8.2.90.

העמותה לדמוגרפיה היא גוף משותף לממשלה ולסוכנות - כך גם בתקצוב הראשוני.

הגוף הוקם כדי לשרת את מדיניות הממשלה בתחום הדמוגרפיה, בקטעים בהם יש לממשלה אינטרס עליון אך חוסר יכולת לפעולה ישירה. מדובר בקטעים אלה אשר אינם מכוסים ע"י התמיכה בזוגות צעירים או ע"י החזקת המרכז לדמוגרפיה, בהם נגע מכתבך.

בראש העמותה הועמדה אישיות מכובדת ביותר - פרופ' רוברטו בקי. בכך התכוונו השרים הנוגעים להצביע על רצינות הנושא והעמותה. פרטים מספר בנושא, העברתי אל מר י. מילגרם, מאגף התקציבים, אשר אמור לבוא עימך בדברים.

ב ב ר כ ה

ד"ר אשקנז
סיוך אשקנז

יועץ מ"מ רה"מ ושר האוצר

הערת: מר ש. סלווין - מנהל כללי בפועל.
מר י. מילגרם - אגף התקציבים באוצר.

י"ח / אב / ה'תש"ח
ד"ר יהושע אקלר - זכרון אלה

(להתחברות פנימית במסגרת המעולה)

סוכר

תאריך: 4/2/90
חוק מס':

אלה: וילהלם מנאני - ס/המחוקק אהרן קרצ'ק
מחבר: י"ח מילר

הערות: "המחנה לנאנ" הצמחריב של האז'יקובי"

1) המחנה יוקם בארבעה אל סר האזור.
(הוא ארבע אצ'ה)

2) זה היום לא אקצ'נו מה המחנה
(כאלף אקצ'ה 90).

החבר לזמורה, שפאסז'ו סולא זמרה
נו, לא קיבלה גוסה אקצ'יה
האקצ'ה 1990

הצורה

י"ח מילר

האקצ'ה טי א/מ

1980

ד"ר זרמי אהרן

רשימת חברים - 2 טבלאות

הקדמה, טבלאות, סקירה, ביבליוגרפיה

חברי מרכז המחקר והחינוך, רשימת חברים

א/ת

דגון

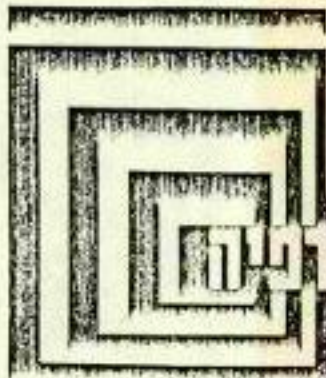
הפעילות ה

הפעילות ה

הכנס העולמי העשירי בנושא "לימודי יהדות"

טוכוס

ידיעות המוסד לתורה

נובמבר 1980

גליון מס' 17

חשון תשמ"ד

נ' בסיון התשס"ט

6 יוני, 1989

~~ש. א. ג.~~
גבירי י. ט"ם
אמנו (א. א. ג.)
המל"מ
2/10/89

לגוף
1/10/89

לכבוד
פרופ' רוברטו בקי
רח' חובבי ציון 19
ירושלים

הודון: הקמת העמותה לעניני הדסונרפיה של העם היהודי

הסכנות הדסונרפיות להמשך קיומו של העם היהודי במל הנידול בסיסדי ההתבוללות ובשל הירידה ההדרגתית בסיסדי הילודה, מסילות על כל אדם סישראל עול כבו של אחריות לפעול בכל דרך כדי ללחום בסכנות אלו.

אני מסוכנע שהקמת העמותה תהרום באופן משמעותי לפחות באבחון סיסדי הכעיה הדסונרפית ובהצעת דרכי התמודדות מתאימים.

אני מאשר בזאת את תקנון העמותה ומאחל הצלחה.

ב. ר. כ. ה.,
מסיון פרט

כ"ט/10/89
י. א. ג.
ל. ט. ג.
מ. א. ג.

17/01/13 אל"ק ~~א.א.א.א.~~

מדינת ישראל
משרד העבודה והרווחה
המחלקה לתכנון ותקצוב

ירושלים,
י"ג בשבט התש"נ
8 בפברואר 1990

חברתי 344

לכבוד
מר ברוך איסקרוב
יועץ שר האוצר

הנדון: עמותה לדמוגרפיה

משרד העבודה והרווחה תומך בנושאי הדמוגרפיה ב-2 מסלולים:

1. תמיכה בזוגות צעירים במסגרות של מעונות היום - תמיכה שתגיע לכ-70 מיליון ש"ח !!! בשנת התקציב הקרובה.
  2. תחזקת המרכז לדמוגרפיה.
- תמיכות דלעיל לנושאי דמוגרפיה נראות לנו כסבירות בהתחשב במגבלות התקציביות שלנו.

בכבוד רב

דניאל ארסזים
מנהל המחלקה

העתק:
מר ש. סלבין - המנהל הכללי
מר י. מילגרם - אגף תקציבים

8/2/90

17/01/13 א"י

החברה (JPMorgan Chase Bank) (אשרת מ"מ) תהיה אחראית על כל ההוצאות
הנדרשות להפעלת המימון.

- 1) הסכום המיועד למימון \$150,000.
- 2) ס"פ חשבון - חשבונית, המיועד להוצאות/הכנסות של החברה. הסכום המיועד למימון הוא \$150,000. החשבון יחולק ל-12 חודשים.

הערות:

- 1) החברה תהיה אחראית על כל ההוצאות הנדרשות להפעלת המימון.
- 2) החברה תהיה אחראית על כל ההוצאות הנדרשות להפעלת המימון.
- 3) ח"כ המימון יחולק ל-12 חודשים.
- 4) ח"כ המימון יחולק ל-12 חודשים.

~~החברה תהיה אחראית על כל ההוצאות הנדרשות להפעלת המימון.~~

משרד האוצר

סוג: _____
 ירושלים, 7.2.90
 תאריך: _____
 אל: יחידת המלגות - מ.א. גולד
 סאת: לשכת השר
 חנדון: ג'מעה אלמן - המשפחה

אניא שלם רב!

המשך אימתך האמיני -
 אלה נהוג וחסיד -
 במה, אשמתי.

בברכה,
 ברוך טויסקוויץ

VICE PREMIER
AND MINISTER OF FINANCE

ממלא מקום ראש הממשלה
ושר האוצר

א: יו"ר - א. א. א.

נ' בסיון התשמ"ט

6 יוני, 1989

לכבוד
פרופ' רוברטו בקי
רח' חובני ציון 19
ירושלים

הנדון: הקמת העמותה לעניני הדמוגרפיה של העם היהודי

הסכנות הדמוגרפיות להמשך קיומו של העם היהודי בשל הנידול בסיסדי ההתכוללות ובשל הירידה ההדרגתית בסיסדי הילודה, מסילות על כל אדם מישראל עול כבו של אחריות לפעול בכל דרך כדי ללחום בסכנות אלו.

אני משוכנע שהקמת העמותה תחדום באופן משמעותי לפחות באבחון מיסדי הבעיה הדמוגרפית ובהצעה דרכי התמודדות מתאימים.

אני מאשר בזאת את חקנון העמותה ומאחל הצלחה.

ב נ ר כ ה ,
שמסון פרס

ד"ר יואל הירש

כא' באב תשמ"ט
22 באוגוסט 1989

25.30/ש

משרד העבודה והרווחה
לשכת השר
31-07
מחלקת
ד"ר יואל הירש

לכבוד
הרן מל
מנוע
הקנייה

מכובדי,

תודה על מכתבך מ- 2.8.89.

נציג משרדי בעמותה לענייני דמוגרפיה יהיה ברור
אסקרוב, יועצי.

אני מאחל לעמותה עבודה פוריה והצלחה במיכוי
תפקידה.

לכבוד רב

שמעון פרס

העתק: ברור אסקרוב

משרד האוצר

ירושלים,

תאריך

2-2-90

סוג

אלו

יכ"א ג'אלול

מאת: לשכת השר

הנדון:

בהשגח אשתי האלמונית להאמ
 עם הבן וסקרוב מצ"כ
 פ' אב"ד ו עם פיהם האמנו בקי
 י"ח ה"א

בברכה.

א"י
 אב"ד

י"ד בטבת תש"ן
11 בינואר 1990

החבר מר פרס הנכבד

לכבוד
מר שמעון פרס
שר האוצר
משרד האוצר
רח' קפלן 1
הקריה, ירושלים

מר פרס הנכבד,

הנני מתכבד להודיע לך כי הנהלת העמותה למדיניות הדמוגרפית של העם היהודי, אשר על הקמתה הוחלט בזמנו על-ידיך, על ידי ראש הממשלה ושר העבודה, ועל-ידי יו"ר ההנהלה הציונית והסוכנות היהודית - החלה לפעול.

הנהלת העמותה קבעה כי בשנה הראשונה העמותה תפעל בכיוונים הבאים:

1. המרצת הסקר העולמי של העם היהודי.
2. הרחבת הפעולות להסברה, לחינוך ולהחררת התודעה בשטח הדמוגרפי בקרב תפוצות הגולה.
3. הכנת חכנית מפורטת ומנומקת לכיוונים אפשריים של מדיניות לחיזוק המשפחה ולעידוד ילודה בקרב יהודי ישראל.
4. ביסוס העמותה כמובן הארגוני והכספי.

פעולות אלו מוסברות בנספח למכתב זה.

אנו סבורים כי ביצוע הצעדים הנ"ל יהיה לעזר רב לעם היהודי בשרה הדמוגרפי שהוא חיוני לעתידו.

על מנת להבטיח הפעלת העמותה בשנה הראשונה נחוצה הקצבה של 300,000 דולר (עיי'ן פרטים בנספח). סכום זה צויין כבר בשלבים שקדמו להקמת העמותה, שהחליטו על הקמתה.

החכנית מתיישבת גם עם הקווים שצינת במכתב אלי מיום 8 ביולי 1989, בו אישרת את הקמת העמותה.

הנני פונה אליך ולראש הממשלה ושר העבודה מהרווחה, כי הממשלה תתרום את חלקה (150,000 דולר) להבטחת העבודה של העמותה בשנה הראשונה לפעילותה. הנני פונה בבקשה דומה למר דיניץ בבקשה כי גם הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית יתרמו מצידן 150,000 דולר.

בכבוד רב,

ר.ב.

פרופ' רוברטו בקי
יו"ר העמותה

העתק: מר שמואל סלביץ, מנכ"ל משרד העבודה
ונציג ראש הממשלה בעמותה

י"ד בטבת תש"ן
11 בינואר 1990

לכבוד
מר יצחק שמיר
ראש הממשלה
ושר העבודה והרווחה
הקריה
ירושלים
אדוני הנכבד,

הנני מתכבד להודיע לך כי הנהלת העמותה למדיניות הדמוגרפית של העם היהודי, אשר על הקמתה הוחלט בזמנו על ידך, על-ידי שר האוצר ועל-ידי יו"ר ההנהלה הציונית והסוכנות היהודית - החלה לפעול.

הנהלת העמותה קבעה כי בשנה הראשונה העמותה תפעל בכיוונים הבאים:

1. המרצת הסקר העולמי של העם היהודי.
2. הרחבת הפעולות להסברה, לחינוך ולהחדרת התודעה בשטח הדמוגרפי בקרב תפוצות הגולה.
3. הכנת תכנית מפורטת ומנומקת לכיוונים אפשריים של מדיניות לחיזוק המשפחה ולעידוד ילודה בקרב יהודי ישראל.
4. ביסוס העמותה במוכן הארגוני והכספי.

פעולות אלו מוסברות בנספח למכתב הזה.

אנו סבורים כי ביצוע הצעדים הנ"ל יהיה לעזר רב לעם היהודי בשדה הדמוגרפי שהוא חיוני לעתידו.

על מנת להבטיח הפעלת העמותה בשנה הראשונה נחוצה הקצבה של 300,000 דולר (עייך פרטים בנספח) סכום זה צויין כבר למוסדות בשלבים שקדמו להקמת העמותה, שהחליטו על הקמתה.

הנני פונה, איפוא, אליך ולשר האוצר, בבקשה כי הממשלה חתרום את חלקה (150,000 דולר) להכנת העבודה של העמותה בשנה הראשונה לפעילותה.

הנני פונה בבקשה דומה למר דיניץ בבקשה כי גם הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית יתרמו מצידן 150,000 דולר.

בכבוד רב,

פרופ' רוברטו בקי
יו"ר העמותה

העתק: מר שמואל סלכין, מנכ"ל משרד העבודה
ונציג ראש הממשלה בעמותה

1. הסקר העולמי על הדמוגרפיה של העם היהודי

הרעיון של עריכת הסקר החקבל בכנס העולמי לדמוגרפיה של העם היהודי (ירושלים, אוקטובר 1987) ואושר ע"י הקונגרס הציוני ה"א". המטרות העיקריות של הסקר הן: לברר את המגמות הדמוגרפיות השוררות בעם היהודי; גורמיהן ותוצאותיהן ולאסוף מידע שימשש יסוד למדיניות דמוגרפית בתפוצות הגולה, (כשטחים כגון: חיזוק המשפחה היהודית, חינוך יהודי, פעולות בקרב נוער, פעולות קהילתיות, הפצת תודעה וכו').

בארצות הברית כבר עוסקים בהכנות לסקר מדגמי של האוכלוסיה היהודית, שיערך ב-1990, תחת חסותו של ה- Council of Jewish Federations ובמימונו, כשהאחריות המדעית על דרכי העריכה, היא בידי ועדה של דמוגרפים וסוציולוגים ממדרגה ראשונה.

ביחס לארצות מערביות אחרות, נעשו הצעדים הבאים:

- א. הוקמה ועדה מדעית (ISAC) אשר מרכזת בירושלים, ומשתתפים בה דמוגרפים וסוציולוגים מישראל, ארצות הברית, אירופה, ואמריקה הלטינית. היא הגיעה למסקנה כי ניתן לערוך סקרים מדגמיים על האוכלוסיה של תפוצות אחרות בתנאי שחעשה פעולה שיטתית של הכוונה ותיאום;
- ב. נערכו גישושים בתפוצות רבות והתברר כי בתפוצות שונות של אירופה, אמריקה הלטינית, אוסטרליה, אפריקה הדרומית וקנדה, קיימת אצל המוסדות היהודיים המתאימים הבנה ואף נכונות לעריכת סקרים, אולם נחוצים המרצה ותיאום, וחלק מהארצות, הבטחת השתתפות מקרן מרכזית בהוצאות (שתהיינה מחולקות על מספר שנים).

נראה כי לאחרונה נוצרה גם ההזדמנות החשובה ליזום סקרים סוציו-דמוגרפיים בכרית המועצות ובארצות אחרות של אירופה המזרחית, (אם יעמדו למטרה הזאת האמצעים הדרושים). בין היתר, זה יכול לסייע להערכת הפוטנציאל לעלייה.

ברור כי גם מההיבט הפוליטי יש עניין רב לכך כי הסקר יהיה מקיף עד כמה שאפשר ויתן המונה כוללת של העם היהודי, וישמש בסיס לתחזיות על המגמות הדמוגרפיות בעתיד.

2. הסברה בתפוצות הגולה

פעולות הסברה תעשינה בתיאום עם העמותה, ע"י מחלקת הארגון של ההסתדרות הציונית ותהליינה מופנות למוסדות יהודיים בתפוצות השונות.

מתכווננים לפרסום של ספר המסכם את החומר (המעודכן) שנדון בכנס העולמי לדמוגרפיה של העם היהודי; להמשיך בפרסום העלון 'Jewish Population Prospects' ולהקים ועדות לענייני הדמוגרפיה בתפוצות השונות.

3. הכנת תכנית למדיניות דמוגרפית ליהודי ישראל

ממשלת ישראל ערכה עוד ב-1986 דיון מקיף על המגמות הדמוגרפיות של העם היהודי, בו הביעה את דאגתה העמוקה עליהן, וקבעה בין היתר את העקרונות הבאים: יש להגיע למדיניות דמוגרפית מקיפה ומתואמת ולטווח ארוך; יש לתאם אותה עם מוסדות המייצגים את העם היהודי; בישראל יש לעודד הקמת המשפחות ורצונן בילדים, לחזק אותן, להסיר מדרכן מכשולים, למנוע הפלות מיותרות באמצעות יעוץ והסברה מתאימים וכו'.

הממשלה מינתה צוות בין-משרדי לבדיקת דרכים אפשריות למימוש העקרונות הנ"ל. הצוות הגיע למסקנה כי מדיניות מקיפה ולטווח ארוך היא משימה אפשרית, אם גם לא קלה. קיימות דרכים רבות אפשריות לעידוד המשפחות ולהמרצת הילודה. אולם מדיניות ראיסטית המתחשבת במגבלות המשאבים, חייבת לבדוק ולשקול את האלטרנטיבות הרבות, להעריך את מידת קבילותן על-ידי הציבור וע"י הגורמים שצריכים להפעיל אותן, את מידת היעילות הצפויה ואח עלותן. כל זה דורש חשיית רחבה של מידע עובדתי. תשחית זו לא היחה עדיין קיימת בזמן בו הצוות הנ"ל חקר את הבעיה.

יש לציין בסיפוק רב כי תשתית זו קיימת כעת הודות לסיום של מחקרים שנערכו ע"י האוניברסיטה העברית והלשכה המרכזית לסטטיסטיקה במימון של הקרן לאוכלוסיה של האומות המאוחדות.

המחקרים האלה כוללים:

- א. מדגמים של נשים נשואות בישראל - יהודיות ומוסלמיות לחוד - המתייחסים לעמדות, להתנהגות ולהחלטות של המשפחות בדבר מספר הילדים, רווח בין הילדים, שימוש באמצעי מניעה, הפלות, גורמים דמוגרפיים, כלכליים, פסיכולוגיים וחברתיים ואמצעי מדיניות המשפיעים על החלטות ועמדות.
- ב. מעקב על הילודה בשנים 1983-86, אצל מדגם רחב של משפחות ממדינות לפי תכונותיהן - כלכליות, חברתיות, דמוגרפיות ואחרות, כפי שנרשמו במפקד 1983.
- ג. מחקר דינמי (עדיין בהכנה) מבוסס על השוואה של הנתונים על הפרייון ועל שכיחות הנישואין לפי המפקדים - 1961, 1972, 1983.

כן נערכו -

- ד. במרכז הדמוגרפי, איסוף מקיף של מידע על דרכי המדיניות הדמוגרפית בארצות אחרות המוטטרות והירידה בנטיה להנשא ובפרייון.
- ה. סקר הפרייון וגורמיו בקיבוצים.
- ו. נמצא בהכנה סקר מדגמי לשם בירור הבעיה המדאיגה מאד של ירידת הנטיה להנשא בקרב יהודי ישראל.
- ז. בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה נאסף לצדרכי הרוויזיה של המדד סקר רחב על ההוצאות המשפחתיות בישראל. ניתן לעבדו לפי מספר הילדים במשפחה.

העמותה מתכוונת ליזום עריכת תכנית שיטתית למדיניות הדמוגרפית ליהודי ישראל, על בסיס של המאגר העובדתי העצום הנ"ל. בדיקות ראשונות מראות כי יש מקום לצפות כי אכן החומר שנצבר מתאים בהחלט למטרה הזאת.

יש לראות את המשימה כדחופה כי אין להרשות שהחומר הבסיסי יתיישן. ראייה כוללת של דרכים אפשריות למדיניות דמוגרפית והכנת תכנית ל"פרוייקטים" מסויימים - היא הנאי הכרחי לפעילות העמותה בעתיד.

ג. הצעת תקציב לשנה הראשונה של פעילות העמותה

<u>דולרים</u>	<u>1. פעולות המיועדות לתפוצות הגולה</u>
100.000	1.1 המרצת הסקר העולמי של העם היהודי, כולל: עבודה מדעית, טכנית וארגונית במרכז (ירושלים); סיוע להתחלת חינוך וארגון מדגמים בארצות אחדות; הוצאות להבטחת המגע בין מארגני הסקרים בארצות השונות והמרכז
15.000	1.2 הסברה והגברת התודעה בעניינים הדמוגרפיים בתפוצות כולל: הפרסום של הדו"ח של הכנס על הדמוגרפיה של העם היהודי 1987 (מעודכן); המשך הפרסום של Jewish Population Prospects וחומר חינוכי והסברתי אחר
35.000	1 מחצית ההוצאות המשרדיות ולניהול העמותה (כולל: ניהול כללי של העמותה וביסוס ארגוני וכספי שלה)

150.000 סה"כ

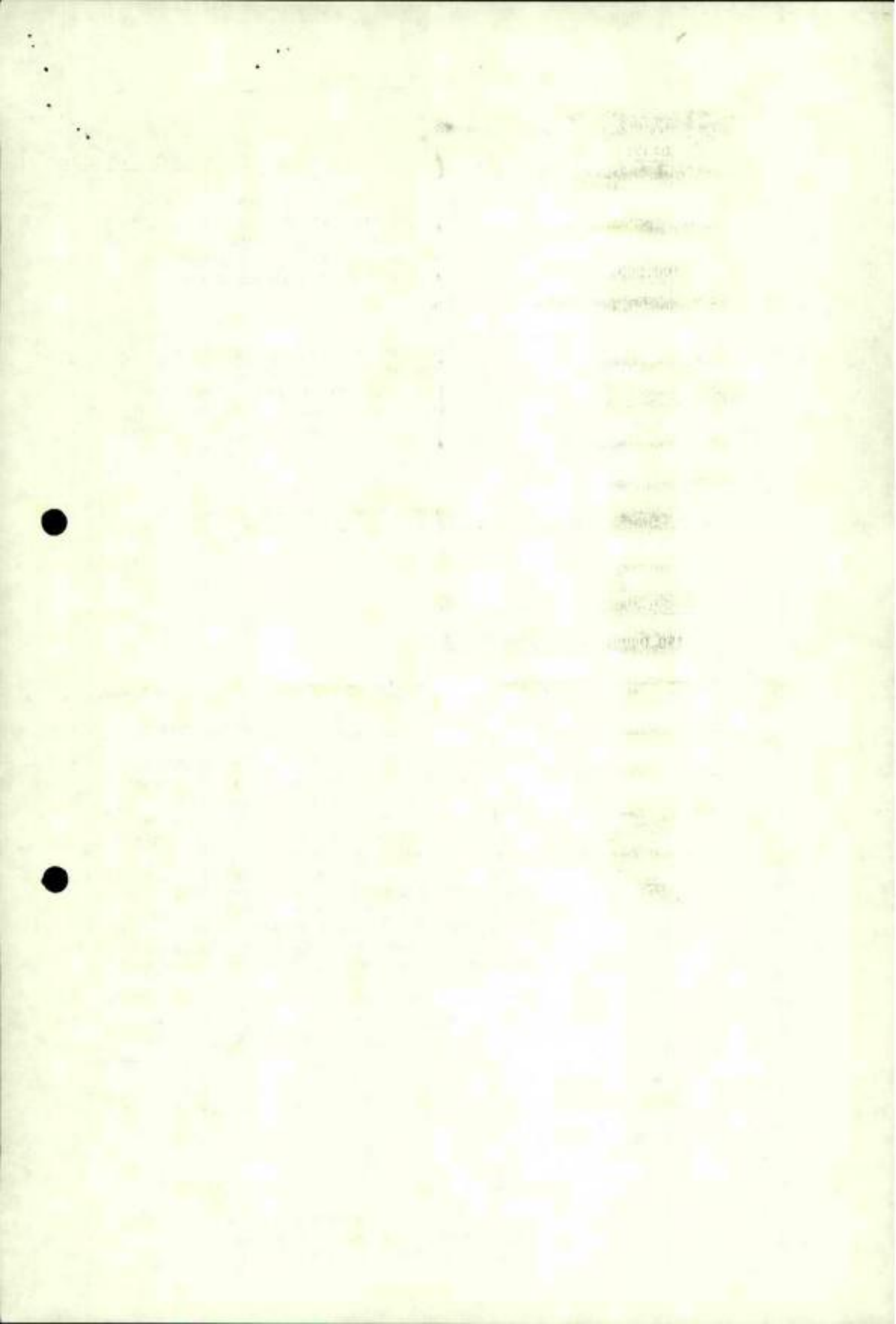
* * * * *

2. פעולות המיועדות לאוכלוסיה היהודית בישראל

115.000	2.1 הכנת התכנית למדיניות דמוגרפית בישראל, כולל: ניתוח של המחקרים על הפיריון בישראל שהוכנו במימון האומות המאוחדות, מההיבט של מדיניות דמוגרפית; פרסומים; ניתוח למטרות מדיניות של החומר של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על הוצאות המשפחות לפי מספר ילדיהן; נתוח חומר ישראלי אחר רלבנטי למדיניות; נתוח של תמציות הספרות (כבר מוכנות) על מדיניות דמוגרפית בארצות אחרות, מההיבט של יישומים אפשריים בישראל; השלמת המחקר על הרווקות והוצאת מסקנות מעשיות, סיכום כולל של כל העבודות הנ"ל בצורה של הצעות אלטרנטיביות למדיניות דמוגרפית בישראל, יעילותן הצפויה ועלותן.
35.000	2.2 מחצית ההוצאות המשרדיות ולניהול העמותה (כולל ניתוח של הכנת התכנית למדיניות דמוגרפית ליהודי ישראל).

150.000 - סה"כ

הערה: ההצעה הנ"ל מהווה מסגרת תקציבית כללית. חתכן רויזיה בחלוקה הפנימית בין הסעיפים והמרכיבים.

אל:	ולדז מפאני - ס' הממונה על הקצבא	התאריך:	4/2/90
מאת:	ירמא מילצקי	ועיק מסי:	
הנדון:			

הקמ"ה המורה לענייני הצמזמזא של הגז היקוצי "

✓
17/01/13
ממזמז

1) הממזמז הקמ"ה בקמ"ה של סר האוצר.
(כואק גמזא מרפ')

2) 30 היום לא גיקצבנו מ הממזמז
(כמלס הקצבא 90).
המזמז לממזמזי, סממזמזו פוסל ממה
מ, לא קיבלה מוסר הקצבא ~~ממזמז~~
קמקצבא 1990

במזמז
ירמא מילצקי
המזמז: מ' ס' מ' מ' ✓

11.90

ד"ר זרבי מלמד

רשימת עבודות - 2 ז' עמ' 101

הקמת מועצה בעל/בת מלקוח בנש/ארכיון,
חבר מרכז שיתוף המחקר בקרב אל כולל בלי
וצמח.

אלק

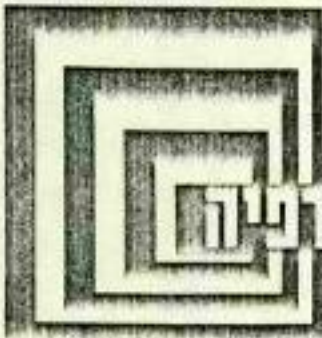
דגוי

הפעילות ה... " "

הכנס העולמי העשירי בנושא "לימודי יהדות"

סוכות

ידיעות המרכז לדמוגרפיה

נובמבר 1980

גליון מס' 7

חשבוני

107

VICE PREMIER
AND MINISTER OF FINANCE

ממלא מקום ראש הממשלה
ושר האוצר

נ' בסיון התשמ"ט
6 יוני, 1989

~~ש. א. ג.~~
סגן י. ש. ג.
א. ג. (א. ג.)
2/10/89

17/01/89

לכבוד
פרופ' רוברטו בקי
רח' חובבי ציון 19
ירושלים

הודון: הקמת העמותה לעניני הדמוגרפיה של העם היהודי

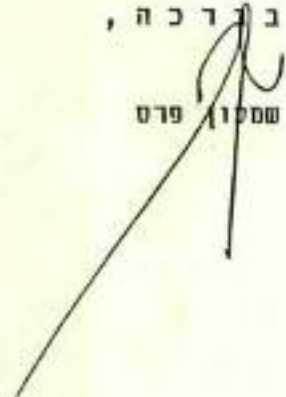
10

הסכנות הדמוגרפיות להמשך קיומו של העם היהודי בשל הנידול בסיסדי ההתבוללות ובשל הירידה ההדרגתית בסיסדי הילודה, מסילות על כל אדם מישראל עול כבוד של אחריות לפעול בכל דרך כדי ללחום בסכנות אלו.

אני מסוכנע שהקמת העמותה תתרום באופן משמעותי לפחות באבחון סיסדי הבעיה הדמוגרפית ובהצעת דרכי התמודדות מתאימים.

אני מאשר בזאת את תקנון העמותה ומאחל הצלחה.

ב. ד. כ. ה.
ש. מ. ש. י. פ. ר. ס.

3/10/89

י. מ. ג. ג.
ל. מ. ש. י. פ. ר. ס.

J

10/10/80

מדינת ישראל
משרד העבודה והרווחה
המרכז לדמוגרפיה

תוכן העינים :

הפעילות השוטפת של המרכז לדמוגרפיה

הכנס העולמי העשירי בנושא "לימודי התרות"

שוכות

ידיעות המרכז לדמוגרפיה

נובמבר 1980

גליון מס' 3

חשון, תש"ן

הפעילות השוטפת של המרכז לדמוגרפיה

1. פרויקט נסיוני למניעת הפלות מיותרות

נחתם הסכם בין המרכז לדמוגרפיה לבין הקרן למחקרים רפואיים (שליד משרד הבריאות) הפרויקט מופעל, בכה-ים ובחולון, ע"י המרכז לדמוגרפיה ומשרד הבריאות. המרכז לדמוגרפיה הוא הסממן הבלעדי.

2. סקר אי-פוריות-סלב ב'

המרכז לדמוגרפיה פנה למשרד הפנים (אגף שירותי עיבוד נתונים אוטומטיים) והזמין עיבודים על נשים שנישאו בשנת 1985 ועד היום לא ילרו אף לא ילד חד. עיבודים אלה יאפשרו לבדוק לעומק מהן הסיבות העיקריות שזוגות צעירים דוחים הבאת ילד לעולם.

3. מחקר "טורניזציה בכפר הערבי"

הנהלת המרכז לדמוגרפיה נפגשה עם השר אהוד אולמרט ועם יועץ רוה"ם לענייני ערבים מר צפריר והגישה להם הצעת מחקר. ההצעה תובא בפני ועדה שתבדוק אפשרות לממן את המחקר מקרנות "הַנְקָף".

4. סקר - רווקות

בימים אלה משתיימת הכנת השאלון וכשבועות הקרובים יוחל כבר בעבודת השדה. המרכז לדמוגרפיה והמוסד לביטוח לאומי-לממנים והאוניברסיטה העברית-בראשותו של ד"ר ס. דהלהפרגולה-מבצעת את הסקר.

5. העמותה "לענייני הדמוגרפיה של העם היהודי"

בעקבות דו"ח הצוות שמונה ע"י יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית ושר העבודה והרווחה, שכזכור הסליף על הקמת עמותה לענייני הדמוגרפיה של העם היהודי, ננקטו מספר צעדים נוספים ע"י המרכז לדמוגרפיה:

א. הספסיוס הדרושים להקמת העמותה נמסרו למשרד הפנים ובימים הקרובים תרשם העמותה כחוק.

ב. הגורמים המיוצגים בהנהלה המצומצמת של העמותה מינו את עשרת נציגיהם כדלקמן:

מר ברוך אסקרוב - משרד האוצר
 פרופ' רולרטו בקי - האוניברסיטה העברית
 ד"ר אבי בקר - הקונגרס היהודי העולמי
 מר נתן גרינברג - המוסד לביטוח לאומי
 הרב ג'ו ורניק - ההסתדרות הציונית
 מר שמעון יאיר - משרד העבודה והרווחה
 מר יעקב ניצן - הסוכנות היהודית
 מר משה נתיב - הסוכנות היהודית
 מר סמואל סלביץ - משרד ראש הממשלה
 הגב' טובה פינסו - הסוכנות היהודית

הכולטין הבא (מס' 18) יוקרש כולו לנושא העמותה.

1870

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

6. מקצוע "דמוגרפיה" כיחידה עצמאית במסגרת למודי מדעי החברה
בבתי ספר על יסודיים

עקב קשיים בהחירת המקצוע למערכת החינוך, הורגש הצורך להפגש עם שר החינוך בענין זה.

שר החינוך נתן את ברכתו והורה את יועציו להפעיל את תוכנית הלימודים. המרכז לדמוגרפיה והאגף לתכניות למודים במשרד החינוך נערכים כבר לקראת זה וככל הנראה תופעל התכנית בשנת הלימודים תשנ"א.

7. מחקר "פיריון והווצרות המשפחות"

ד"ר א. פרץ מהאוניברסיטה העברית - מרכז המחקר - יגיש כימים הקרובים את הממצאים להנהלת המרכז לדמוגרפיה. לאחר מכן יוחלט על יישום הממצאים וההמלצות בתחום המדיניות הדמוגרפית.

8. פעולה הסברתית לצמצום היקף הפלות בקרב חיילות צה"ל

הנהלת המרכז לדמוגרפיה נפגשה עם נציגי צה"ל, שהביעו הסכמה ונכונות לשתף פעולה הדוק. עם המרכז לדמוגרפיה, הקשור למידע, ייעוץ, הדרכה והסברה.

הכנס העולמי העשירי בנושא "לימודי יחד נת"

נושאים דמוגרפיים

הכנס העולמי העשירי בנושא "לימודי-יהדות" התקיים באוניברסיטה העברית בירושלים בחודש אוגוסט שנה זו.

במסגרת הכנס התקיימה סקציה שהוקדשה לנושאים דמוגרפיים.

חוקרים יהודים מישראל ומארצות שונות נפגשו והציגו עבודות אקטואליות והסטוריות בנושאי פריזון, שוק העבודה, הרכב האוכלוסיה, הגירה ונושאים נוספים. העבודות התייחסו ליהדות המפוצות בארצות-הברית, קנדה, בלגיה, צרפת, איטליה, אקוודור, דרום אפריקה וברית המועצות, וכמובן ליהודים בישראל. הלן שתי עבודות שהתייחסו לנושא המריון בישראל ואת אלו בסקור בקצרה:

א. פרופ' ע. שמלץ - "מעקב על פריזון של קוהורטות נישואין בישראל"

חקר זוגות-בנישואין ראשוניים-שנסאו בישראל, החקר בוצע בטכניקה רטרופקטיבית, המחקר התבסס על נתונים מהמפקדים של 1972 ו-1983. קישור הרטוטות בין רשימת האנשים הגרים במשק הבית (כולל שנה לידה) לבין מספר הלידות שהיו לאשה, מאפשר שיחזור קוהורטות הנישואין באופן רטרופקטיבי עבור נשים בנישואין ראשוניים.

נעשו עיבודים עבור האוכלוסיה היהודית והלא יהודית. באוכלוסיה היהודית בוצעה חלוקת-משנה לפי מוצא ותקופת העליה: באוכלוסיה הלא יהודית החלוקה היא לפי דת.

ב. ד"ר שלויה בן-ברק - חקרה 206 זוגות שעלו לישראל מכרית המועצות: נכללו זוגות ברמות שונות של השכלה (מבית הספר היסודי עד לבוגרי אוניברסיטה) וכמגוון גילים: (חלק מהנשים כבר עברו את גיל המריון). היא טראה שששננים כלכליים-חברתיים משפיעים על פריזון כאמצעות שששננים חברתיים (ערכים הקשורים לסטטוס ולתפקוד האשה במשפחה ובחברה). ד"ר בן ברק מקווה-כהמשך-לבדוק את השפעת העליה לישראל על פריזון הזוגות.

שונות1. ועידה בינלאומית מטעם האגוד הבי"ל למחקרים מדעיים בנושא "אוכלוסין"

הועידה התקיימה בחודש ספטמבר ש.ז. בניו-דלהי (הודו) ואת ישראל ייצג ד"ר ברוך לוי.
להלן קטע עתונות שפורסם ב"מעריב" ביום 18.9.89:

נציג רשמי יצא מישראל לוועידה בהודו
הכינוס בניו-דלהי יעסוק במדיניות דמוגרפית
נציג ישראלי רשמי יצא ביום ראשון השבוע לוועידה בינלאומית לנושאים
דמוגרפיים שהיערך בניו-דלהי בהודו.
יו"ר המרכז לדמוגרפיה במשרד העבודה והרווחה, ד"ר ברוך לוי, לשעבר יועץ
ראש הממשלה לרווחה חברתית, הוזמן על ידי סארגני הועידה הבינלאומית
הפועלת ליד האגודה הבינלאומית למחקרים מדעיים בנושאים דמוגרפיים-
ונענה להזמנה בחיוב. שנהל המרכז לדמוגרפיה במשרד העבודה והרווחה,
שמעון יאיר, מסר כי בוועידה יידונו נושאים הנוגעים למדיניות דמוגרפית.
בוועידה תהיה גם הזדמנות להחלפת תכניות ורעה בנושאים רלוונטיים,
וכמו כן קשירת קשרים מקצועיים עם נציגים וסומחים של מדינות אחרות.

2. ד"ר א.י. שוסהיים-יו"ר אגודת "אפרת"

ברכות לד"ר א.י. שוסהיים לרגל היבחרו כיו"ר החדש של האגודה;
אגודת "אפרת" היא אגודה וולנטרית לעידוד הילודה ולמניעת הפלות.

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

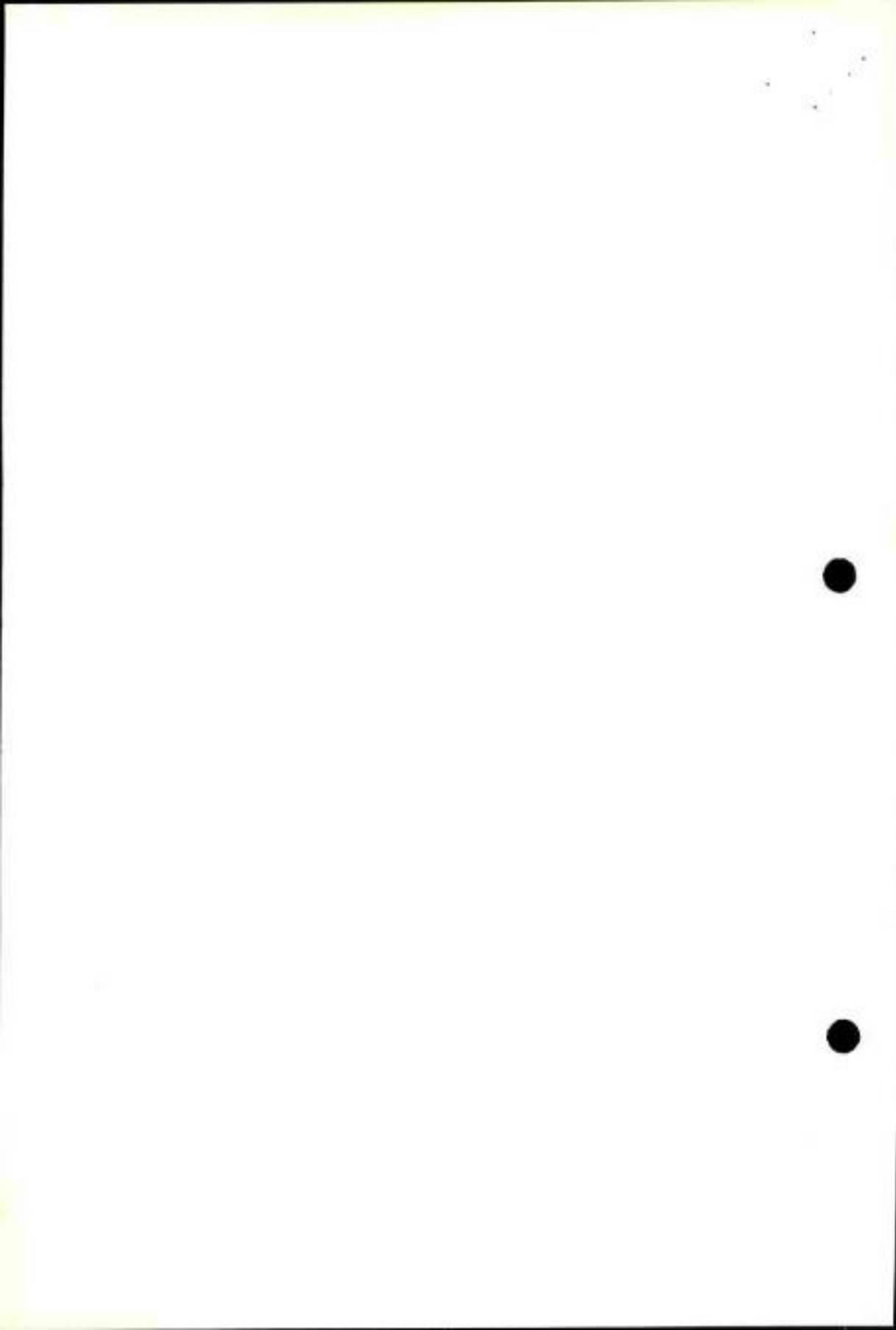
3. יעוץ לנשים השוקלות ביצוע הפלה שלא כותית

- לאחרונה נשלח אלינו פרסום המתבסס על הרצאה שניתנה על-ידי ד"ר ענה קליר לשעבר מנהלת המחלקה לבריאות האם והילד במשרד הבריאות. להלן הממצאים העיקריים כפי שהם משתקפים בפרסום זה:
- 1) מתוך 61 נשים שהתלבטו בקשר להמטך ההריון 2 נשים בלבד עברו הפלה יזומה לאחר קבלת היעוץ.
  - 2) מתוך 148 נשים אשר טענו שרצונן לעבור הפלה יזומה 101 נשים (68.2%) עברו את ההפלה בפועל.
  - 3) הנימוק העיקרי בעד הפסקת ההריון בקרב הנשים המתלבטות היה קשור לעיתוי ההריון. בקרב הנשים שטענו שהן רוצות הפלה הנימוק העיקרי היה חוסר רצון לגדל ילד נוסף.
  - 4) 39% מהנשים שטענו שרצונן בהפלה היו אמהות ל-3 ילדים או יותר לעומת 6% בקבוצה שרצתה להמשיך בהריון.
  - 5) 9% מהנשים שלא רצו להמשיך בהריון היו נשואות לבעל שאינו עובד. בהשוואה ל-3% מכלל הנשים שרואיינו.

Very faint header text, possibly a title or reference number.

Very faint, illegible text, possibly a list or report content.

17/01/83 ג' -

מדינת ישראל
משרד העבודה והרווחה
המרכז לדמוגרפיה

תוכן הענינים :

הפעילות השוטפת של המרכז לדמוגרפיה

הכנס העולמי העשירי בנושא "לימודי יהדות"

שובה

ידיעות המרכז לדמוגרפיה

נובמבר 1980

גליון מס' 77

חשון תש"ן

הפעילות השוטפת של המרכז לרמוגרפיה

1. פרויקט כסיוכי למניעת הפלות מיותרות

נחתם הסכם בין המרכז לרמוגרפיה לכין הקרן למחקרים רטואיים (סליד משרד הבריאות)
 הפרויקט מופעל, ככה-יום ובחולון, ע"י המרכז לרמוגרפיה ומשרד הבריאות.
 המרכז לרמוגרפיה הוא הממסן הבלעדי.

2. סקר אי-פוריות-סלב ב'

המרכז לרמוגרפיה פנה למשרד הפנים (אגף שירותי עיבוד נתונים אוטומטיים) והזמין עיבודים על נשים שניסאו בשנת 1985 ועד היום לא ילדו אף לא ילד אחד.
 עיבודים אלה יאפשרו לכרוק לעומק מהן הסיבות העיקריות שזוגות צעירים דוחים הכאת ילד לעולם.

3. מחקר "מודרניזציה בכפר הערבי"

הנהלת המרכז לרמוגרפיה נפגשה עם הסר אחוד אולמרט ועם יועץ רוח"ם לענייני ערכים מר צפירי והגישה להם הצעת מחקר.
 ההצעה מובא בפני ועדה שתבדוק אפשרות לסמן את המחקר סקרנות "הַנְקָה".

4. סקר - רווקות

בימים אלה מסתיימת הכנת השאלון ובסבועות הקרובים יוחל כבר בעכורת הסדה.
 המרכז לרמוגרפיה והמוסד לביטוח לאומי ממנים והאוניברסיטה העברית - בראשותו של ד"ר ס. דהלהפרגולה-טבצעת את הסקר.

5. העמותה "לענייני הדמוגרפיה של העם היהודי"

- בעקבות דו"ח הצוות שמונה ע"י יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית ושר העבודה והרווחה, שכזכור המליץ על הקמת עמותה לענייני הדמוגרפיה של העם היהודי, ננקטו מספר צעדים נוספים ע"י המרכז לדמוגרפיה:
- א. הספסים הדרושים להקמת העמותה נמסרו למשרד הפנים ובימים הקרובים תרשם העמותה כחוק.
- ב. הגורמים המיוצגים בהנהלה המצומצמת של העמותה מינו את עשרת נציגיהם כדלקמן:

מר ברוך אסקרוב - משרד האוצר
 פרופ' רוברטו בקי - האוניברסיטה העברית
 ד"ר אבי בקר - הקונגרס היהודי העולמי
 מר נתן גרינברג - המוסד לביטוח לאומי
 הרב ג'ו ורניק - ההסתדרות הציונית
 מר שמעון יאיר - משרד העבודה והרווחה
 מר יעקב ניצן - הסוכנות היהודית
 מר משה נתיב - הסוכנות היהודית
 מר שמואל סלכין - משרד ראש הממשלה
 הגב' טובה פינטו - הסוכנות היהודית

הכולסין הכא ומס' 18) יוקדש כולו לנושא העמותה.

6. מקצוע "דמוגרפיה" כיחידה עצמאית במסגרת למודי מדעי החברה
בבתי ספר על יסודיים

עקב קשיים בהחדרת המקצוע למערכת החינוך, הורגש הצורך להפגש עם שר החינוך בענין זה.

שר החינוך נתן את ברכתו והורה את יועציו להפעיל את תוכנית הלימודים. המרכז לדמוגרפיה והאגף להכניות למודים במשרד החינוך נערכים כבר לקראת זה וככל הנראה תופעל התכנית בשנת הלימודים תשנ"א.

7. מחקר "פירון והווצרות המטפחות"

פרופ' א. פרץ מהאוניברסיטה העברית - מרכז המחקר - יגיש כימים הקרובים את הממצאים להנהלת המרכז לדמוגרפיה. לאחר סכן יוחלט על יישום הממצאים וההמלצות בתחום המדיניות הדמוגרפית:

8. פעולה הסברתית לצמצום היקף ההפלות בקרב חיילות צה"ל

הנהלת המרכז לדמוגרפיה נפגשה עם נציגי צה"ל, שהביעו הסכמה ונכונות לשחוף פעולה הדוק, עם המרכז לדמוגרפיה, הקשור למידע, ייעוץ, תדרכה והסברה.

הכנס העולמי העשירי בנושא "לימודי יהוד נח"

נושאים דמוגרפיים

הכנס העולמי העשירי בנושא "לימודי-יהדות" התקיים באוניברסיטה העברית בירושלים בחודש אוגוסט שנה זו.

במסגרת הכנס התקיימה סקציה שהוקדשה לנושאים דמוגרפיים.

חוקרים יהודים מישראל ומארצות שונות נפגשו והציגו עבודות אקטואליות והסטוריות בנושאי פריון, שוק העבודה, הרכב האוכלוסיה, הגירה ונושאים נוספים. העבודות התייחסו ליהדות החפוצות בארצות-הברית, קנדה, בלגיה, צרפת, איטליה, אקוודור, דרום אפריקה וברית המועצות, וכמוכן ליהודים בישראל. להלן שתי עבודות שהתייחסו לנושא הפריון בישראל ואת אלו נסקור בקצרה:

א. פרופ' ע. שמלץ-"מעקב על פריון של קהורטות נישואין בישראל"
חקר זוגות-בנישואין ראשונים-שנשאו בישראל. החקר בוצע בטכניקה רטרוספקטיבית. המחקר החבס על נחונים מהספקדים של 1972 ו-1983.

קישור הרשומות בין רשימת האנשים הגרים במסק הכיה (כולל שנת לידת) לבין מספר הלידות שהיו לאשה, מאפשר שיחזור קהורטות הנישואין באופן רטרוספקטיבי עבור נשים בנישואין ראשונים.

נעשו עיבודים עבור האוכלוסיה היהודית והלא יהודית. באוכלוסיה היהודית בוצעה חלוקה-משנה לפי מוצא ותקופת העליה: באוכלוסיה תלא יהודית החלוקה היא לפי דת.

ב. ד"ר שלויה בן ברק - חקרה 206 זוגות שעלו לישראל מברית המועצות: נכללו זוגות כרמות שונות של השכלה (מבית הספר היסודי עד לבוגרי אוניברסיטה) ובמגוון גילים: (חלק מהנשים כבר עכרו את גיל הפריון). היא מראה שמתנים כלכליים-חברתיים משפיעים על פריון באמצעות משתנים תרבותיים (ערכים הקשורים לסטטוס ולתפקוד האשה במשפחה ובחברה). ד"ר בן ברק מקווה-בהמשך-לברוק את השפעת העליה לישראל על פריון הזוגות.

1950-1951

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

REPORT OF THE DIRECTOR

FOR THE YEAR 1950-1951

BY

ROBERT M. HARRIS

CHICAGO, ILLINOIS

1951

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

DEPARTMENT OF CHEMISTRY

REPORT OF THE DIRECTOR

FOR THE YEAR 1950-1951

BY

ROBERT M. HARRIS

CHICAGO, ILLINOIS

1951

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

DEPARTMENT OF CHEMISTRY

REPORT OF THE DIRECTOR

FOR THE YEAR 1950-1951

BY

ROBERT M. HARRIS

CHICAGO, ILLINOIS

1951

סוכות1. ועידה בינלאומית מטעם האגוד הכי"ל למחקרים מדעיים בנושא "אוכלוסין"

הועידה התקיימה בחודש ספטמבר ש.ז. בניו-דלהי (הודו) ואת ישראל ייצג ד"ר ברוך לוי.
להלן קטע עתונות שפורסם ב"מעריב" ביום 18.9.89:

נציג רשמי יצא מישראל לוועידה בהודו.
הכינוס בניו-דלהי יעסוק בסדיניות דמוגרפית
נציג ישראלי רשמי יצא ביום ראשון השבוע לוועידה בינלאומית לנושאים
דמוגרפיים שתיערך בניו-דלהי בהודו.
יו"ר המרכז לדמוגרפיה במשרד העבודה והרווחה, ד"ר ברוך לוי, לשעבר יועץ
ראש הממשלה לרווחה חברתית, הוזמן על ידי מארגני הועידה הבינלאומית
הפועלת ליד האגודה הבינלאומית למחקרים מדעיים בנושאים דמוגרפיים-
ונענה להזמנה בחיוב. מנהל המרכז לדמוגרפיה במשרד העבודה והרווחה,
סמיון יאיר, מסר כי בוועידה יידונו נושאים הנוגעים למדיניות דמוגרפית.
בוועידה תהיה גם הזדמנות להחלפת הכניות ודעות בנושאים רלוונטיים,
וכמו כן קשירת קשרים מקצועיים עם נציגים ומוסחים של מדינות אחרות.

2. ד"ר א.י. שוסהיים-יו"ר אגודת "אפרת"

ברכות לד"ר א.י. שוסהיים לרגל היבחרו כיו"ר החדש של האגודה;
אגודת "אפרת" היא אגודה וולנטרית לעידוד הילודה ולמניעת הפלות.

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

CHAPTER I
THE DISCOVERY OF AMERICA

IN THE YEAR 1492, CHRISTOPHER COLUMBUS, AN ITALIAN

SEAMAN, WAS THE FIRST EUROPEAN TO DISCOVER

AMERICA. HE WAS SPONSORED BY KING ISABELLA

OF SPAIN, WHO WANTED TO FIND A WESTERN

ROUTE TO THE EAST INDIES. COLUMBUS

SAILED FROM SPAIN IN AUGUST 1492, AND

REACHED THE ISLANDS OF THE CARIBBEAN

IN OCTOBER. HE WAS THE FIRST EUROPEAN

TO SET FOOT ON THE CONTINENT OF NORTH

AMERICA. HIS DISCOVERY OPENED UP A

NEW WORLD TO EUROPEAN EXPLORATION

THE DISCOVERY OF AMERICA

IN THE YEAR 1492, CHRISTOPHER COLUMBUS, AN ITALIAN

SEAMAN, WAS THE FIRST EUROPEAN TO DISCOVER

AMERICA. HE WAS SPONSORED BY KING ISABELLA

3. יעוץ לנשים השוקלות כיצוע הפלה מלאכותית

- לאחרונה נשלח אלינו פרסום המתכסס על הרצאה שניתנה על-ידי ד"ר ענת קלייר לשעבר מנהלת המחלקה לבריאות האם והילד במשרד הבריאות. להלן הממצאים העיקריים כפי שהם משתקפים בפרסום זה:
- (1) מתוך 61 נשים שהתלבטו בקשר להטשך ההריון 2 נשים בלבד עברו הפלה יזומה לאחר קבלת היעוץ.
  - (2) מתוך 148 נשים אשר טענו שברצונן לעבור הפלה יזומה 101 נשים (68.2%) עברו את ההפלה בפועל.
  - (3) הנימוק העיקרי בעד הפסקת ההריון בקרב הנשים המתלבטות היה קשור לעיתוי ההריון. בקרב הנשים שטענו שהן רוצות הפלה הנימוק העיקרי היה חוסר רצון לגדל ילד נוסף.
  - (4) 39% מהנשים שטענו שרצונן בהפלה היו אמהות ל-3 ילדים או יותר לעומת 6% בקבוצה שרצתה להמשיך בהריון.
  - (5) 9% מהנשים שלא רצו להמשיך בהריון היו נשואות לבעל שאינו עובד, בהשוואה ל-3% מכלל הנשים שרואיינו.

23/10/89 העקר של המשפט המכונה

המשפט המכונה של המשפט המכונה

המשפט המכונה

(2) יש משהו ש... (משפט המכונה)

המשפט המכונה של המשפט המכונה

(3) המשפט המכונה של המשפט המכונה

המשפט המכונה של המשפט המכונה

המשפט המכונה של המשפט המכונה

המשפט המכונה של המשפט המכונה

~~המשפט המכונה של המשפט המכונה~~

המשפט המכונה

(המשפט המכונה של המשפט המכונה)

407

VICE PREMIER
AND MINISTER OF FINANCE

ממלא מקום ראש הממשלה
ושר האוצר

אגף תקציבים
18-09-1989

ג' בסיון התשמ"ט
6 יוני, 1989

סגן מנהל
אגף (אמ"ת)
המחלקה
2/10/89

17/01/13

לכבוד
פרופ' רוברטו בקי
רח' חובבי ציון 19
ירושלים

הודון: הקמת העמותה לענייני הדמוגרפיה של העם היהודי

הסכנות הדמוגרפיות להמשך קיומו של העם היהודי בשל הנידול במימדי ההתכולות ובשל הירידה ההדרגתית במימדי הילודה, סכילות על כל אדם מישראל עול כבד של אחריות לפעול בכל דרך כדי ללחום בסכנות אלו.

אני מסוכנע שהקמת העמותה תתרום באופן משמעותי לפחות באבחון מימדי הבעיה הדמוגרפית ובהצעת דרכי התמודדות מתאימים.

אני מאשר בזאת את תקנון העמותה ומאחל הצלחה.

בני רכה
שסגן פרס

3/10/89
מנהל
אגף (אמ"ת)
המחלקה

_____

1875

17/01/83 / א

מדינת ישראל
משרד האוצר, אגף התקציבים

ירושלים, 15 ספטמבר, 1988
19ג

לכבוד
מר שמעון יאיר
המזר לדמוגרפיה

א.נ..

הנדון: צוות לענייני הדמוגרפיה של העם היהודי
סימוכין: מסתב אל שר האוצר מיום 9.9.88

מסתב אל שר האוצר הועבר לטיפולו והרי תשובתי:

- א. בסיכום הישיבה בנושא הדמוגרפיה שנערכה אצל שר האוצר ביום 25.7.88 לא סוכם על מינוי נציג האוצר בצוות.
- ב. להלן הערותי בדבר סמך המינוי לצוות:
סעיף 1: למחוק את המילה - "הממשלה" ואת הסייפא "אשר יבטיח".
וזאת לאור סעיף 3 בסיכום מיום 25.7.88.

בכבוד רב
רונן מאון

העתק:
לשכת שר האוצר

אגודה - אגודה - אגודה

מדינת ישראל

התקן 51/11
שאר אלסק
אל/הוק

מסרד האוצר

סנן מנהל כללי
לתפקידים מיוחדים

חווה דעת לממשלה

ירושלים, ב' בסיון התשמ"ח
18 במאי 1988

(חו"ד/205)

Handwritten notes and signatures, including a large 'X' mark.

א ל : דוד בועז, הממונה על התקציבים
מ א ח : הסמכ"ל לתפקידים מיוחדים

הנדון: ניתוח דו"ח הצוות הבינמשרדי בנושא הדמוגרפיה
הוגש ע"י שר האנרגיה והחשמית

אנא דאג להמציא לי חוות דעת לחתימת השר המופנית אל מזכיר
הממשלה להצעת ההחלטה של שר האנרגיה והחשמית שנוסחה מצורף בזה.

אח חוות הדעת אנא המצא תוך 7 ימים.

בברכה,

Handwritten signature

513
סיגל זמן מוקדם
למשרד האנרגיה והחשמית
כניסת 20/5/88
התאריך

1029 - 3/1

מוכירות הממשלה

ירושלים, כ"ד באייר התשמ"ח
11 במאי 1988

א.ד.3

אל: שר האוצר
שרת הבריאות
שר העבודה והרווחה

מאת: מזכיר הממשלה

א.ד.3

הנדון: ניתוח דו"ח הצוות הכינמשרדי בנושא הדמוגרפיה

שר האנרגיה והתשתיות חבקש להגלות על סדר יומה של הממשלה את נושא יישום מסקנות דו"ח הצוות הכינמשרדי בנושא הדמוגרפיה אשר הופץ לחברי הממשלה ביום 12.12.87. מצורפת בזה הצעתו.

על-פי סעיף 5 בחקון לעבודת הממשלה, אודה על חוות דעתכם תוך שבועיים ימים.

מברכה

אליקים דוכינשמיין

הגתק: שר האנרגיה והתשתיות

נתוח דו"ח הצוות הבינמשרדי בנושא הדמוגרפי
(הצעות ראשוניות ליישום המדיניות הדמוגרפית)

1. רקע

הצוות הוקם בעקבות החלטת מעשלה מיום 11.5.86 בנושא: המגמות הדמוגרפיות בקרב העם היהודי. הדו"ח הוגש ב-1.12.87 בהסתייגות נציגי האוצר. הדו"ח מבחין בין המדיניות הדמוגרפית שיש לנקוט בטווח הקצר לבין המדיניות הדמוגרפית שיש לנקוט בטווח הארוך. ביחס לטווח הקצר הדו"ח המליץ על תוספת תקציבית צנועה לקדום היעדים הדמוגרפיים במסגרת תקציב 1987/88, אך הדבר לא בא לידי ביטוי בתקציב זה, ואף לא זה שבא אחריו.

2. החלטת הממשלה

כדי להבין את האבסורד שאליו נקלעה עבודת הממשלה, כאשר מצד אחד מתקבלות החלטות מחייבות ביחס למדיניות הממשלה, ומצד שני שר האוצר פועל בנגוד למדיניות הממשלה שבה הוא חבר, רצוי לחדור בקצרה על הסעיפים העקריים בהחלטת הממשלה.

א. הממשלה מודאגת מ"המגמות" הדמוגרפיות השוררות בישראל ובתפוצות, ונתייחסת במיוחד בחומרה להאטה בגידול האוכלוסיה של מדינת ישראל.

ב. הצמשלה מחליטה לנקוט במדיניות דמוגרפית מקיפה ומתואצת ולטווח ארוך, אשר תחתור בין היתר להבטחת רמה נאותה של גידול האוכלוסיה היהודית.

ג. המדיניות תהיה בנויה על הכוונה ותאום, ובנקיטת אמצעים ואשוויים להשפיע על גידול האוכלוסיה כגון, עודד להקמת משפחות, חזוק המשפחות והסרת מכשולים מדרכן, מניעת הפלות מיותרות, סיוע בתחומי רווחה למשפחות הצעקשות בגידול ילדיהן, עודד העליה וקליטתה; וצעדים לבלימת הירידה.

ד. הצמשלה מחזקת שוב את העקרון שנקבע על ידה בהחלטתה מיום 9.4.67. הצמשלה תשקוד על כך שמדיניותה בדבר עודד הילודה תדריך את כל משרדי הצמשלה ותבוא על ביטויה הצמשי בתכנון ובכצוע פעולותיה.

ה. צוות פקידים, נציגי משרדים, יציעו למשלה הצעות בנושא הדמוגרפיה.

3. המלצות הצוות

א. תכנון לטווח ארוך

כדי להגיע להכנת תכנון מדיניות מקיפה ומתואצת לטווח ארוך, כפי שנדרש בחלטת הצמשלה, יש לנקוט בצעדים הבאים:

1) ברור חלוקת התפקידים ודרכים לתאום בין המדיניות הכוללנית לעם היהודי בתפוצות והמדיניות הספציפית לישראל.

- (2) ברור יעדים אחרים של המדיניות.
- (3) ניצול שימתי של חשתי המידע בדבר הגורמים המשפיעים על המגמות הדמוגרפיות, ובדבר המדיניות הדמוגרפית בארצות אחרות.
- (4) עודד עליה וקליטתה, ונקיטת צעדים למניעת הירידה.
- (5) צעדים ארגוניים להכנת התכנון.

(1) תאום בין מדיניות דמוגרפית לעם היהודי לבין המדיניות לישראל

- (א) בסוכנות הוקמה וועדה דמוגרפית.
- (ב) קיים שתוף פעולה בתחום הדמוגרפי בין הסוכנות היהודית לבין הגופים המשפיעים והאוניברסיטאיים העוסקים בתחום זה בישראל.
- (ג) קיימת אפשרות כי שתוף הפעולה יביא במרוצת הזמן לידי העברת חלק של האגול הכספי של הפעולות המכוונות ליהודי ישראל לידי גורמים כלל-יהודיים לא משפיעים.

(2) ברור נוסף של יעדי המדיניות הדמוגרפית בישראל בדיונים שהתקיימו בישיבות הצוות הורגש הצורך לברר באופן מדויק יותר את הגישה שיש לתמליץ עליה כמדיניות לעדוד הילודה ולחזוק המשפחה.

(א) יש להדגיש את העקרון של זכותה של כל משפחה לקבוע את דפוסי הילודה הרצויים לה. זכות זו נקבעה גם כקונסנסוס כלל-עולמי בוועידות עולמיות בתחום האוכלוסיה שהתקיימו בבוקרשט (1974) ובמכסיקו (1984), ושבהן השתתפו גם נציגי ישראל. יחד עם זאת אין סתירה בין חריות אלו לבין הזכות של המדינה לנסות ולהשפיע על התנהגות הדמוגרפית של הפרטים והמשפחות במשאק ע"י אמצעים מתאימים של חינוך, הסברה ייעוץ ותמריצים.

(ב) מומלץ שהמדינה תקבע את היעדים בתחום הילודה לאחר שיתקבלו ממצאי מחקר רחב האמור לתת תשובות על מספר הילדים האידיאלי, מספר הילדים המצוי, ועל הגורמים הכלכליים והסוציו-דמוגרפיים המשפיעים על מספר הילדים.

(3) ניצול שיטתי של תשתית-המידע חייבים לבסס את המדיניות הדמוגרפית על מידע ולא על התרשמויות או אינסואיציה. בהקשר זה מתבצעים מספר מחקרים חשובים ליצירת תשתית מידע.

(א) מחקר המצומן ע"י קרן האוכלוסיה של האו"מ על
הגורמים המשפיעים על הנשואין והפריון בישראל
מחקר מקיף זה תוכנן למטרה של יצירת המידע
הנחוץ לגבוש מדיניות חברתית-דמוגרפית. משתתפים
בו: האוניברסיטה העברית, למ"ס והמרכז
לדמוגרפיה. ומחקר כולל:

- סקר מדגמי של 3000 נשים נשואות בדבר עמדות
והחלטות ביחס למספר הילדים כפונקציה של
גורמים סוציו-דמוגרפיים וכלכליים (ראה
לעיל).

- מחקר השוואתי מקיף בין הנתונים של מפקדי
האוכלוסין בשנים 1961, 1972 ו-1983, על
הנישואין והפריון והקשר שלהם עם משתנים
סוציו-דמוגרפיים וכלכליים.

- מחקר מפורט על הפריון במשך השנים 1983-86
שיתבסס על מדגם רחב של משפחות שנבחרן
התקבלו נתונים ממפקד 1983.

- מחקר מפורט על הנישואין במשך 1983-86 בקרב
קבוצות שונות של גברים ונשים אשר לא היו
נשואים בזמן המפקד של 1983.

- תמצית מידע על ממצאים של מחקרים קודמים
בנושא הפריון ונשואין בישראל.

(ב) אסוף מידע סטטיסטי על הפסקת הריון

- הממשלה החליטה כי אחד האמצעים האפשריים של מדיניות דמוגרפית היא: מניעת הפלות מיותרות. נושא זה מסובך, גם משום שקיימת נטיה לדון בו תוך האקפות אידיאולוגיות.
- הצוות מניח כי קיימות אפשרויות של פעולות יעילות בדרכי נועם (ייעוץ והסברה).
- המדיניות בנושא "הפלות המיותרות" חייבת להתבסס על מידע סטטיסטי מפורט על הרכב הנשים מעוניינות בהפסקת הריון.
- משרד הבריאות, הלמ"ס והמרכז לדמוגרפיה הגיעו להסכם לפיו יערך נסוי למלוי שאלון אחיד מפורט ביחס לנשים הפונות לוועדות להפסקת הריון.

(ג) נתוח סקר הוצאות המשפחה (1986-87)

סקר זה כולל מידע על גיל ההורים והילדים ועל שנת הנשואין. קיימת אפשרות מיוחדת במינה לקבל-בהוצאות קטנות יחסית-נתונים על גודל והרכב הוצאות המשפחה בשלבים השונים של התפתחותן. נתוח הנתונים עשוי לסייע בגבוש המדיניות הדמוגרפית.

ד) ביצוע הנסיון שנצבר בארצות אחרות

תכנון מדיניות לט.א. בתחום הדמוגרפי מקובל כיום ברוב הארצות. המדיניות הדמוגרפית נתפשת כמערכת שתואצת של פעולות ומכוונת להשפיע לט.א. על קצב גידול האוכלוסייה, על גודלה, הרכבה ותפישתה. כמו"כ קיימת הדישה לשלב את המדיניות הדמוגרפית במדיניות הכלכלית של הט.א. המרכז לדמוגרפיה החל כבר לרכז ולתעד חומר בדבר המדיניות הדמוגרפית בארצות שונות. מומלץ שהמרכז יעסוק בלמוד שיטתי של הלקחים בדבר ארגון התכנון הדמוגרפי.

4) עליה, ירידה וקליטה

א) בהחלטת ועמשה הוחלט בין השאר על נקיטת אמצעים לעדוד העליה וקליטה, נקיטת אמצעים למניעת הירידה ועדוד החזרת היורדים ארצה. בעקבות זאת גובשה במשרד הקליטה מדיניות שעקריה הם:

- הכפלת מספר האולים המגיעים מידי שנה מארצות הרווחה והעמדתו על 15,000 נפש. יעד זה נקבע ל-5 שנים.

- הגדלת השפול השנתי ב-10,000 חוזרים בתשוואה ל-2000 כיום.

(ב) הערכות להגשמת יעדים של מדיניות זו, והפעילויות המתחייבות מיעדים אלה, מחייבים תגבור המשאבים המוקצים ע"י מדינת ישראל בתחום זה.

(ג) הצוות הבין משרדי יערוך בעתיד דיון מפורט בנושא זה.

(5) צעדים ארגוניים לכיוע התכנון לט.א.
בתחום זה ממליץ הצוות על נקיטת האמצעים הבאים:

(א) להעמיד לרשות המרכז לדמוגרפיה את האמצעים הכספיים והטכניים שיאפשרו לו לבצע את התפקידים המוטלים עליו.

- נתוח המוקדים לשם גבוש מדיניות.

- למוד מנסיוןן של מדינות אחרות.

- מעקב שיטתי אחר בצוע המדיניות.

- הכנת דו"ח שנתי על הנושא הדמוגרפי.

- נשיאה באחריות כלפי הממשלה ליישום הפעולות בתחום הדמוגרפי.

(ב) יש להעשיר את הפעילות של הצוות הבין-משרדי.

ב. תכנון לטווח קצר

במקביל לתכנון לט.א. ראה הצוות צורך להצליח גם על פעולות שיש לנקוט בטווח הקצר לשם יישום החלטת הצמשה בתחום הדמוגרפי. הוא הצביע רק על אותן פעולות שהתועלת מהן הינה סבירה (ללא צורך בצווע בדיקות נוספות), ואלה הניתנות לבצוע כבר בשנת התקציב 1987/88.

(1) הצעות כשטח אי-פוריות

לאחר דיון במסמך של משרד הבריאות בנושא, הוחלט להתמקד בפעולות למניעת הפלות מיותרות, ובעדוד הצמחות הצעוניות בילדים, אך מחקשות להגיע למטרה הנכספת בשל אי-פוריות. בתחום זה ניתן לסייע למשפחות במגוון של שיטות, אך בצוות החולט להתרכש בשני אמצעים.

- טיול בפרגיוול: משפחות לא מבוטחות אינן מקבלות סיוע במפול אי-פוריות, ואילו בין המשפחות המבוטחות מקבלות מפול רק משפחות שאין להן אף ילד. מוצע להקדיש לתחום זה 3.5 מיליון ש"ח עבור מפול ב-1000 משפחות.

- תינוקות מבחנה: מוצע להקדיש לתחום זה 19.5 מיליון ש"ח עבור 1000 תינוקות.

(2) פעולות לסניעת הפלות סיוחרות

בתחום זה מומלץ לפעול בטווח הקצר בשלושה כוונים:

(א) כיום פועלות 6 תחנות ניסיוניות ליעוץ בתחום הפלות ליד מרכז קופ"ח וליד משרד הבריאות. מוצע לתת שרות זה ב-60 תחנות נוספות בשנת התקציב 1987/88.

(ב) וועדה בראשותו של פרופ' שנקר הציעה תקנון מפורט לפעולת הוועדות להפסקת הריון. מוצע להגדיל את התקציב של הוועדות לשם הגברת יעילותן.

(ג) מומלץ להתחיל מיד בפועלות לקבלת נתונים שוטפים על הפסקת הריון.

(3) חנוך והסברה

הצוות שוכנע שחנוך והסברה מהווים את אחד האמצעים החשובים ע"מ להחדיר לחברה הישראלית את התודעה הדמוגרפית. במסגרת עבודת הצוות נדונו מסמכים שהוכנו ע"י משרד החנוך ומרכז ההסברה, וכן נדונו גם הפעולות שבהן נוקט צ.ה.ל. בשטח זה. בהתחשב באלוצים התקציביים מומלץ לנקוט בשטח זה בפעולות הבאות.

(א) להבטיח המשך והרחבת הפעולות הנעשות בתחום זה במסגרת החנוך הצמלכתי-דתי.

(ב) לבצע פעולות דומות בחנוך הצמלכתי.

(ג) לשפר את הדמוי החיובי של משפחות מרובות באמצעות כללי התקשורת הצמלכתיים.

(ד) לפתח חנוך לחיי המשפחה וחנוך מיני בצבא באמצעות הסברה והדרכה.

(ה) להגדיל את תחנות הייעוץ לנוער מ-5 ל-10.

(ו) להגדיל את מספר תחנות הייעוץ ל"משפחות במשבר" מ-10 ל-20.

4) הכוונת המדיניות החברתית לטובת אמהות, ילדים

ומשפחות

קיים תשע רציני שהקיצוצים שחלו בשנים האחרונות בפעולות הצמשלה בתחום שפור תנאי החנוך של משפחות משכבת הצמזקה, מעונות ילדים, סיוע למשפחות מרובות ילדים וסיוע לנשים הרות, הוו גורם שלילי לצמצום הפריון של האוכלוסייה. נושא זה עומד להתק לעומק במסגרת המחקר הממומן ע"י האו"מ, אך הנושא הובא לידיעת האוצר.

5) מעונות ילדים ומשפחותונים

א) היחידה לתעסוקת נשים במשרד העבודה והרווחה תטפל ביתר שאת בהקמת מעונות ילדים ליד מקומות העבודה.

ב) מומלץ להרחיב את רשת המשפחותונים.

6) שכנו

כללי הזכאות של משרד הבנוי והשכון מכוונים כבר כיום לעדוד הילודה. דבר זה בא לידי ביטוי ברכיבי המדיניות הבאים.

א) ספירת ילד במשפחה כבר בחודש התמישי להריון.

ב) תוכנית זוגות צעירים מקנה נקוד לפי מספר הילדים של הדוג וגודל משפחת המוצא.

ג) הסיוע למשפחות עולים גדל משמעותית עם הגידול במספר הילדים.

ד) הסיוע למשפחות ותיקות אף הוא ניתן בהתאם לגודל המשפחה.

7) תקציב

סה"כ התקציב השנתי שנדרש לצורך בצוע המדיניות הדמוגרפית בטווח הקצר מסתכם בכ-31 מיליון ש"ח. תקציב זה היה אמור להיות מאושר ב-1987/88. ככל הידוע לי תקציב זה לא בא לידי ביטוי בתקציב הלאומי של 1987/88 או 1988/89.

3. הערות

א. יש לשקול בכובד ראש להתברר מירב הטיפול והצימון של הפעילות שנועדה להגדיל את קצב הגידול של האוכלוסיה היהודית בארץ לסוכנות היהודית. אני סבור שנושא זה עשוי להפוך לאחד היעדים המרכזיים של הסוכנות הסובלת כיום מ"עודף מנגנון" ו"מחסור בתכנים".

ב. אחד הסקטורים המשפיעים על גודל האוכלוסיה הינה הצמותה מצאונות. האלות של מניעת תאונות במגזרים שונים של המשק עשויה להיות נמוכה יותר, בחשבון הכולל, מהרבה אמצעים אחרים שעליהם מעליצים חברי הצוות.

ג. ביחס לעידוד העליה, מניעת ירידה ועידוד שובם של חוזרים ארצה יש לי שלוש הערות:

1) עידוד העליה ומניעת הירידה מארצות הערב ביחס לאוכלוסיה החילונית יכולה להתבצע בעלות סבירה אם ורק אם תושג בארץ איכות חיים גבוהה יותר מהבחינה הכלכלית והערכית כאחת.

2) עד שתושג איכות חיים גבוהה יותר עדיף אולי להפנות משאבים לכוון של עידוד הילודה הפנימית. בהקשר זה יש לעשות ניתוח עלות/תועלת.

3) בהצעה מדובר על הכפלת מספר העולים מארצות הרווחה ולהגדלה של פי 5 במספר הישראלים השבים ארצה. הצהרות כאלו כבר נשמעו גם בעבר, אך המציאות מפחה על פנינו. יש לדרוש בהקשר זה תוכנית אופרטיבית המגדירה אמצעים ודרכי פעולה.

ד. אחת המלצות מדברת על "פעולות יעילות בדרכי נועם (יעוץ והסברה)" לשם מניעת הפלות מיותרות. אין ספק שיש להקצות יותר משאבים לשם יעוץ בשטח זה, אך על היעוץ להיות אובייקטיבי ובלתי כפיייתי. אך במיוחד אני חרד מ"ההסברה", המכשיר של הסברה עלול להיות מנוצל לשם בצוע "שטיפת מוח" לשם השגת היעד של גידול האוכלוסייה. במקרה כזה תפגענה חריות האזרח שישראל הכריזה על כבודן בווידות שותקיימו בבוקרשט ובמקסיקו. על ההסברה להזמקד רק באגברת מידע לאוכלוסייה הנצרכת.

ה. גם בתחום ההסברה הקשורה לשפור התדמית של משפחות מרובות ילדים באמצעות כלי התקשורת, יש להזהר לא לבצע שטיפת מוח לאוכלוסייה ולהעביר לה תמונת מצב שלא משקפת את המציאות.

ו. בתחום החנוך וההסברה מדובר, בין השאר, על "חנוך לחיי משפחה וחנוך מיני בצבא". לא ברור לי למה נועד חנוך זה. האם לחיילים יש מושגים מעוותים ביחס לחיי המשפחה שלא תואמים את המציאות שבה הם חיים? האם חנוך מיני בצבא יביא להורדת גיל הנישואין ולהקטנת משפחה? בהקשר האחרון יכול להיות גם שחנוך מיני יביא אף לעליה בגיל הנישואין.

ד. אני מחייב את ההצעה להגדיל את מספר תחנות היעוץ לנוער. אך עיקר היעוץ שניתן לתת בגיל זה יתייחס בודאי לחינוך מיני, ובמקרה כזה אני לא מבין כיצד פעילות זו תעודד את הילודה במשק.

ח. בהצעה מדובר על עידוד מעונות ילדים ומשפחתונים. לא ברור לי כיצד ניתן ליישם מדיניות זו ללא תמיכת האוצר הפועל בתחום זה ב-180 מעלות.

4. המלצות

א. יש לדרוש דיון בממשלה בדו"ח הצוות הבין משרדי.

ב. יש לגמש תוכנית אב רב שנתית לעידוד הילודה, תוך כדי קביעת יעדים במונחי מספר ילדים ממוצע למשפחה וקצב הגידול של האוכלוסיה היהודית.

ג. את תוכנית האב יש לגבות באמצעות תקציב רב שנתי. בהקשר זה רצוי, בין השאר, לאקיים "קרן לאומית" שתמומן בעיקר ע"י הסוכנות.

ד. אם המדינה מעונינת בהשגת היעד של מספר נתון של ילדים במשפחה, עליה ללמוד תחילה את ההעדפות ואת דפוסי ההתנהגות של האוכלוסיה - נושא הנחקר כיום לעומק - ולאחר מכן עליה לבחור בחלופה היעילה ביותר להשגת היעדים שהיא הציבה לעצמה. כפי שניתן ללמוד מנסיוןן של מדינות אחרות, לא ניתן להגדיל את מספר הילדים במשפחה רק ע"י הסברה וחנוך. יש לתת תמריצים כלכליים, ועל אלו להיות תמהיל של "תמריץ כספי ישיר" ושל סבסוד עקיף של מספר שרותים (מעון, משפחתון, דיור וכיוצ"ב) המהווים "תשומות" בתהליך הייצור של הילדים.

18/1/17/1

~~ראשון לציון
כ"ה/ט"ו
מס' 11/11~~

מדינת ישראל
משרד האוצר, אגף התקציבים

ירושלים, 28 ביולי 1987
מ.מ. 304/2

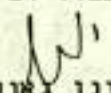
לכבוד
מר שמעון יאיר
מנהל המרכז לדמוגרפיה
משרד העבודה והרווחה
י ר ו ש ל י מ

א.נ.א.

הנדון: הסתייגות לזכרון דברים

לאור העובדה שהפניה אל המשרדים נשלחה בניגוד למה שסוכם בינינו בישיבה מיום 10.7.87 (שם נאמר במפורש שהפניה למשרדים תעשה לאחר שיסוכם בינינו הנוסח), וכיוון שעוזר שר האוצר העביר לי את הסתייגותי על זכרון הדברים משיבת השרים מיום 21.6.87 - שם דובר על פניה אל המשרדים בשם המרכז לדמוגרפיה בלבד, הריני להודיעך על הסתייגותי מזכרון הדברים וההודעה אל המשרדים כפי שנשלחה ע"י המרכז לדמוגרפיה.

במידה ותגענה פניות מהמשרדים לשינויים בתקציב לצורך תגבור ויישום מדיניות דמוגרפית, תישקל כל פניה ממקורות המשרד, לגופו של עניין.

בכבוד רב

רונן גיון

העתיק:
מר א. מראני - ס/הממונה על התקציבים ✓
מר ט. גל - לשכת שר האוצר
לרפונטים - אגף התקציבים

מדינת ישראל
משד העבודה והרווחה

18/1/77

המרכז לדמוגרפיה
ירושלים

תאריך: 15.7.87

מספר:

אל: קצין חקציבים במשד העבודה והרווחה
מאח: המרכז לדמוגרפיה

הנדון: מקורות חקציביים ליישום מדיניות דמוגרפית לטוח הקצר

א. בעקבות פגישה שהתקיימה בנושא הנדון עם שר האוצר בהשתתפות שר העבודה והרווחה (הממונה על הנושא הדמוגרפי) הוחלט על יישום מדיניות דמוגרפית כפי שהומלצה על צוות בין משרדי.

ב. בהמלצה שר האוצר אנו פונים אליכם לשלוח סדרי עדיפויות במשרדכם בשנה הכספית השוטפת על מנת ליישם פעולות בסדר גודל של 350,000 שקל פירוט ראה בנספח הרציב.

בכבוד רב

שמעון יאיר

מנהל

העוקים: - שר האוצר מר משה נסים
- שר העבודה והרווחה מר משה קצב
✓ - רפרנסים ולוונטיים במשד האוצר
- חברי הצוות הבין משרדי

101 | 102

החמריץ המומלץ (שיפור המערכת)

עלות החוספת (באלפי שקלים) לש * 8-1987	מס* הנהנים מהחוספת	ס"ה החמריץ המומלץ (החמריץ הנוכחי+החוספת)	חוספת לחמריץ הנוכחי	החמריץ הנוכחי; המצב הנוכחי

חנות ייעוץ לנער (בנושא "מיניות")

125	25,000	15 חנות	10 חנות	5 חנות בכל הארץ
			דפדפת (25,000 עותקים)	

חנות ייעוץ למשפחות במשבר

12 5	5,000	20 חנות	10 חנות	10 חנות בכל הארץ

החמריץ המוסלץ (שיפור המערכת)

עלון התוספת
(באלפי שקלים)
לש" 1987-8

ס"ה החמריץ המוסלץ
(החמריץ הנוכחי+התוספת)

תוספת לתמריץ הנוכחי

החמריץ הנוכחי; המצב הנוכחי

בניית כלים הנחוצים
למימוש יעיל של המדיניות
לטווח הארוך ולמעקב אחר
כל הפעולות.

חיזוק עבודה המרכז לרמוגרפיה

מדינת ישראל
משרד העבודה והרווחה

המרכז לדמוגרפיה
ירושלים

תאריך: 13.7.87

מספר:

זכרון דורים מישיבה שהתקיימה ביום 10.7.87
במרכז לדמוגרפיה.

נוכחים: רונן גאון-אגף הקציבים משרד האוצר
שמעון יאיר- המרכז לדמוגרפיה

רקע: בישיבה שהתקיימה עם שר האוצר ב-21.6.87 הוחלט שאגף הקציבים
והמרכז לדמוגרפיה יגבשו הצעה בכתב הפונה - (כשם שר האוצר
ובהסלצתו)
למשרדים הרלוונטיים וחובעה מהם להכניס שנוי בסדרי העדיפויות על
מנה לקדם וליישם יעדים דמוגרפיים לטווח הקצר.

החלטות: ^(א) המרכז לדמוגרפיה יפנה בכתב בהסלצת שר האוצר למשרדים הבאים
ויחבע מהם לשריין הקציבים לשנת הכספים השוטפת:
משרד הבריאות, משרד העבודה והרווחה, משרד הבטחון,
משרד רוה"מ, משרד החינוך והמועצה להשכלה גבוהה.

- ב.
1. יעקוב אחר מידת הביצוע
  2. ילחץ על המשרדים הנ"ל לשנות סדרי עדיפויות
  3. יאשר שנויים בתקציב שיידרשו ע"י המשרדים הנ"ל